SLAVA BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU

ZAGREB 1964

S L A V A   B E Z G R J E Š N O M

S R C U   M A R I J I N U

(Propovijedi za posvetu Bezgrješnom Srcu Marijinu i ostale zgode i ciklus korizmenih propovijedi)

ZAGREB 1964

Izdaje: Nadbiskupski duhovni stol -
Zagreb, Kaptol 31.

Umnoženo vlastitim ciklostilom.

Odgovara: Msgr.Nikola BORIĆ, kanonik
Zagreb, Kaptol 3

ZAGREB 1964.

Uvodna riječ

Na posljednju subotu u mjesecu studenom prošle godine, 3o.XI.1963.,posvetili su naši Biskupi sebe, svoje biskupije i cijelu našu zemlju Bezgrješnom Srcu Marijinu. Učinili su to, uz II.zasjedanje II.Vatikanskog koncila, u drevnoj i slavnoj bazilici Santa Maria Maggiore u Rimu.

Tu su nam vijest naši Biskupi javili iz Rima, u svom zajedničkom pismu od 23.XI.prošle godine. Želja je naših Biskupa, "da se ta posveta, po direktivama dijecezanskih biskupa, svečano obavi - ili obnovi, gdje je to već bilo učinjeno - i u pojedinim biskupijama". Biskupi su se na to odlučili, "da se u našoj Domovini pokrenu duhovne snage kršćanstva, koje su se, nažalost, ponegdje pritajile, a negdje opet zamrle".

Biskupi žele, da bi katolici "ozbiljno shvatili duh posvete i živjeli po njemu". Zato će, sigurno, trebati pripraviti vjernike na tu posvetu. U tu će svrhu možda dobro doći i ove propovijedi. Toj je pripravi namijenjeno prvih 16 propovijedi u ovoj knjizi. Obrađene su teme, koje su, direktno ili indirektno, fatimske.

U vezi s Fatimom obično se izdaje po 15 propovijedi. I ovdje ih je zapravo 15 - šesnaesta je prigodna propovijed, namijenjena samoj posveti. Jer štovanje

Srca Marijina pretpostavlja štovanje Srca Isusova i s njim je najuže povezano, zato smo i mi ovdje isprepleli misli obadviju pobožnosti.

Ako će se naši Biskupi ili Svećenici odlučiti na trodnevnicu ili devetnicu propovijedi pred samu posvetu, onda će propovjednici, koji se budu htjeli služiti ovom knjigom, razumije se, izabrati one propovijedi, odnosno misli, koje im budu odgovarale. To vrijedi i za svaki drugi oblik priprave. Ali će,mislim, ove propovijedi moći poslužiti i u raznim drugim prigodama.

Da knjižica ne bude premalena, dodali smo i ciklus korizmenih propovijedi. Te su propovijedi u prvom redu namijenjene onim crkvama,u kojima se tokom cijele korizme drži po jedna korizmena propovijed svake sedmice.

Ako sam negdje možda upotrijebio materijal iz nečijih izdanih propovijedi ili koje druge knjige,a auktora ne citiram,nije mi bila ni izdaleka nakana,da to prikrijem. U svakom slučaju učinjeno je to samo vrlo rijetko,a citiranje je izostavljeno uslijed nepažnje.

Ovu zbirku propovijedi posvećujemo u svoj sinovskoj odanosti našoj preuzv. gg.Biskupima!

Zagreb, u korizmi 1964.

F.K.

1. JESMO LI SE ODAZVALI PORUKAMA IZ FATIME

Vjernika, koji je iskreno zabrinut za sudbinu svijeta i vidi, koliko se naša nebeska Majka - već više od jednog stoljeća - trudi, da čovječanstvo opet nađe svoj pravi put, zna, ponekad barem, mučiti pitanje: Da li su se poklonici živoga i pravoga Boga i vjerna Marijina djeca odazvala kako treba ozbiljnim pozivima i opomenama Majke Božje?

Na to točno odgovoriti doista je teško. Literatura je u vezi s Fatimom sve brojnija. Krunica se nalazi svaki dan u rukama sve većeg broja ljudi. Za pobožnost Srcu Marijinu i za prve subote zna sigurno već cijeli svijet. I misao o potrebi zadovoljštine u čast Srcu Isusovu i Srcu Marijinu i molitva za obraćenje svijeta sve si jače krče put kroz sve slijeve ljudskog roda.

A ipak nailazimo i na tolike,posve jasne, propuste u toj stvari. Zar nema još uvijek župa, gdje se prve subote u mjesecu niti ne najavljuju, a kamoli da se u te dane vrši kakva posebna pobožnost u čast Marijinu Bezgrj.Srcu? Gdje se te pobožnosti vrše, zar nije još uvijek, na mnogim mjestima, posjet jako manjkav? I listopadske pobožnosti, pobožnosti u čast Kraljici sv.krunice,znaju biti vrlo bijedno posjećene.Ne znam, koja je stvar tako jakim dokazima utvrđena, kaošto je utvrđena istinitost uka-

zanja Majke Božje u Fatimi; pa ipak još uvijek ima ljudi, koji toga uvjerenja nemaju. A kako će onda iskreno i ozbiljno prihvatiti poruke iz Fatime i prema njima udesiti svoj život i svje djelovanje?

A kako izgleda stanje grijeha u svijetu i kod nas? Osobito onih triju, koji prema fatimskim porukama Boga najviše izazivaju - nevjere, psovke i bluda? Ali i drugih?

Radujemo se, kad čujemo, da se u Engleskoj brojni anglikanci jednako vraćaju u krilo Katol.Crkve, iz koje su ih Henrik VIII. i njegovi nasljednici silom izvukli. Još se više veselimo nebrojenim obraćenjima u Sjed.Državama - ondje ih pristupa Crkvi svake godine više od stotinu tisuća. Dušu nam napunja oduševljenje, kad čitamo u velikim uspjesima misionara u pojedinim krajevima Azije, Afrike i drugdje. I t.d.

Ali zar se po drugim znacima i vijestima s pravom ne bojimo, da možda još veći broj ljudi svake godine svršava bar u praktičnom bezvjerju? I, koliko se god mora svaki sljedbenik Isusova Evanđelja iskreno radovati radi nacionalno-političkih uspjeha crnačkih i arapskih naroda u Africi, zar istodobno s pravom ne strahujemo nad sudbinom kršćanske vjere u tim zemljama? Radi nerazborite prepotentnosti nekih njihovih vođa i metoda, koje gdjegdje i katkad upadno podsjećaju na hitlerizam!

Napose strašno upada nagla dekristijanizacija mladeži po svim kontinentima. Sve veće opadanje smisla za zdrav i pravi umjetnički ukus, za pravu umjetnost - na području odijevanja, literature,slikarstva, glazbe, plesa i uopće zabave - samo je nuzgredna pojava. Nego su joj glavne note opća neobuzdanost, alkoholizam, vandalizam, razbludno orgijanje.Da takva mladež ne studira ozbiljno,ali i ne ide na vjeronauk, na propovijedi,ne udovoljava svojoj nedjeljnjoj i blagdanskoj dužnosti, ne pristupa sv.sakramentima, ne osjeća potrebu za molitvu, ne poštuje svoje starije, ne treba ni reći.

Predlani je zagrebački "VUS" donio vrlo ozbiljan članak o alkoholizmu u našoj zemlji. Počinje s činjenicom, da se kod nas popije godišnje raznih alkoholnih pića za više od 35 milijardi dinara. Brojke su strašne, ali su ipak, kao i uvijek, po sebi i odveć suhe. Zato pogledajmo pozadinu tih milijardi! Koliko je psovki, koliko bluda povezano s tim milijardama! Koliko je preslabo odjevene, preslabo po noći pokrivene, koliko polugladne djece i žena skopčano s tim milijardama! Koliko scena iz pakla u takvim obiteljima! Koliko nesretne djece, koliko žalosnih, teško zabrinutih i nesretnih žena! Koliko proklinjanja! Koliko djece - to je nužna posljedica alkoholizma roditelja - natovarene najtežim balastom: tjelesni kreteni i skloni najgorim zločinima, duhovno-duševni degenerici!A

zar toga pijančevanja nema, više-manje, i u svim drugim zemljama!? I zar ono ne napreduje, mjesto da se smanjuje!

Još jedna vijest iz novina 1962.g. "Vjesnik", u predzadnjem siječanjskom broju, u dopisu iz Pariza, javlja, šta su učinili plesnim orgijanjem izbezumljeni mladići i djevojke, njih 3.000, na prijelazu iz stare u novu godinu 1962. Demolirali su koncertnu dvoranu Palače sportova. A na drugoj strani Pariza tri ili više tisuća njihovih jednako izbezumljenih kolega divljački su lupali po parkiranim automobilima, čupali antene, razbijali stakla i bušili gume.

Kako su ogavne vijesti o striptizu, koje se već godinama povlače recima svjetske i domaće štampe! To je ime za jedan od najsramotnijih oblika današnjih zabava. Neka jedan tome prisustvuje, koji je dotle bio pošten i moralan, prvi put, ostat će, vjerojatno, pokvaren za cijeli život. Koliko je grijeha prethodilo takvim nastupima! A kolikim je opet novim grijesima to urodilo!

Iz novina razabiremo, da se broj samoubistava stalno povećava, i to baš u zemljama s visokim standardom života, i mnogo više kod materijalno dobro situiranih ljudi, nego kod onih siromašnijih. Psihoza samoubijanja sve više zahvaća i današnju mladež. Kakva je pozadina te pojave? I opet alkoholizam i razbludnost sa svim svojim popratnim pojavama, odbacivanje vjere i kršćanskih ideala. Masu

konkretnih grijeha kriju ta samoubistva i masu najstrašnijih posljedica.

Prije par godina napisala je liječnica Dr. Angelina Mojić, naš stručnjak za pitanje pobačaja, malu knjižicu o tom pitanju, pa u njoj donosi strašnu statistiku o stanju pobačaja u našoj zemlji. Mislimo li možda da se je ta stvar odonda popravila? Ili da je drugdje bolje? Kako je uopće danas strašno haranje bijele kuge! Došli smo dotle, da se čak i posjetnici crkve, sv. Mise i propovijedi usuđuju svećeniku prigovarati, kad u najozbiljnijoj formi govori protiv te pojave!

Kakvi su inače naši mnogi vjernici i posjetnici sv. sakramenata? Ono strašno ucjenjivanje podstanara! Ona strašna trka za novcem, bez obzira na to, da li smijemo kao sljedbenici Evanđelja pružati svoje usluge - na pr., primati na ljetovanje sumnjive parove! Gdjegdje nema prigodom misija nikakvih uspjeha; a gdje su "uspjesi sjajni", ne prođe ni par mjeseci, sve je opet po starom. Kakvo je svetkovanje nedjelje i blagdana? Kad se vozimo putem do kakve seoske kapele, gdje ćemo imati sv. Misu, radi se desno i lijevo - kosi, kupi, veže, bere, vozi. Najljepše ljetno vrijeme, a polovica crkve, pa i više, zja od praznine! Uzalud apeliramo na roditelje, da nam šalju djecu na vjeronauk! Toliki roditelji i tolika djeca uopće nemaju smisla za tu tako važnu stvar! Pa ono brbljanje po našim crkvama. Osobito u nekim našim

stranama. Jedva se završila sv.Misa, a kroz crkvu prolazi mrmor poluglasna razgovora. Profaniranjem svetog mjesta neobuzdanim jezicima razaramo ono, što smo tokom sv.Mise i propovijedi sagradili. Nije se još ni otopila sveta hostija u ustima, već lete mnogi van, da jedu i puše, pa i ogovaraju i opsuju.

Stvarnost je strašna, ali baš zato ne smijemo pred njom zatvarati svoje oči. Kad su svi pozivi i sve opomene uzaludni, onda moramo govoriti još ozbiljnije, pa i zastrašivati. Takvo zastrašivanje nije razaranje nego građenje.Traži ga od nas poslušnost prema Bogu i ljubav prema ljudima.

Dakle je jednako aktuelno pozabaviti se fatimskim mislima i opomenama, a napose ispitati svoju savjest, da li smo mi učinili ono, što je Gospa od nas očekivala. Svakako je sumnja na svome mjestu, kad gledamo, kako se poplava grijeha ne zaustavlja, već je sve veća; nizbrdica se grijeha ne popravlja, već je sve opasnija. Baš je to bila svrha pozivu Majke Božje u Fatimi na pokoru, na pružanje zadovoljštine, na molitvu za obraćenje svijeta, napose na moljenje sv. krunice i t.d., da se stanje grijeha popravi na bolje, pa da prestane razlog, da se Gospodin Bog i dalje srdi i šalje kazne na zemlju. Pa, kad do smanjenja grijeha, kako izgleda, nije došlo, nego se on još daleko drskije baši i hara, onda s pravom zaključujemo, da se mi katolički vjernici nismo ni sami, kako treba popravili, a nismo pokazali ni dovoljno smisla i revnosti s obzirom na te poruke Gospine u korist drugih i cijele zajednice. Mnogi su pojedinci, dakako,i izvršili svoju dužnost, ali cijela zajednica sigurno ne.

Već nam godinama naši i strani državnici govore o strahotama atomskog rata, ako bi do njega došlo. I govore nam, da njegova mogućnost nije tako daleka, kako se to možda nekome čini. I novine pišu o tome jako mnogo. Sve to zato,da u narodima i pojedincima a osobito u dušama onih, koji odlučuju sudbinom naroda, stvore miroljubivo raspoloženje i da ih odvrate od posizanja za tim sredstvom, koje predstavlja smrt kulturi i čovječanstvu uopće.

O toj pogibli od atomskog rata i u vezi s njim od uništenja roda ljudskoga moramo govoriti i mi propovjednici. Dok državnici govore o tome kao o strašnim zbivanjima, koja imaju svoje zemaljske uzroke i zemaljske posljedice, mi propovjednici gledamo na to više kao na pripuštanje Božje pravednosti, kojim On hoće da svijet kazni radi njegova otpada i drugih grijeha, a osobito nevjere, psovke i bluda. I moramo onda uprijeti prstom nesamo u činjenicu, da će posljedice te Božje kazne biti strašno uništavanje, nego za mnoge i gubitak vječnog spasenja. I zato moramo ljude poticati, da se obrate i uznastoje, kako bi se i

drugi obratili. To prije moramo o tim stvarima govoriti, jer nam Bl. Dj.Marija, kao izaslanica Neba i kao naša brižna majka, stalno o tome govori.

Stoga ne će biti zgorega, da se ponovno pozabavimo mislima iz Fatime - u svrhu vlastitog popravka, ali i, da znatno povećamo svoje zadovoljštine i molitve za obraćenje svijeta. Amen.

2. UKAZANJA U FATIMI

Fatima je portugalsko mjesto ispod Pireneja, na suprotnoj strani od Lurda. Svojim imenom podsjeća na Arape, koji su Portugalom zavladali u 9.stoljeću. Prema jednoj legendi mjesto je dobilo svoje ime po nekoj arapskoj princezi,koja je prešla na katoličku vjeru i vjenčala se za nekog viteza, a po smrti je tu i pokopana.

Pod selo Fati-mu spada i Irijska uvala, u kojoj je troje pastirića, o kojima ćemo ovdje govoriti, čuvalo svoje ovce. Bili su to lo-godišnja Lucija,njezin prvi rođak 9-godišnji Franjo i njegova sestrica 7-godišnja Jacinta. I Lucija i njezini mali rođaci bili su djeca iz brojnih obitelji: Lucija je bila najmlađa od šestero, a Franjo i Jacinta najmlađi od jedanaestero djece. Sigurno je i ta okolnost utjecala, da su djeca bila dobro odgojena i da je baš njih po-

častila Majka Božja svojim ukazanjima u Fatimi.

Lucija se je odlikovala jakom voljom, Franjo je bio tih, povučen i miroljubiv, a Jacinta umiljata, živa i jako darovita. No te odlike nisu rijetke ni na drugoj djeci. Mnogo su simpatičnije druge odlike, zajedničke svima trima: bili su nevini, bezazleni,ponizni i pobožni - mali, ali srdačni prijatelji Boga, Isusa, Majke Božje i anđela.

Ali su imali i svoje mane. Nije im, na pr., prijala molitva krunice. Trebalo je da je svaki dan zajedno izmole,pasući ovce, a prije svog objeda. Da im ostane što više vremena za igru, oni bi izmolili samo po dvije riječi u Zdravo Mariji, i krunica je bila brzo izmoljena. No brzo će ih i od toga i od drugih njihovih mana izliječiti sama Gospa.

Najprije im se je ukazivao anđeo. Predstavio bi im se kao Anđeo mira ili Anđeo čuvar Portugala. Naučio ih je dvije prekrasne molitve, koje su se kasnije raširile po cijelom svijetu. Prva glasi:

"Moj Bože! Ja vjerujem, klanjam se, ufam se i ljubim te! Molim oproštenje za one, koji ne vjeruju, ne klanjaju se, ne ufaju se i ne ljube te."

Druga je malo dulja, a riječi su joj:

"Presveto Trojstvo, Oče, Sine i Duše Sveti! Duboko ti se klanjam i prika-

zujem ti predragocjeno Tijelo, Krv, Dušu i Božanstvo našega Gospodina Isusa Krista, koji je prisutan u svim svetohraništima svijeta, kao naknadu za uvrede, kojim ga vrijeđaju. I po neizmjernim zaslugama njegova Presv. Srca i po zagovoru Bezgrj. Srca Marijina molim te za obraćenje bijednih grješnika".

Kad ih je učio drugu od spomenutih molitava, javio se je s kaležom i Hostijom u rukama, pa ih je pričestio i stavio im na srce, da čine zadovoljštinu za grijehe, kojima se vrijeđa Isus u svetohraništu. Ta ukazivanja anđela bila su priprava na šest ukazanja Majke Božje.

Tih šest ukazanja zbilo se je g. 1917., od svibnja do uključivo listopada, a dešavala su se uvijek 13. u mjesecu. Iznimka je bila u kolovozu, kad se je djeci javila 19., mjesto 13. Bilo je to stoga, što je 13.VIII. ujutro načelnik općine Villa Nova, pun mržnje na vjeru i Crkvu, prijevarom i nasilno, a uz silan revolt ljudi, odveo djecu u zatvor, da ih muči i terorizira, sa željom, da ih slomi.

Sigurno nije bio puki slučaj, što je skoro istodobno, dok su djeca u Irijskoj dolini prvi put gledala i slušala Bl. Dj. Mariju, u Sikstinskoj kapeli u dalekom Vatikanu. papa Benedikt XV. posvećivao svećenika Mons. Eugenija Pacellija za biskupa. Taj će biskup biti drugi nasljednik Benedikta XV. na papinskom

prijestolju i, kad se bude slavila 25 godišnjica fatimskih ukazanja, progovorit će on kao papa Pijo XII. o Fatimi Portugalu i svijetu, nazvavši Fatimu "mirisnom oazom vjere i pobožnosti", i posvetiti Crkvu i cijelo čovječanstvo Bezgrj. Srcu Marijinu prekrasnom molitvom, što ju je sam sastavio. Bilo je to 31.X.1942. Ponovio je tu posvetu pred masom vjernika u crkvi sv. Petra 8. XII. iste godine.

Bilo je baš podne, kad je novoposvećeni biskup Mons. E. Pacelli prolazio kroz guste redove prisutnih, da im podijeli svoj prvi biskupski blagoslov, kad su se naša tri pastirića Lucija, Franjo i Jacinta bezbrižno igrala u Irijskoj uvali, ne sluteći ničemu neobičnom. I najedamput ih preplaši nekakva čudnovata zraka svijetla. Držeći je munjom i predznakom oluje, uza sav pun sjaj sunca na modrom nebu, saberu ovce i htjedoše poći kući. Uto opaze iznenada Gospođu izvanredne ljepote gdje stoji među granama niska zelena hrastića. Djeca su htjela pobjeći, ali ih Gospođa blago primiri i odagna sav strah iz njihovih zaplašenih srdaca. Sada se je između Bl. Dj. Marije i Lucije, kao predstavnika troje djece, razvio dražestan razgovor, iz kojega spominjemo samo neke stvari. Majka je Božja pozvala djecu, da kroz slijedećih 5 mjeseci dolaze svakog 13. o podne u uvalu. Za sebe i za Jacintu upitala je Lucija, hoće li doći u Nebo. A, kad je to isto upitala za Franju, od-

govorila je Bl.Djevica, da hoće, "ali on mora izmoliti još puno krunica". Glavnu svrhu svoga ukazanja očitovala je djeci Bl.Dj.Marija slijedećim pitanjem:

"Hoćete li prikazivati Gospodinu žrtve i hoćete li patnje, koje će vam on poslati, strpljivo podnositi u zadovoljštinu za mnoge grijehe, kojima se vrijeđa Božje Veličanstvo, i za obraćenje grješnika? Hoćete li činiti zadovoljštinu i za sve kletve i psovke, kojima se vrijeđa Bezgrješno Srce Marijino?"

Lucija je uime svih odgovorila: "Hoćemo!" Bl.Dj.Marija obećala je djeci za časove njihova trpljenja posebnu pomoć s neba, poticala ih, da svaki dan mole krunicu, i time je prvo ukazanje bilo završeno.

I kod slijedećih pet ukazanja stavljala je Majka Božja djeci na srce, da mole svaki dan krunicu. Ali je bilo i raznih drugih upozorenja i saopćenja. Tako je pri 2. ukazanju rekla, da će Franju i Jacintu brzo povesti u nebo, a s Lucijom, koja će ostati sama na životu, da će biti Ona i da će joj njezino Bezgrješno Srce biti uvijek utočište i put, koji će je voditi k Bogu.

Pri trećem ukazanju Bl.Dj. Marija opominjala je djecu, da prinose žrtve za obraćenje grješnika, i očitovala im tajnu, od koje su dva dijela svijetu saopćena 31.VIII.1941., a treći još uvijek nije. Djeca su bila silno potresena viđenjem pakla. Usto im je Bl.Dj.Marija

govorila o štovanju Bezgrj.Srca Marijina. Rekla je među ostalim i ovo:

Da spasi grješnike, "Bog želi pobožnost k mojemu Bezgrj.Srcu. Učine li ljudi, što vam reknem, mnoge će se duše spasiti, i bit će mir. Ali, ako toga ne učine i ne prestanu vrijeđati Boga, doći će nove, još teže kazne... Izbit će ratovi i progoni Crkve, dobri ljudi i Sveti Otac imat će mnogo da trpe... Ako svijet ne prestane vrijeđati Boga, za slijedećeg će Pape započeti novi, još gori rat (To se odnosi na II.svjetski rat; Op.p.) ... Ja sam došla, da ljude pozovem, neka se posvete mojemu Bezgrj.Srcu i primaju naknadnu sv.Pričest na prve subote u mjesecu. Ako se mojoj molbi udovolji, bit će kazna dokinuta ili barem ublažena. Moje će Bezgrješno Srce konačno slaviti slavlje! Kad se svijet njemu posveti, nastupit će razdoblje mira..."

Tom je zgodom zaželjela Bl.Dj.Marija, da se pri moljenju krunice iza svake desetke doda zaziv: "O moj Isuse, oprosti nam naše grijehe, očuvaj nas od paklenog ognja, dovedi u Raj sve duše, osobito one, kojima je najpotrebnije tvoje milosrđe!" To se već godinama moli po svemu svijetu. Bl. je Djevica Marija naučila djecu i onu drugu lijepu molitvicu: "O Isuse, to je za Tvoju ljubav, za obraćenje grješnika i kao naknada za uvrede, koje se nanose Bezgrješnom Srcu Marijinu". I ta se običaje govoriti pri moljenju krunice - svega dvaput: prije

Vjerovanja i poslije zadnje desetke.

Prigodom četvrtog ukazanja dala je Bl.Djevica djeci upute za gradnju kapele na mjestu ukazanja i ponovo ih poticala, da prikazuju žrtve za obraćenje grješnika.

Pri petom ukazanju Majka je Božja ponavljala prijašnje savjete i stavila im na znanje, da će se pri posljednjem ukazanju pojaviti zajedno s Isusom i sv. Josipom.

To šesto i posljednje ukazanje bilo je najsvečanije. Za Fatimu i njezine neobične događaje znalo se je već u cijeloj zemlji. Činile su joj reklamu i same neprijateljski raspoložene novine. Kod drugog ukazanja bilo je tek oko 5o znatiželjnika, pri trećem već se je sabralo više tisuća ljudi. 13.VIII., kad je djecu načelnik Villa Nove nasi-lno i protuzakonito držao u zatvoru, našlo se je u uvali 15.ooo osoba. Broj se je dakle prisutnih vjernika stalno množio, dok se konačno prigodom posljednjeg ukazanja nije popeo na nekih 5o tisuća, a čudo sa suncem gledali su i ljudi okolo naokolo Fatime, sve skupa nekih 7o tisuća.

Djeca su od početka bila uvjerena, da pri ukazivanjima u Fatimi gledaju Majku Božju, a pri posljednjem ukazanju Bl.Dj.Marija se je i formalno predstavila, rekavši im: "Ja sam Kraljica sv. krunice!" I dodala je: "Neka mi se ovdje u uvali sagradi kapelica! Molite

svaki dan kao i dosada krunicu!..." Dakle je Bl.Dj.Marija, eto, i pri poslj. ukazanju djeci, a preko njih i svima nama stavila na srce moljenje krunice.

Lucija joj je i ovaj put preporučila one, koji su je za to bili zamolili. Za one molbe, koje ovaj put ne će biti uslišane, rekla je Bl.Djevica: "Reci im, neka se najprije obrate i mole oproštenje za svoje grijehe. Reci im, neka više ne vrijeđaju Isusa, koji je i bez toga tako puno i teško vrijeđan!"

Poslije toga slijedilo je najavljeno čudo sa suncem. Iznenada se je počelo vrtjeti kao kakvo vatreno kolo,bacajući na sve strane snopove svijetla u svim duginim bojama. Tri puta se je ponovila ta obijesna igra, a onda je izgledalo, kao da se je sunce otrgnulo s neba i u krivudavoj se crti ruši na zemlju. Zrakom se je prolomio jedinstveni povik užasa iz ustiju prisutnih tisuća. Tlo je bilo blatno, kiša je bila lijevala cijelu noć i prije podne sve do tog događaja sa suncem, ali se prisutnici nisu na ništa obazirali, već su se bacili na koljena i zazivali Božje milosrđe. Taj prizor, koji je trajao dobrih desetak minuta, gledalo je oko 7o.ooo ljudi,daleko izvan Fatime okolo naokolo. Sami su protivnički učenjaci morali priznati, da se to ne može protumačiti naravnim putem. Drugi čudesni događaj tom zgodom sastojao se u tome, što su se ljudi, od onog strašnog lijevanja kiše posve promočeni,

odjednom našli posve suhi. Djeca su vidjela još i cijelu Svetu Obitelj.

To su kratko ispričani događaji u Fatimi. Ispričani su dosta suho,a ipak su puni čara, topline i veličine. Oni nam u prvom redu govore o tome, da Bog i Gospa najozbiljnije žele, da se svi grješnici obrate, i da u nama, koji vjerujemo, gledaju svoje saveznike i pomagače. Odazovimo se tome velikom pozivu! Amen.

3. PODNOSE LI FATIMSKI DOGAĐAJI SUVREMENU KRITIKU?

Ako se Bl.Dj.Marija nije ukazivala u Fatimi, onda nema smisla ni govoriti o fatimskim događajima. Onda su sve to samo prazna naklapanja. Zato da vidimo, da li se je Bl.Dj.Marija zbilja ukazivala u Fatimi?

Ako se Bl.Dj.Marija u Fatimi nije ukazivala, onda su Lucija, Franjo i Jacinta, koji su Bl.Dj.Mariju god.1917. u Fatimi navodno šest puta gledali, lagali. Ne; djeca nisu lagala. Iako djeca znaju lagati, pa i više nego stariji,ali su to obično male, beznačajne laži. S ovakvim stvarima, kakve su se dešavale u Fatimi, djeca ne nastupaju kao lašci.

A da se nije tko od starijih lažaca poslužio s tom djecom? Nije bilo ni to. Ta su djeca imala puno trpjeti radi svojih tvrdnji, da im se ukazivala Majka Božja, pa su ipak i dalje ustrajno tvrdila, da im se Gospa doista ukazala.Zar ne bi ona već radi tih muka bila prestala s tim tvrdnjama i odala toga čovjeka, koji bi im te stvari bio sugerirao?! Puno su trpjela prije svega od svojih.Lucija je od svoje majke dobila i batina. Općinski je načelnik držao djecu i u zatvoru i najozbiljnije im prijetio teškim mukama.

Još se je manje iza te djece krila Crkva i njezini svećenici. Domaći je župnik dapače nabacio Lucijinoj majci, da bi se moglo raditi o sotoninoj varci. Prošlo je više godina pasivnog držanja nadležnog biskupa i svećenstva, i tek nakon dugog i vrlo strogog ispitivanja tih događaja, kad je došla do uvjerenja, da se zbilja radi o pravim ukazanjima,Crkva se je dala u službu Fatimi, da ono, što je Gospa poručila svijetu preko troje pastirića, što dalje raširi i u srca ljudska što dublje usadi.

Isus nam je dao dragocjenu uputu, kako ćemo prepoznavati Božja djela od djela sotoninih: "Čuvajte se lažnih proroka... Ne može dobro drvo roditi zlih rodova, ni zlo drvo roditi dobrih rodova... Dakle po rodovima njihovim upoznat ćete ih" (Mat. 7,15-2o).
Plodovi su Gospinih ukazanja u Fatimi iz-

vanredni. Prije svega na samoj djeci. Sve troje su po smislu za žrtvu i trpljenje u korist obraćenja grješnika i po djelima zadovoljštine za grijehe svijeta upravo heroji. Franjo i Jacinta nisu dugo živjeli iza tih događaja, prvi dvije, a druga tri godine, a umrli su, vinuvši se do velike svetosti. Upravo je u toku proces za njihovu beatifikaciju. Jedan biskup veli o toj stvari, kako slijedi:

"Da nemamo nikakvih jačih svjedočanstava za istinitost ukazanja Majke Božje u Fatimi, i oštroj bi kritici bila dovoljna ona duboka izmjena, što ju je djelovanje Božje milosti proizvelo u dušama djece, i to bez ljudske pomoći, dapače uz sumnju i mržnju neprijatelja vjere. Povijest svetaca ima do danas malo primjera tako rano sazrele svetosti, kako to dolazi do izražaja kod male Jacinte." ("Giacinta", str.11.).

A onda one temeljite izmjene duhovne naravi u cijelom Portugalu, do kojih je došlo uslijed odaziva širokih masa pozivu Bl.Dj.Marije iz Fatime. Prva je kapela, sagrađena na mjestu ukazanja, bila dignuta u zrak. Vlasti su ljudima zabranile pristup k mjestu ukazanja. Uvala je Irijske doline bila opkoljena jakim odredom vojske. Vozila su bila zaustavljana. I t.d. Usto se je zemlja nalazila pred gospodarsko-financijskim krahom. I, kaošto je to uvijek bilo na zemlji: da obraćenje masa ima za posljedicu poseban Božji blagoslov i u čisto

vremenitim stvarima, to je došlo do izražaja i u Portugalu. Značajnoj svečanosti postavljanja temeljnog kamena za baziliku Kraljice sv.krunice u Fatimi, dvaput većoj od najveće crkve u Portugalu, 13. V. 1928., prisustvuju i supruge predsjednika republike i predsjednika vlade. Na ovom velikom narodnom hodočašću, 13.V. 1929., bilo je oko 300.000 ljudi, a među njima i novi predsjednik republike u Portugalu Oskar Carmona, zajedno s predsjednikom i drugim članovima vlade u Lisabonu. 13.V.1938. nagrnulo je u Fatimu, pod vodstvom svih svojih biskupa, oko pola milijuna portugalskih hodočasnika... A ono, što se dogodilo u Portugalu, na svoj se način proširuje i na druge narode, gdjegod se štuje Bezgrj.Srce Marijino i izvršuju preporuke, što nam ih je naša nebeska Majka dala u Fatimi.

Još dan prije šestog ukazanja u Fatimi i onog neobičnog događaja sa suncem donio je protukatolički portugalski list "O Seculo" članak iz pera samoga glavnog urednika, u kojem ismijava ukazanja u Fatimi, a tako i Gospin nagovještaj toga čuda sa suncem; a taj isti novinar, nakon događaja sa suncem, kojemu je osobno prisustvovao, napisao je drugi članak, ovaj put ozbiljan, o tim događajima sa suncem. Pisao je o tome i španjolski socijalistički list "ABC" i rekao, da su se ponovila vremena Jozue iz Staroga zavjeta i vrijeme uz Isusovu smrt: u oba su slučaja bili neobični događaji sa suncem.

Još je Pijo XI. najljepšim riječima slavio Fatimu. Iza II.svjetskog rata putovao je kip Fatimske Gospe, u pratnji posebnog komiteta, cijelim svijetom. To putovanje bilo je tako veličanstveno, tako utješno, za duše tako plodonosno i obilježeno čitavim mnoštvom tako neobičnih događaja, da ga je papa Pijo XII.,u svom radio-govoru 1o. XII.195o.,nazvao "hodočašćem čuda po svijetu". Lisabonski kardinal Cereira, sigurno i u vezi s tim, zove Fatimu "novom betlehemskom zvijezdom za čitavu zemlju", a radi silnih obraćenja, kojima je popraćeno to putovanje, "Duhovima obraćenja" i "najvećim čudom našeg doba".

Nekritičnost od strane protivnika vjere nije još nikada tako nisko pala kao u naše doba. Slušali smo i čitali čak i nijekanje historičnosti Isusove osobe, iako opstojnost nijedne osobe u povijesti nije tako čvrsto utvrđena,kao opstojnost Isusa Krista; ta on je centralna os, oko koje se okreće sva povijest ljudskog roda! Kakvo onda čudo,da niječu Fatimu i njezine objave! Ali je istinitost fatimskih događaja objektivno ipak tako bjelodana, da može mirno i lako podnijeti svaku z d r a v u kritiku. Amen.

4. NEOBIČNE STVARI U VEZI S PUTOVANJEM KIPA FATIMSKE GOSPE SVIJETOM

Još za vrijeme II.svjetskog rata rodila se je u glavi nekog pobožnog redovnika u Belgiji misao, da bi se iz Portugala donio kip Fatimske Gospe i onda pronio Belgijom. A odmah iza rata složiše se opet župnici katoličkih župa u Berlinu, na jednom svom sastanku, da bi trebalo, da kip Bl.Dj.Marije proputuje svijetom, da se tako živo upozore svi narodi, da u Nebu imamo zajedničkog Oca i zajedničku Majku, pa da se i tim utvrde u ljubavi prema miru i u međusobnoj ljubavi, kao i u odluci, da više nikada ne će posizati za oružjem u rješavanju međunarodnih problema. Konačno je za tu svrhu izabran kip, što ga je izradio klesar, čijom je rukom upravljala sama Lucija, najstarija od troje pastirića, koji su bili usrećeni ukazanjima Majke Božje u Fatimi.

Oko "Djevice hodočasnice" sabirale su se gomile svijeta, kao nikad prije u sličnim slučajevima. (Konkretni podaci izvađeni su iz franc.knjige o Fatimi od kan.C.Barthasa). A dostatna je bila samo jedna riječ svećenstva, da se pokrene sve pučanstvo jednoga grada,katkada i čitave pokrajine, da se dođu pokloniti našoj Gospi. Više od 3o puta u raznim zemljama desilo se je dražesno i simbolično čudo s golubovima,koji su bili tajanstveno privučeni od bijelog

kipa na prolazu. Bilo je u vezi s tim i čestih obraćenja. Dokumentarno su zabilježeni i pokreti čašćenja prema Fatimskoj Djevici, što su ih činile i druge životinje: ovce, koze i slonovi. Posebna pisma biskupa Fatime i novine izvješćuju o atmosferskim čudesima, sličnima onima iz 1917.: u Kolumbiji duga pri punom svijetlu sunca o podne; na Ceylonu kretanje sunca; u Asturiji i Galiciji (španj.pokrajine) svjetlosne pojave oko kipa; i t.d.

Posvuda, kud prolazi Marijin kip, nezapamćena je navala na ispovijedaonice i k pričesnim klupama. Uz Marijanski kongres u Madridu Fatimska je Gospa boravila 9 dana, i madridski je biskup rekao, da bi za tih 9 dana dao čitavih 15 godina svoga biskupovanja. Prigodom otvorenja kongresa sabralo se je preko milijun ljudi. Velik dio onih, koji su došli na ispovijed, nisu se ispovjedili 15-2o-3o godina. U krajevima Njemačke, kud je prolazio kip Fatimske Gospe, također su postignuti neviđeni uspjesi. Svećenici su govorili: "Nikada ne bismo mislili, da je to moguće!" Misionari su tvrdili, da su to bili najljepši dani u njihovu životu. Ljudi nisu praznili crkve ni danju ni noću. Po više od 14 sati bili bi ispovjednici zadržavani u ispovijedaonicama. Posvuda bi brojne osobe, koje su bile zapustile svaki vjerski život, dolazile javljati svoje obraćenje.

Za vrijeme kratkog boravka u kate-

drali grada Sjed.Država Buffalo, koji ima samo nekoliko desetaka tisuća katolika, više od 2oo.ooo osoba prošlo je mimo kipa, iskazujući mu poštovanje. U policijski je izvještaj taj događaj unesen kao "najveći zbor u povijesti grada". U gradu Flori (Illinois), koji broji samo 2oo katolika, protestantski vlasnik mjesnih novina organizirao je stajalište pred svojim uredima, i tu je na posebno prijestolje bio postavljen Gospin kip, a prolaznicima je cijeli dan propovijedana fatimska poruka. Do početka g. 1949. smatran je veliki američki časopis "Life", koji se tiska u 7-8 milijuna primjeraka, neosvojivom tvrđom protestantizma, a 3. I. spomenute godine donosi taj list poseban članak o Fatimi, točan, vrlo korektan, pun poštovanja, s brojnim fotografijama odlično izabranim. U Fatimu je bio u tu svrhu poslan jedan od njegovih urednika, da cijelu stvar prouči na licu mjesta. Žena vlasnika toga lista, jedna od najglasovitijih žena svijeta, Klara Booth-Luce, obratila se je na katol.vjeru još god. 1946. Kao uvjerena katolikinja bila je u poslijeratno vrijeme poslana za ambasadora Sjed.Država u Italiju. Već sama lista protestantskih pastora, koji su prešli na katol.vjeru, pošto su došli u dodir s tajnom Fatime, vrlo je duga. Fatimi se pripisuje i velik pokret obraćenja, koji u SAD dovodi u krilo Kat. Crkve godišnje više od loo.ooo odraslih ljudi - protestanata, ljudi bez vjere i drugih. Glavni pokretač tih obraćenja,

glasovit kao propovjednik i pisac suvremenih katoličkih knjiga, te sa silnih uspjeha na američkom radiju i televiziji, a usto i kao pokornik, pomoćni biskup new-yorškog kardinala Fulton Sheen, izjavio je sam, da ta obraćenja pripisuje tome, što u svojim konferencijama i propovijedima posvećuje posebnu pažnju mislima i događajima iz Fatime.

U brojnim zemljama Azije, Afrike i Oceanije guverneri i načelnici,po vjeri muslimani, protestanti, budisti ili drugi pogani, olakšavali bi prigodom dolaska kipa Fatimske Gospe procesije,koje su se često puta po prvi put držale u tim gradovima, gdje su katolici mala manjina, i upućivali bi Madoni izraze poštovanja i službene molitve svojih građana. Iz Španjolskog Maroka sve do Kaira bio je kip Fatimske Gospe predmetom velikih počasti, iskazivanih od strane muslimana. Muslimanski vjerski korovi pratili bi katoličke procesije, a u selima, gdje nema katoličkih misionara, hodže su učile kršćane pjesme, da ih pjevaju u čast Gospi. Bilo se je mišljenja, da se u Addis-Abebu uopće ne ide, jer katolici sačinjavaju ondje neznatnu manjinu. Međutim su ipak ušli s kipom u taj grad, a doček je od strane tamošnjeg nekatoličkog pučanstva bio neobično oduševljen. Sam je negus Haile Selasije iskazao svoje poštovanje Djevici i izrazio svoju radost, što je njegov narod tako oduševljeno dočekao Majku Božju, jer da on sa svojim narodom od Nje očekuje mir,

a putni je komitet primio u svoj dvor. Južna je Afrika na zlu glasu radi nepodnošljive rasne diskriminacije prema crnačkom i indijskom pučanstvu. Prigodom dolaska kipa Fatimske Gospe u tu državu bratski su složno stupale u procesiji i punile crkvu sve tri rase. Dakle Gospa rješava uspješno i rasno pitanje.

Pred glavnim gradom Pakistana Karačijem putni se je odbor skanjivao, hoće li ući ili ne. Bojali su se nemilih događaja, koji bi izbili radi vjerskog fanatizma tamošnjeg pučanstva. Kad su ipak unišli, silno su se iznenadili: Sav je grad bio oblijepljen plakatima, na kojima gradonačelnik - musliman poziva gradsko stanovništvo, da dođu na svečan doček kipa. Kaošto znaju raditi svi pametni muževi - nalazeći se u teškoj situaciji, savjetuju se sa svojim ženama -, tako je učinio i taj načelnik. Pitao je ženu, da li bi bio red, da održi govor na toj svečanosti. Žena mu je rekla, da je svakako red, da i on govori. I tako je načelnik Karačija, po vjeri musliman, pozdravio Bl.Dj.Mariju. Skupocjeni dijamant, koji resi Djevicu-Hodočasnicu,dar je muslimanskog princa. Jedan se je musliman, prigodom dolaska kipa, silom htio ispovjediti pred katoličkim svećenikom; a, kad su mu rekli, da je to nemoguće, kazivao je svoje grijehe javno pred kipom.

To su samo bijedni pabirci po nepreglednom polju velikih i neobičnih zbi-

vanja u vezi s putovanjem kipa Fatimske Gospe po svijetu, kako smo mi za njih saznali g.1957.

Ja se nečega bojim: Da bi i u vezi s fatimskim događajima mogao Isus Evropi upraviti onaj ukor, što ga je, boraveći vidljiv na zemlji, upravio nekim židovskim gradovima: "Jao tebi, Korozaine, jao tebi, Betsaido! Jer, da su se dogodila u Tiru i Sidonu čudesa, što su se dogodila u vama, davno bi već u vreći i pepelu činili pokoru. Ali vam kažem:Lakše će biti Tiru i Sidonu na Sudnji dan, negoli vama. I ti, Kafarnaume, zar ćeš se do neba podići? Do pakla ćeš sići, jer da su se dogodila u Sodomi čudesa, što su se dogodila u tebi, ostala bi do danas. Ali vam kažem: Lakše će biti zemlji Sodomskoj na Sudnji dan, negoli tebi" (Mat. 11,21.-24.).

Vidjeli smo bar nešto o tome,kakve su časti iskazivali kipu Fatimske Gospe inovjerci - i protestanti, i muslimani, i pogani. A zar se Bl.Dj.Marija ne bi mogla s pravom tužiti na mnoge katolike, da su nehajni prema porukama njezinim iz Fatime? Koliko je već knjiga o tome štampano, koliko članaka po časopisima objelodanjeno, koliko propovijedi održano po crkvama. I još uvijek toliko mlakosti prema I.subotama u mjesecu, prema posveti zajednica i pojedinaca Bezgrješnom Srcu Marijinu,prema moljenju krunice, a osobito prema apelu, da treba stalno prinositi zadovoljštinu u čast Srcu

Isusovu i Srcu Marijinu za grijehe svijeta i stalno moliti za obraćenje grješnika. Trgnimo se iz mrtvila! Zadnje je vrijeme! Amen.

5. POBOŽNOST SRCU ISUSOVU I SRCU MARIJINU

Pobožnosti k Presv.Srcu Isusovu i k Bezgrj.Srcu Marijinu nisu nove pobožnosti u Katoličkoj Crkvi. Ali, dok nam je pobožnost k Presv.Srcu Isusovu s Neba objavljena još u 17.stoljeću, pobožnost je k Bezgrj.Srcu Marijinu od Boga potvrđena tek po ukazanjima Majke Božje u Fatimi.

Pobožnost k Srcu Isusovu tako je poznata i toliko prakticirana; o toj pobožnosti održano je toliko propovijedi, i po svim našim crkvama; i napisano toliko članaka i knjiga, te ne bi trebalo tek dokazivati, da je to stara pobožnost u katoličkoj Crkvi.

Drugo je sa pobožnošću k Srcu Marijinu. Iako se i ovo štovalo u Crkvi od davnih vremena - kao veliki apostol pobožnosti i k Presv.Srcu Isusovu i k Bezgrješnom Srcu Marijinu isticao se je među ostalim, još u 17.stoljeću, sv. Ivan Eudes (slavimo ga 19.VIII.) -, ipak je nakon objave Presv.Srca Isusova sv.Margareti Alacoque (prvo ukazanje 27.XII.

1673.) širenje pobožnosti k Srcu Isusovu daleko više napredovalo, negoli širenje pobožnosti k Bezgrj.Srcu Marijinu. Nesamo, što je pobožnost k Srcu Isusovu bila službeno potvrđena, a pobožnost k Srcu Marijinu još ne, nego je sav rad oko širenja pobožnosti k Srcu Isusovu odsele pratio poseban Blagoslov s Neba, a ljude su privlačila i velika obećanja za pojedine oblike te pobožnosti.

Ipak ne možemo reći, da je pobožnost k Srcu Marijinu do objava u Fatimi 1917.god. bila svijetu nepoznata. Ni u našim krajevima. Jedan od naših najobljubljenijih i najraširenijih glasnika bio je "Glasnik Srca Isusova" u Zagrebu, koji je paralelno s pobožnošću k Srcu Isusovu širio i pobožnost k Srcu Marijinu. Svake je godine - kroz nekoliko desetljeća - u velikoj nakladi u Zagrebu tiskan "Kalendar Srca Isusova i Srca Marijina". Još prije prvog svjetskog rata imali smo knjiga, koje su bile još posebno posvećene pobožnosti k Bezgrj. Srcu Marijinu. Nesamo slike Srca Isusova, nego i slike Srca Marijina nalazimo već desetljećima u bezbroj katoličkih kuća.

Ali inače obje pobožnosti idu zajedno. Tkogod od srca ljubi Isusa, taj će svim srcem ljubiti i Bl.Dj.Mariju.Tako isto svaki iskreni štovatelj Srca Isusova štovat će od srca i Srce Marijino. I razlog i svrha su tih dviju pobožnosti isti, a i njihovi su oblici vrlo slični. Zato neka ne bude čudno, što ih

i mi u ovoj propovijedi najuže povezujemo.

Još nešto moramo uvodno reći: Katolicima, koji su daleko od pravoga kršćanskog života, baš su one najljepše stvari u kršćanstvu nerazumljive; izgledaju im neukusne, strane su im; pa im tako ne idu u pravi tek ni te dvije pobožnosti. A ipak im nije ništa čudno - i sami to prakticiraju! -, kad mi na zemlji onima, koje posebno volimo, rado tepamo: Srce moje,Moje drago srdašce i sl. (na pr.svojoj dragoj i dobroj djeci); i što o ljudskom srcu rado govorimo kao o sjedištu dobrote i drugih odlika. A tko je bolji od Isusa i Marije?! I tko je radi svoje velike ljubavi prema nama više zaslužio našu ljubav negoli Isus i Marija?! Čije je srce ljepše, bogatije dobrotom i krepostima negoli ta dva srca?!

Štujući Srce Isusovo i Srce Marijino, mi ih u prvom redu štujemo kao sjedišta te njihove ljubavi - Isusove božanske, dakle neizmjerne, i Marijine,najsavršenije materinske ljubavi prema nama. Štujemo ih kao sjedišta ljubavi,želeći, da poradi te naše pobožnosti k njima tu njihovu ljubav, u životu na zemlji i jednom u vječnosti, u što većoj mjeri doživimo. Ali i, da kao njihovi učenici od njih naučimo ljubiti: Isusa i Mariju, a i sve ljude na zemlji. "Učite se od mene, jer sam krotak i ponizan srcem" (Mt. 11,29).

Kad štujemo Srce Isusovo i Srce Ma-

rijino, onda mislimo i na one uzvišene
radosti, što su ih oni u svojim sv.srci-
ma proživjeli, i još više na teške žalo-
sti, kojima su ta sveta srca bila preza-
sićena. Pa, kad na to mislimo, onda svo-
jim štovanjem želimo među ostalim posti-
ći i to, da u svojim radostima budemo
na visini, a u svojim žalostima da pri-
mimo utjehu s Neba i ne damo se slomiti.

Ipak je naša pobožnost k Srcu Isu-
sovu i k Srcu Marijinu najljepša,kad je
diktirana i prodahnuta dubokom zahval-
nošću prema Isusu i Mariji i iskrenom
željom, da im pružimo utjehu (=zadovolj-
štinu) radi žalosti, što su ih, u vezi
s djelom Isusova otkupljenja, podnosili
živeći na zemlji; ali isto tako i že-
ljom, da im pružimo utjehu i zadovolj-
štinu radi grijeha, kojima mi ljudi i
nakon završenog djela otkupljenja,i na-
kon Isusova uzašašća i uznesenja Bl.Dj.
Marije na Nebo njih vrijeđamo i žalosti-
mo.

Malo je koja pobožnost, kod koje
mogu sveti osjećaji tako duboko zahvati-
ti našu dušu kao kod ovih dviju pobožno-
sti. Ipak moramo reći, da je cilj štova-
nja Srca Isusova i Srca Marijina u pr-
vom redu socijalne naravi. Ide se tim
pobožnostima za tim, da se što više o-
čisti, ojača i proširi Božje kraljev-
stvo na zemlji. Jer je cilj Božjem kra-
ljevstvu na zemlji jednako Božja slava
kao i spas duša, onda ćemo - uzevši kra-
ljevstvo Božje u prvom redu kao ljude,

koji mu pripadaju; i imajući pred očima,
da ima masa ljudi, koji mu, radi svoje
zle volje u odnosu prema Gospodinu Bogu
i vječnosti, ne pripadaju - reći, da je
svrha pobožnosti k Presv.Srcu Isusovu i
Bezgrj.Srcu Marijinu u prvom redu obra-
ćenje svih grješnika i spasenje svih
ljudi.

Mogli bismo nanizati prekrasne mi-
sli, da upremo prstom u činjenicu,kako
se pravi i oduševljeni štovalac Srca I-
susova i Srca Marijina konačno mora na-
ći i u zagrljaju prave i djelotvorne lju-
bavi sa svim ljudima i svim narodima, a
danas je, baš danas još posebno, u toj
stvari tako hladno na našoj zemaljskoj
kugli! - i kud ćete uzvišenije i veće
socijalne svrhe spomenutih pobožnosti!
Ali mi ćemo ostati kod malo prije spome-
nute glavne svrhe pobožnosti k Srcu Isu-
sovu i Srcu Marijinu: obraćenje svih
grješnika, dakle spasenje svih ljudi
(= omogućenje svim ljudima, da dođu u Ne-
bo). Zar, na koncu, nije grijeh protiv
ljubavi bližnjega jednak grijehu protiv
ljubavi k Bogu? Isusova je riječ: "Ljubi
Gospodina Boga svoga svim srcem svojim...
Ovo je najveća i prva zapovijed. A dru-
ga je ovoj jednaka: Ljubi bližnjega svo-
ga kao samoga sebe. O ovim dvjema zapovi-
jedima visi sav zakon i proroci" (Mat.22,
37.-4o.).

A s nastojanjem, da pobožnošću k
Presv.Srcu Isusovu i k Bezgrj.Srcu Mari-
jinu jako pospješimo obraćenje grješni-
ka, najuže je povezana i želja, da sve-

tim Srcima Isusovu i Marijinu pružimo zadovoljštinu za grijehe svijeta. Bilo bi odveć samosvijesno, kad se pritom ne bismo možda ni sjetili, da smo i mi sami grješnici i da u grijehe svijeta moramo uvrstiti i vlastite grijehe, prošle i sadašnje.

Našoj pobožnosti za obraćenje grješnika ništa ne daje toliku snagu kao ta spomenuta iskrena želja, da Isusovo i Marijino Srce utješimo (= pružimo im zadovoljštinu) radi grijeha svijeta. Za svaku je molitvu i svaku pobožnost potrebno nutarnje doživljavanje i proživljavanje. Sam predmet je naših dviju pobožnosti već po sebi jako prikladan za takvo doživljavanje i proživljavanje; a, kad je tu još i svrha, da jadnim ljudima pomognemo, da budu u vječnosti sretni, te da dobrom Isusu i dobroj Majci Božjoj pružimo utjehu radi strašne nepravde, koju za njih predstavljaju grijesi ljudi, onda će to doživljavanje i proživljavanje doživjeti svoj vrhunac. Ali se tu radi i o velikoj plemenitosti malog čovjeka prema velikom Bogu. A, jer je Bog neizmjerno plemenitiji od nas, doći će to do izražaja i u tome, što će Gospodin Bog radi našeg pružanja zadovoljštine izliti preobilje svoje nebeske pomoći za obraćenje grješnika.

Jedno te isto dobro djelo, jedan te isti čin pokore, jedno te isto odricanje, jednu te istu molitvu možemo prikazati i u zadovoljštinu i za obraćenje grješnika.

Posebno drag oblik pružanja zadovoljštine Srcu Isusovu i Srcu Marijinu i moljenja za obraćenje grješnika jest primanje sv. Pričesti u tu svrhu. Vidi se to i po tome, što se za obavljanje pobožnosti prvih devet petaka odnosno pet prvih subota traži i sv. Pričest.

Ništa ne smeta, da se Presv. Srcu Isusovu i Bezgrj. Srcu Marijinu obraćamo i u čisto osobnim svojim potrebama, pa i u onima čisto vremenitog karaktera; ali, jer su cilj tim pobožnostima u prvom redu veliki interesi kraljevstva Božjega, poželjno je barem to, da se pri svakom činu štovanja Srca Isusova i Srca Marijina, pa makar imali svrhu, da postignemo nešto konkretno za sebe ili za svoju obitelj, uvijek sjetimo i velikog cilja: pružiti zadovoljštinu za grijehe svijeta i moliti se za obraćenje grješnika.

Treba li reći, da će onaj, koji, štujući Srce Isusovo i Srce Marijino, posve zaboravi na sebe i na svoje osobne potrebe, uživati čisto upadnu zaštitu Presv. Srca Isusova i Bezgrj. Srca Marijina?!

Dani, u koje i Isus i Marija žele, da posvetimo posebnu pažnju njihovim Srcima, jesu I. petak i I. subota; prvi petak posvećen Srcu Isusovu i I. subota posvećena Srcu Marijinu. Redovita stvar naše pobožnosti u ta dva prekrasna dana u mjesecu nek bude i sv. Pričest! Obično slijede jedan iza drugoga. Jedino, kad je subota prvog u mjesecu, onda će I. pe-

tak biti tek šest dana kasnije. Pa zašto ne bismo onda povezali te dvije pobožnosti tako, da o b a spomenuta dana pristupimo k sv.Pričesti. Radi velike važnosti tih pobožnosti I.petka i I.subote ne možemo dovoljno naglasiti potrebu, da u njima ustrajemo. Da ustrajemo i u slušanju sv.Mise i u primanju sv.Pričesti u te dane; ili barem u pristupanju sv.Pričesti. Ako bude svećenik znao, da ima vjernika, koji ne mogu izjutra doći na sv.Misu i na sv.Pričest - radi svog zaposlenja u državnoj službi, radi ranih radova na polju, radi škole ili kojega drugog opravdanog razloga - on će biti pripravan, da i u drugo vrijeme podijeli sv.Pričest, na pr. u ranije sate jutra; a, da mogne u popodnevne sate podijeliti sv.Pričest onima, koji ujutro nisu mogli doći, poslije podne će rado držati "blagoslov"*; da onda poslije toga mogne vjernike pričestiti. Dakako, samo treba to svećeniku na vrijeme staviti na znanje.

I iz ovo malo rečenica, što su izrečene o pobožnosti k Presv.Srcu Isusovu i k Bezgrj.Srcu Marijinu, očito je, da su one neobično važne i za dobro pojedinaca, i pojedinih obitelji, ali osobito za cijelu ljudsku zajednicu. Amen.

*/ Blagoslov se s ciborijem može lako održati i običnim danom, dakle pogotovu na I. petak i I. subotu.

6. LURD

Fatimu ne ćemo potpuno shvatiti, niti ćemo pravo ocijeniti brigu naše dobre nebeske Majke za dobro roda ljudskoga, ako ne posegnemo za događajima prije Fatime i ne pogledamo bar malo neke najnovije detalje majčinske zabrinutosti Bl. Dj.Marije za nas. Bl.Djevicu Mariju muče velike brige za čovječanstvo već više od 13o godina. A ni iz Fatime nije se povukla u svoje nebeske dvore, već jednako silazi ozgor k nama, sva zabrinuta, žalosna, sa suzama u očima.

Danas ćemo se malko pozabaviti Lurdom. God.1958. slavio je cijeli katolički svijet, vrlo svečano, loo-godišnjicu lurdskih ukazanja. I tu se Bl.Dj.Marija ukazuje jednoj pastirici - sv.Bernardici.

Već u St.Zavjetu Bog poklanja posebnu pažnju i povjerenje pastirima. Tako je Abel bio pastir, Mojsiju uzima Gospodin Bog od stada za vođu Izraelaca. Veliki svećenik Samuel šalje po Davida u planinu, gdje je vršio pastirsku službu, da ga pomaže za kralja. I Isus je htio, da mu se prvi dođu pokloniti pastiri iz okolice Betlehema. A Majka Božja ukazuje se i u mjestu La Salette, i u Lurdu, i u Fatimi - uvijek pastirima i pastiricama.

Ta je vrsta ljudi Bogu posebno draga radi svete prostodušnosti i jednostavnosti, koja ih obično resi. Živu u naj-

užoj povezanosti s ljepotama prirode i sa strahotama, koje se u njoj dešavaju, pa zato osjećaju i proživljuju Božju veličinu daleko jače negoli drugi, a to onda dolazi do izražaja i u njihovu odnosu prema Bogu i ljudima.

Sv.Bernardici ukazuje se Majka Božja svega 18 puta. Prigodom 1.ukazanja traži Ona od Bernardice, da na jednom mjestu blizu točke ukazanja pročeprka malo prstima, i odonda stalno vrije na tome mjestu čudotvorna lurdska voda, u kojoj se bezbrojni, teško bolesni hodočasnici kupaju, i mnogi od njih postaju onda iznenada zdravi. A pomaže poraba te vode i onima, koji za Lurd nemaju financijskih sredstava, pa je rabe, pobožno i pouzdano, kod svojih kuća, u mjestima daleko od Lurda.

Lurd je velika i tajanstvena Božja klinika na zemlji. Teški bolesnici, od kojih su digli ruke svi zemaljski liječnici i proglasili ih neizlječivima,putuju u Lurd, da ih onda izliječi sam Gospodin Bog po zagovoru naše dobre nebeske Majke.

U Lurdu postoji poseban Međunarodni liječnički ured za konstataciju čudesnih ozdravljenja. Tu zna biti okupljeno i preko pedeset liječnika sa svih strana svijeta. Ne pita ih se, da li vjeruju i kojoj vjeri pripadaju; samo se traži liječnička svjedodžba.Pa tako bude među njima i vjernih katolika, ali i pripadnika svih mogućih drugih vjera;

poklonika živoga i pr-avoga Boga, ali i liječnika, koji kažu,da ne vjeruju ništa. I pojedina su izliječenja ipak tako upadna, da su svi prisutni, jednostavno diktatom zdrava razuma, prisiljeni, da kažu: To se ozdravljenje ne može protumačiti djelovanjem naravnih uzroka!

Na čelu toga liječničkog ureda nalazi se kao predsjednik jedan od najboljih liječnika. Jedan od najglasovitijih Dr.Boissarie rekao je jednom zgodom: "Kad bismo sabrali sve rezultate, dobili bismo lako tisuću do tisuću i po ozdravljenja na godinu." Samo krajnja - skoro bismo rekli: i pretjerana - pedantnost razlogom je, što se tek najmanji broj nenadano ozdravl-jenih u Lurdu proglašuje čudesnim. Još u 18. stoljeću izdao je papa Benedikt XIV. (174o-1758.) jako stroge propise za ispitivanje čudesnih stvari. Ti propisi pred očima i liječnicima-katolicima u Lurdu. Potrebu te kritičnosti papa Pijo XI., u svom govoru francuskim liječnicima (9.XII.1933.), još samo pojačava: "Nikada ne ćete biti dostatno strogi! Vaša je strogost potrebna presvetoj Djevici! Jer bolje je imati jedan slučaj, ali na neoborivim dokazima, nego stotinu s nesigurnim temeljima!" Slično je govorio i Pijo XII.: "Budite neumoljivi u zahtjevima!"

Prva crkvena komisija, imenovana od biskupa u Tarbesu (sjedi-šte biskupije, pod koju je tada spadao Lurd!), da ispita 14o slučajeva ozdravljenja u Lurdu, odmah prve godine ukazanja, zamoli-

la je svoje liječnike-stručnjake,da budu što savjesniji i što oprezniji u svom radu. U svom izvještaju oni se ispričavaju, što su odbacili 127 slučajeva kao nesigurne, pa vele: "Većina od njih imaju potrebne uvjete, da budu primljeni u nadnaravni red. Možda će se reći, da mi tim, što smo isključili te slučajeve, postupamo odveć strogo. Ali, daleko od toga, da bi nas taj prigovor žalostio, mi ga smatramo kao priznanje, jer smo uvjereni, da nam mudrost nameće tu strogost zbog naravi toga posla."Radi te velike i jako pedantne strogosti, u kojoj znaju liječnici toliko puta davati izjave i protiv svoga vlastitog uvjerenja, nije čudo, što je direktor jednog hodočašća izrazio svoje žaljenje Dr. Velletu, jednome od predsjednika spom. Liječničkog ureda: "Lakše će postići od Gospe čudesno ozdravljenje nego od Liječničkog ureda njegovo priznanje."

Zar da se onda s pravom ne tužimo na one, koji tako lako odbacuju sve nadnaravno i u Lurdu, i u Fatimi, i svagdje drugdje, govoreći protiv objektivnih činjenica, da Crkva fabricira čudesa?! Može li se željeti još veća strogost, negoli je ima Crkva u takvim slučajevima?! I u Lurdu, i u Fatimi, a i svagdje drugdje. Crkva, naprotiv,nastupa kao stroga kočnica za olako vjerovanje i tek iza najstrožih istraga uzima stvar u svoje ruke i daje na znanje svojim vjernicima, da se može vjerovati. U

Fatimi je to kočenje trajalo punih 13 godina.

Ali je ipak u Lurdu prst svemogućeg Boga tako očit, te je 3.046 liječnika potpisalo slijedeću izjavu: "Niže potpisani smatraju, da im je dužnost priznati, da se u Lurdu u velikom broju zbivaju ozdravljenja, koja iznenađuju, a po djelovanju neke posebne sile, čije tajne znanost još nije upoznala. Znanost nije u mogućnosti,da ova ozdravljenja razumski objasni samim djelovanjem prirodnih sila".

Permanentno (trajno) čudo u Lurdu jesu one piscine, u kojima se kupaju bolesnici u Lurdu. Tu se spuštaju svi mogući bolesnici, i oni, koji su oboljeli od zaraznih bolesti; i još se nije čulo, da se tko zarazio od tih bacila!

I inovjerci znaju doći u Lurd s prilično kritičkim raspoloženjem, a vraćaju se odanle silno oduševljeni za Bl. Dj.Mariju i za katoličku Crkvu,u čijem se krilu nalazi Lurd. Spominjemo samo američku spisateljicu Rutu Cranston,koja je boravila u Lurdu u kolovozu 1953., pa je, iako protestantkinja, s velikim zanosom napisala o Lurdu knjigu: "The Mystery of Lourdes". Ta je knjiga izazvala kod protestanata u Americi i Engleskoj val oduševljenja za Lurd i mnoga obraćenja.

I, koji ne ozdrave u Lurdu, vraćaju se svojoj kući pomireni sa svojim križem bolesti. Zar to nije još veća bla-

godat negoli i samo ozdravljenje tijela od bolesti? Govorimo to onima, koji vjeruju. Mi znamo, naime, da će na taj način bolest njezinu nosiocu biti vrelo velikih zasluga za vječnost, a za cijelo čovječanstvo izvor velikih duhovnih dobara, osobito u stvari obraćenja grješnika. I bezbrojna obraćenja velikih grješnika dešavaju se u Lurdu. Lurd je mjesto, gdje se obavljaju brojne ispovijedi i primaju bezbrojne svete pričesti. U Lurdu se natječu i brojni, pa i najodličniji muškarci i žene, koji će učiniti veće usluge bolesnicima i drugim vjernicima. Zato se na Lurd s pravom primjenjuju riječi iz Apokalipse: "I vidio sam grad sveti, Jeruzalem novi, gdje silazi od Boga s Neba... Evo šatora Božjega među ljudima, jer će stanovati među njima, i oni će biti narod njegov,i sam Bog bit će s njima" (Otkr. 21,2.s.).

Spomenimo još i bar jedno čudesno ozdravljenje u Lurdu, koje je usto povezano s jednim vrlo značajnim obraćenjem. Čovjek poznat po cijelom svijetu radi predragocjenih iznašašća na području medicinske znanosti i radi velikih zasluga, što ih je za vrijeme II.svjetskog rata, kao liječnik-učenjak, pružio svojoj domovini i ostalim saveznicima, Dr. Alexis Carrel, iako u početku iskreni katolik, malo pomalo izgubio je vjeru i bio nesretan. Još kao mlad liječnik stekao je velike zasluge kao učenjak, i život mu se samo smiješio. Posebnu je averziju imao prema čudesima, uvjeren,da

su ona nemoguća. Pisao je: "Kad bih vidio, da na moje oči zarašćuje kakva rana, to jest, kad bih vidio dokaze nadnaravnih sila, ili bih poludio ili vjerovao." I, dok je imao takvo raspoloženje, dolazi mu jednog dana kolega-liječnik s molbom: "Pristao sam, da pratim bolesnički vlak za Lurd, ali sam iznenada zapriječen. Molim vas, da biste me zamijenili." Nije mu bilo drago ni da čuje za Lurd, a kamoli, da onamo ide.Ali mu je poslovična francuska finoća diktirala, da udovolji molbi svoga kolege. Taj ga je još upozorio na najtežu bolesnicu u tom vlaku, neku Mariju Bailly, koju pisac, valjda, da prešuti pravo ime, zove Marijom Ferrand. Dr.Carrel zbilja je s krajnjom požrtvovnošću bdio nad njom. U Lurdu nije dopustio, da je zagnjure u hladnu čudotvornu vodu, "da joj ne naškodi". Kao vrsnu i iskusnu liječniku bilo mu je jasno, da je ta djevojka u rukama smrti. Bolovala je od tuberkulozne upale trbušne opne. Bila je strašno natečena, i smrt joj je već pisala po obrazima. Uto se ona najednom okrene prema liječniku i reče mu: "Ja sam ozdravila!" Svojim je očima vidio, kako nestaje otoka, kako joj se vraća boja u njezino lice i svježina u njezine oči. I on je zbilja počeo "luditi". Hodao je cijelu noć po Lurdu ovamo i onamo, a ujutro se je konačno smirio u crkvi. Tu se je obratio vrućom molitvom Bl.Djevici: "Ti si sjajnim čudom odgovorila na moju sumnju, a ja još uvijek

sumnjam. Ipak, ja imam živu želju...,da mognem vjerovati..." Tu molitvu i mnoge druge lijepe stvari spominje u knjizi "Put u Lurd". Odlazi u Ameriku i tu stiče glas svjetskog učenjaka. Primio je i Nobelovu nagradu za medicinu. Umro je 1944., opremljen sv.sakramentima umirućih.

Imamo, doista, na čemu zahvaliti Gospodinu Bogu i Bl.Djevici Mariji,kad zahvaljujemo za Lurd. Amen.

7. ČUDOTVORNA MEDALJICA - LA SALETTE - DJEVICA SIROMAHA - SUZE ŽALOSNE GOSPE U SIRAKUZI

Otkako se malo više piše o svim mogućim događajima od veće važnosti,zabilježeno je u katoličkim knjigama i časopisima dosta slučajeva ukazanja Majke Božje - njezinih silazaka k bijednoj zemaljskoj djeci. Za prijašnja toliko ne znamo. Ali, otkako je francuska revolucija dala signal za novi val progona vjere, osobito katoličke Crkve, a isto tako za mnogo upornije širenje kojekakvih ideja, nespojivih s vjerom u Boga i s kršćanstvom, poslije toga sve više upada intenzivna briga i strahovanje Majke Božje za njezinu nesretnu djecu na zemlji.

Počnimo s god.183o. Francuska još

uvijek stenje, opterećena teškim nasljeđem francuske revolucije. A spremaju joj se i nova zla. I Bl.Dj.Marija zove posve jednostavnu, ali poniznu i jako pobožnu milosrdnicu Katarinu Labouré po noći u samostansku kapelu, da joj tu da naloge u korist nesretnih Francuza, ali i druge njezine djece na zemlji. Sredstvo, s kojim tu redovnicu upoznaje,posve je jednostavno i svakome pristupačno, a posredstvom nebeske Majke to će sredstvo imati za posljedice neobične stvari u korist duše i tijela. To je medaljica, za čiju se izradu ima pobrinuti spomenuta milosrdnica. S jedne strane dva srca - Srce Isusovo i Srce Marijino, koja vise o slovu M (monogram Bl. Dj.Marije), a s druge lik Bezgrješne. Još i danas se čuva kao dragocjena relikvija stolica, na kojoj je, pred oltarom, prigodom tih ukazanja, sjedila Bl.Dj.Marija.

Kad su bile prebrođene sve zapreke, ta se je medaljica naveliko proizvodila. Do naših dana sigurno je proširena u nekoliko stotina milijuna po cijelom svijetu. I njezina korisnost brzo je dokazana. Jedan je od najljepših njezinih plodova obraćenje židova Alfonza Ratisbonne-a. Kad je morao čekati dvije godine, da se mogne oženiti s ljubljenom djevojkom, odlučio je to vrijeme utrošiti na putovanje svijetom. Jedan je putni cilj najodlučnije isključio: Rim. Diktirala mu je to fanatična mržnja na katol. vjeru. Kad je krenuo na put, ne-

što ga međutim ipak vuče u Rim. Tu je našao svog prijatelja, nekada protestanta, a sada gorućeg katolika. Ovaj mu je dao čudotvornu medaljicu i samo ga jednu stvar zamolio: neka je nosi s poštovanjem. Jednoga od slijedećih dana zamoli ga, da mu bude pratilac do nekog samostana. Ratisbonne ga je čekao vani. Da mu ne bude čekanje dosadno, unišao je u susjednu crkvu sv.Andrije,da je razgleda. Tu ugleda Majku Božju, nesvijesno se spusti na koljena, i njegovo je obraćenje bilo za čas gotovo. Dao se je krstiti, postao svećenik,živio i umro sveto, revnujući za obraćenje svojega naroda, a svoju veliku naobrazbu iskoristio, da, perom i živom riječju, i druge upozna s velikim blagom, što ga je sam postigao.

La Salette. Tu je Bl.Dj.Marija,pred pastirima Maksimirom i Melanijom,lijevala suze i glasno jecala, jasno u Bogu gledajući, što čeka u budućnosti Francusku i ostali svijet. Razumije se, posebno ju je boljela činjenica, što će mnoga njezina djeca, u vezi s tim događajima, a ipak svojom krivicom, ići u pakao.

Prije par godina izdana je u Zagrebu knjiga "Djevica siromaha". U njoj se opisuju ukazanja Bl.Dj.Marije 12-godišnjoj djevojčici Marieti Beco u belgijskom mjestu Banneux g.1933. Ta djevojčica bila je tako daleko od poznavanja vjere i vršenja vjerskih dužnosti, te bi svaki ozbiljan čovjek, koji bi je pozna-

vao prije tih ukazanja, s pravom kimao glavom i pitao se: "Hoće li se to stvorenje ikada spasiti?!" Bl.Dj.Marija predstavila se je tu kao Djevica siromaha i naglasila, da dolazi za sve narode, da tješi bolesne i da ublažuje trpljenje. Brojna ozdravljenja, duhovne milosti, a osobito mnoga i značajna obraćenja muškaraca, golema hodočašća i neobično širenje pobožnosti k Djevici siromaha, u Belgiji i cijelom svijetu ,svakako su pečat s Neba za ta ukazanja u Banneuxu.

Marijine suze u Sirakuzi. No iza Lurda i Fatime najglasovitije je mjesto Marijinih ukazanja veliki radnički grad na južno-talijanskom otoku Siciliji - Sirakuza. To i nije obično ukazanje: u Sirakuzi su, iz očiju jednog reliefa Bl. Dj.Marije, četiri dana tekle prave pravcate suze. Radi se o mladoj radničkoj obitelji, čiji je muž, po zanimanju radnik, bio potpuni bezvjerac, a žena nikakva katolikinja. Relief je dobila ta žena na dar uz svoje vjenčanje. Bio je dosta grubo, serijski, izrađen od neke tvornice, a predstavljao je Žalosnu Majku Božju. Mlada je bila u blagoslovljenom stanju i svoju je trudnoću vrlo teško podnosila. I vid joj je jako slabio. U takvu je neugodnu stanju jednog jutra zaspala. Kad se je probudila, imala je što vidjeti: Iz očiju Majke Božje na reliefu kapale su suze. Pogledala je bolje - ne; nije se varala; suze su zbilja izlazile iz očiju. Kako je bila bolesna,

posjećivale su je žene iz susjedstva. Tako je bilo i toga dana. I doskora je kuća bila puna svijeta. Ljudi su sve više ispunjavali i prostor pred kućom. Kad se je muž vraćao s posla, bilo ga je već toliko, da se je preplašio zla i trčao kući. I on, kao i svi drugi, vi-djeli su suze.

Gdje se sabere mnogo svijeta, tu je uvijek mjesto i policiji. I sirakuš[ki] policajci odnesoše relief u svoje pros[to]rije. Brzo su se međutim uvjerili, da se ne radi o nikakvoj varci. I desio se je dražestan prizor, vjerojatno prvi put u povijesti, da su se svi policajci, koji su se našli tu na okupu, pred Madonom spustili na koljena i molili.

Jer je navala svijeta bila sve veća, relief su izložili vani na trgu. Ne treba ni reći, da je bilo mnogo obraćenja. Prvi su među njima bili spomenuti muž i žena. Za tu neobičnost brzo je saznala cijela Sicilija, pa Italija, ostala Evropa, a konačno i cijela zemaljska kugla. Dakako, kao i uvijek u sličnim slučajevima, površni su se ljudi rugali, nijekali, donosili kojekakva tumačenja. Ali je četiri d-ana bilo posve dovoljno da se bar svi slojevi u Sirakuzi uvjere o faktičkim suzama iz očiju toga relijefa. A onda preko njih i svi drugi ljudi dobre volje. Kad nam za sve drugo mogu poslužiti kao svjedoci toliki očevici, ne znam, zašto nam ne bi mogli poslužiti za pojavu ove vrste! Valjda vrijede

isti zakoni logike i kritike za pojave nadprirodnog reda, kao i za prirodne pojave!

Živimo u doba aviona nadzvučne brzine, rakete lete s nevjerojatnom brzinom kroz svemir, jako se brzo radi i živi, pa je ovaj put i Crkva brzo postupala. Nije bilo onog čekanja, kao u Lurdu, a pogotovo u Fatimi. Brzo se je sastala komisija, a u njoj predstavnici svih struka, koje ovamo spadaju, pa tako i Crkve. Suze su analizirane, i ustanovilo se - na temelju kemijske analize - da su to prave pravcate ljudske suze. Progovorio je i tadanji papa Pijo XII.: "Hoće li suvremeni svijet razumjeti suze Bl.Dj.Marije?!"

Posjetioci su Sirakuze međutim iz dana u dan brojčano rasli. U Salzburgu izlazi i poseban časopis, posvećen Lurdu, Fatimi i Sirakuzi. Urednik, marista o.Jonke, ujedno je i organizator hodočašća u ta tri mjesta. Pročitali smo iz njegova pera i posebnu monografiju o Sirakuzi. On tvrdi, da je Fatima po neobičnosti čudesa nadvisila Lurd, a Sirakuza i Lurd i Fatimu. Čitali smo pred par godina u beogradskoj "Blagovijesti", da se u Sirakuzi ima sagraditi crkva, koja će moći primiti 2o.ooo vjernika.

Događaj, što smo ga opisali, desio se je iza II.svjetskog rata - od 29. VIII. do 1.IX.1953.

Bl.Djevica Marija doista čini sve,

da bi rod ljudski upoznao svoje strašno stanje, da bi nam iz očiju potekle suze pokajnice, da bismo se vratili na stare staze vjere, pravde, ljubavi i poštenja, i, tako obnovljeni, krenuli u sretnu i sigurnu budućnost. Amen.

8. PAKAO

Jedan od razloga, zašto su pastirići iz Fatime činili tako teške pokore za obraćenje grješnika poslije ukazanja Majke Božje, bio je sigurno i taj, jer im je Majka Božja ishodila, da vide, kako izgledaju strašne muke osuđenih u paklu. Bilo je to prigodom 3. ukazanja u Fatimi. Lucija je to viđenje 31. VIII. 1941. ovako opisala:

"Naša je draga Gospa rasklopila ruke, iz kojih su izlazile zrake svjetlosti. Ove su prodrle u zemlju i omogućile nam pogled na veliko ognjeno more, koje je izgledalo, kao da se nalazi pod zemljom. Zagnjureni u tu vatru, bili su demoni i duše njezinim valovima nošeni ovamo i onamo, sada dizani od plamenova, a onda bi opet padali natrag na sve strane, poput roja iskara za golema požara, uz viku i zavijanje od boli, s raspoloženjem strašnog očajanja, radi čega smo drhtali od užasa. Demoni su se razlikovali jedan od drugoga svojim

strašnim i ogavnim oblicima odvratnih i nepoznatih nemani, a bili su prozirni i crni. To je viđenje trajalo jedan trenutak, a mi bismo od užasa umrli, da nam Majka Božja nije već unaprijed bila obećala, da ćemo doći u Nebo."

Istina o paklu jedna je od najstrašnijih istina našeg vjerovanja. Pri koncu jednih duhovnih vježbi za učiteljice rekla je jedna od posjetiteljica svećeniku, koji ih je držao: "Bila bih vas ustrijelila, dok ste nam govorili o paklu, da sam imala uza se revolver!" ("Duhovnik sa svojim Bogom", str.62.). Možda se je htjela učiniti važnom; ali je možda zbilja i osjećala tako, kako je govorila, a baš radi toga, jer je istina o paklu doista strašna.

A šta možemo drugo mi svećenici, propovjednici Isusove nauke, nego vjerno, točno i jasno propovijedati ono, o čemu je govorio Isus, pa tako i o paklu, i o njegovim strašnim vječnim mukama, a samo zato, ne bi li se naši slušaoci ozbiljno pobrinuli, da u nj ne dođu.

Da; nauka o paklu jedna je od glavnih istina naše svete vjere; jedna je od stvari, o kojima je Isus najčešće govorio. A o paklu govori Isus tako, da se iz njegovih riječi jasno razabire, da muke u paklu ne će nikada prestati, da će trajati kroz svu vječnost: "vječni oganj" (Mt. 18,8; 25,41.), "oganj neugašljivi" (Mk. 9,43), mjesto, "gdje crv njihov ne umire i oganj se ne gasi" (Mk 9,44,46.,

48.), "vječna muka" (Mt. 25,46.),"vječna propast" (Lk. 16,26.) i t.d. Dakle, naš Dobri Učitelj, naš blagi Spasitelj, koji, boraveći na zemlji, nije mogao proći mimo nijednog bolesnika, a da ga ne ozdravi, govori tako često i tako jasno o vječnosti pakla, da o tome uopće ne može postojati baš nikakva sumnja. Govori o njemu tako često i tako jasno, jer želi, da onamo ne dođemo. Hoće, da sve učinimo, kako bismo jednoć umrli čisti od smrtnoga grijeha i došli u Nebo.

Imajući jasno pred očima strašnu sudbinu onih, koji će doći u pakao, Isus nam, sav tjeskobno zabrinut za naše vječno dobro, dovikuje: "Ako te tvoje desno oko sablažnjava, iskopaj ga i baci od sebe; jer ti je bolje, da pogine jedan od udova tvojih, negoli sve tijelo tvoje da se baci u pakao. I, ako te tvoja desna ruka sablažnjava, odsijeci je i baci od sebe; jer ti je bolje, da propadne jedan od udova tvojih, negoli sve tijelo tvoje da ode u pakao" (Mat. 5,29.s.).

Za nas je mjerodavna riječ Božja; riječ njegove objave. Vrijedi to za sve istine vjere. I u pakao mi vjerujemo, jer od Boga znamo, da on postoji i da su muke u njemu vječne. Ali će nam uvijek dobro doći i pametna riječ ljudi.

Velikom apostolu nevjere Voltaire-u pisao je jednog dana njegov znanac, da je našao dokaz protiv pakla. Voltaire mu je odgovorio ironički: Onda si sretniji od mene; ja takva dokaza još nisam našao!

Sada iza II.svjetskog rata propovijedao je jednom zgodom neki skandinavski protestantski svećenik o paklu i u propovijedi, dakako, tvrdio, da su muke u paklu vječne. Slušaoci nisu bili s time zadovoljni, pa su radi toga posjetili i svojega višeg poglavara. Ovome je, izgleda, bilo više stalo do toga, da zadrži vjernike, negoli do Kristove istine, pa je nešto petljao. Njegov se je svećenik sada pobrinuo za jednu konferenciju, i ta se je posve složila sa stanovištem propovjednika. Druga je stvar još interesantnija, a također iz poslijeratnih dana. Londonski dnevnik "Times" otvorio je anketu o paklu. Došlo je, kao i uvijek u takvim slučajevima, puno odgovora. List ih je samo registrirao; a uvrstio je samo jedan cijeli odgovor. Bila je to temeljita rasprava, što ju je napisala, posve katolički, jedna naobražena katolikinja.

Božja nam je Ljubav objavila strašnu istinu o paklu, a stvorila ga je Božja Pravda. MORALA ga je stvoriti. To tvrde filozofi, koji su umovali cijeli svoj život, pa su im mnoge istine pristupačnije negoli nama običnim ljudima. Ali će i nama i istina o paklu i sve druge manje shvatljive i manje simpatične istine jedamput u vječnosti biti posve razumljive.

Na ovo, da je Bog MORAO stvoriti pakao radi onih, koji tvrdokorno odbijaju pozive Božje Ljubavi sve do smrti, izgleda, da aludira i Isus u svom glasovitom noćnom razgovoru s Nikodemom, kad veli: "Jer Bog tako ljubi svijet, da je predao jedinorođenoga Sina svoga, da nijedan, koji vjeruje u njega, ne pogine, nego da ima život vječni. Jer Bog ne posla Sina svoga na svijet, da sudi svijetu, nego da se svijet spase po njemu. Tko vjeruje u njega, ne sudi mu se; a, tko ne vjeruje, VEĆ JE OSUĐEN, jer ne vjeruje u ime jedinorođenoga Sina Božjega. A ovo je sud: Svijetlo je došlo na svijet, i ljudi su ljubili više tamu negoli svijetlo, jer su im djela bila zla. Jer svaki, koji čini zlo, mrzi na svijetlo i ne ide k svijetlu, da se ne dokažu njegova djela" (Iv. 3,16-2o.).

Bogoslovski pisci umno obrazlažu svoju tvrdnju, da je najteža muka u paklu vječna odvojenost od Boga, Najvećeg Dobra. Da u tu tvrdnju bar površno uđemo, bit će dovoljno, da se sjetimo, koliko na zemlji trpe u svojoj duši oni, koji se iskreno vole, a moraju dulje vremena biti daleko jedan od drugoga. A kako je strašna razlika između malog čovjeka, pa kakogod inače bio dobar i plemenit, i između Velikog i neizmjerno Dobrog Boga. Ali se nama, dok smo na zemlji, daleko strašnijim čini pakleni oganj: radi našeg iskustva, kako strašne muke trpimo, kad je samo mali dio tijela izložen djelovanju vatre. A pakleni je oganj vatra, koja stalno strašno pali, ali svoju žrtvu nikad ne izgara - dakle na svoj način neizmjerna bol; bol, koja žrtvu stalno jednako velikim intenzitetom muči, a da nema apsolutno nikakve nade, da bi ikad mogla prestati.

Da; vječnost je najstrašnija karakteristika pakla; vječnost je zapravo ono, što pakao i čini paklom, što ga čini tako strašnim. Na stotinu se načina može ta vječnost ilustrirati, ali potpunoma je na zemlji ne ćemo nikada dokučiti. Uzmimo ipak bar jednu suvremenu ilustraciju vječnosti pakla. Poznato je, da je atom tako malen, te je potreban broj od lo milijuna, poredanih jedan do drugoga, da se dobije tek debljina od samo 1 milimetra. Kako je onda tek strašan broj atoma, što ih sadržava sve, što je u zemlji, na njoj i iznad nje! I sad uzmimo, da se sva ta strašna masa zemlje konačno ima uništiti, ali tako, da se tek nakon isteka od 1 milijarde godina uništi samo po jedan atom. Koliko bi vremena trebalo, da konačno nestane i posljednjeg atoma zemlje! Za poludjeti! Pa ipak ni iza toga groznog niza godina paklene muke ne bi prestale. Dvije riječi karakteriziraju vječnost pakla: nikad i uvijek. Tj. muke u paklu ne će nikada prestati, one će trajati uvijek!

I da nam onda ne bude žao žrtava pakla! Nama ljudima, kojima se pokrene srce, kad vidimo konja kako pada pod preteškim tereom; koji osjetimo sućut prema psu, kad zavija zato, jer je ranjen u no-

gu. Isusa je i u Maslinskom vrtu, kad se je krvlju znojio,i na križu, dok je vikao: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?" (Mat.27,46), najviše boljelo to, što je vidio, da će uza svu njegovu muku i smrt ipak toliki ljudi doći u pakao. Zato smo u ovom nizu propovijedi i obradili posebno pitanje o paklu, da se malo zamislimo u strašnu sudbinu žrtava u paklu i da sa svoje strane sve učinimo, kako - po mogućnosti - ne bi više nitko išao u to mjesto vječnih muka.

A ide ih, izgleda, mnogo. Iz svega, što je o toj stvari govorio Isus,vidi se i to, da je broj ljudi, koji idu u pakao - svojom posve svijesnom i jasnom krivnjom - velik. Prema statističkim podacima od pred par godina umiralo je oko 44.000 ljudi na dan. Danas je taj broj još veći. Kako je to strašno:Velik, jako velik broj tih ljudi odlazi u vječnost posve nepripravno. Jer najveći,daleko najveći broj ljudi živi tako,kao da nema Boga, kao da nema pakla, kao da će vječno živjeti na zemlji. I bolesni, i teško bolesni; i oni, koji vjeruju u Boga i u vječnost!

Dakle, radi se o tome, da svome bližnjemu, ljudima, bližima i daljima, s v i m a pružimo pomoć u najvažnijoj stvari: da im vječnost ne bude nesretna. Zna se cijelo selo podići na noge,da pojedinca oslobode od kakve nesreće, koja mu prijeti. A ovdje se radi o vječnosti!

Šta smo dosada učinili? Mogućnosti

su raznolike, ali i mnoge. Iskoristimo ih! Nabacit ćemo neke oblike naše pomoći grješnicima, da se obrate, da umru u prijateljstvu s Bogom, pa da onda u vječnosti budu očuvani od muka u paklu: Dobar primjer, odgovaranje od grijeha,nagovaranje na kakvo dobro djelo (svetkovanje nedjelje i blagdana, Ispovijed i Pričest, slušanje propovijedi, nabavljanje i čitanje dobre knjige, pretplaćivanje na vjerski časopis, molitva i t.d.) itd. itd.; a osobito stalna molitva za obraćenje grješnika (pojedinih, nama bližih i poznatih, i cijeloga svijeta). Da ta molitva bude jaka, povezat ćemo je s djelima zadovoljštine u čast Presv. Srcu Isusovu i Bezgrj.Srcu Marijinu za grijehe svijeta! Da se grješnici obrate i da ne dođu u pakao! Amen.

9. POKORA! POKORA! POKORA!

Da; triput je izgovorila tu riječ Bl.Djevica Marija sv.Bernardici, uz jedno svoje ukazanje u Lurdu. Mislima o potrebi pokore obilježena su i sva ostala ukazanja Majke Božje, koja smo spomenuli u ovim propovijedima.

Sveto Pismo St.Zavjeta, osobito veliki i mali proroci, puni su poziva na pokoru. O toj nam je potrebi govorio više puta i Isus, a govore i apostoli.

Kad su neki donijeli vijest, da je Pilat dao pobiti neke Galilejce, rekao im je Isus: "Mislite li,da su ovi Galilejci bili veći grješnici od svih Galilejaca, jer tako postradaše? Ne, kažem vam; nego, ako ne budete činili pokore, svi ćete tako propasti. Ili mislite li, da su onih 18, na koje pade kula u Siloji i ubi ih, bili veći krivci od svih ljudi, što stanuju u Jeruzalemu? Ne,kažem vam; nego, ako ne budete činili pokore, svi ćete tako propasti" (Lk 13, 1-5). Kad je Isus istjerao iz dječaka vraga, koji ga je svakojako mučio,pitali su Isusa nasamo njegovi učenici:"Zašto ga mi ne mogosmo istjerati?" Isus im je odgovorio: "Ovaj rod ne može nikako drukčije izići, osim po molitvi i postu" (Mk. 9,14-29.). Već u svom prvom govoru nakon Isusova uzašašća poziva sv.Petar Izraelce, da čine pokoru (Dj. Ap. 2,38); a tako i kasnije; i on, i ostali apostoli.

I Katolička Crkva, vođena tim duhom Božje objave, poziva vjernike stalno na pokoru. Crkva je baš radi toga izdala zapovijed o postu i nemrsu, jer zna, kako je pokora važna za obdržavanje Božjih zapovijedi, za služenje Gospodinu Bogu, dakle za vječno spasenje. I, kad je zapovijed o postu i nemrsu iz opravdanih razloga znatno ublažila,želi ipak, da bi vjernici DRAGE VOLJE obdržavali post i nemrs po prijašnjoj strožoj disciplini; a, ako se, iz bilo kakvih razloga, na to ne bi odlučili, preporučuje im, da post i nemrs zamijene s nekim drugim dobrim djelima.

Šta zapravo mislim pod pokorom? Pod pokorom mislimo razna odricanja i mrtvenja, što ih vršimo s dobrom (pobožnom) nakanom. Obično se pokora vrši,da se Gospodinu Bogu pruži zadovoljština za vlastite grijehe ili pak za određene grijehe nekih konkretnih osoba, a najčešće se prikazuje u zadovoljštinu za (sve) grijehe svijeta, t.j. svih grješnika, koji su još na životu. Ali djela odricanja i trapljenja vršimo i zato, da se grijehu lakše odupremo, da se u času napasti lakše svladamo, da budemo jači u borbi protiv zlih sklonosti svoga tijela. A pokorom želimo i Boga odvratiti od kazne, što smo je za svoje grijehe zaslužili - bilo pojedinci,bilo cijela ljudska zajednica.

Baš zato se toliko naglašuje potreba pokore u korist svakog pojedinca,jer po njoj postajemo sposobniji, jači u obdržavanju Božjih zapovijedi. Pojedinačno dobro ima pred očima i Isus, kad govori o potrebi pokore u vezi s onim pogubljenjem Galilejca i s onom katastrofom u Siloji - da odvrate od sebe grijesima zasluženu Božju kaznu, iako ima tu već i prizvuka o potrebi pokore iz socijalnih razloga. Crkva pak, dajući zapovijed o postu i nemrsu, svakako je željela, da njezini vjernici po tim djelima pokore postanu duhovno što jači za obdržavanje zakona Božjeg. Ali se kroz

cijelu povijest Katoličke Crkve jasno provlači njezina briga,da vjernici čine pokoru i iz socijalnih razloga - za grijehe cijeloga svijeta, da se tako lakše obrate grješnici i da od cijelog čovječanstva ili drugih manjih zajednica odvratimo grijesima zasluženu Božju kaznu.

Kad nas Bl.Dj.Marija u Lurdu, Fatimi i drugdje poziva na djela pokore,ona ima pred očima socijalnu stranu pokore. Grijesi se sve više množe, a i oblici su im sve rafiniraniji, sve strašniji. Mi bismo mogli to izraziti i ovako:Grijesi i kvantitativno sve više rastu i kvalitativno se sve više produbljuju. Danas je više-manje sva javnost obilježena strašnim grijesima. I mi svi snosimo odgovornost za takvo stanje;jedan ovako, drugi onako. Pa makar sami bili i podalje, barem od smrtnih grijeha,šutimo,na pr., na grijeh, gdje bismo morali progovoriti. Unutri ga osuđujemo, a izvana se, često iz ljudskog obzira, ili kojega drugog nedozvoljenog razloga, držimo tako, kao da ga odobravamo. Ne pobrinemo se, da grijeha ne bude, ni ondje, gdje ta briga predstavlja našu najstrožu dužnost, na pr, kod svoje djece i drugih podložnika. Vidimo neizbježivost strašnih posljedica grijeha, pa smo ipak nehajni; ne pružamo, na pr., Gospodinu Bogu dovoljno djela zadovoljštine, ne molimo se dovoljno za obraćenje grješnika i ne iskorišćujemo dovoljno prilike i mogućnosti, da spriječimo koji konkretni grijeh ili obratimo ko-

jega pojedinog grješnika, pametnom, na pr., riječju u zgodan čas. Tako navlače na sebe Božju srdžbu i njegovu kaznu i oni, koji su inače podalje od velikih grijeha. Nevine će Bog u svojoj svemogućnosti i dobroti znati i isključiti iz kolektivne svoje kazne; a, ako to i ne učini, preobilno će ih za to nagraditi ili ovdje ili u vječnosti.

Imajući te stvari pred očima, Bl. naš Djevica Marija potiče na djela pokore, da na taj način odvratimo Božju srdžbu i kaznu od današnjih ljudi, ogrezlih u grijehe. Radi njihove zloće i pokvarenosti Bog će od njih odvratiti svoje milosrdno lice i još ih više prepustiti njihovoj slabosti, da ih onda na koncu i kazni. A mi onda želimo svojom pokorom Gospodina ublažiti i umoliti, da tome jadnom današnjem svijetu podijeli još više svoje nebeske pomoći i tako ih "prisili" na popravak, na obraćenje.

Nemoj reći: Ja vjerno služim Bogu, pa šta me se onda drugi tiču! Tako se ne smije govoriti! Kad grijeh preuzima mah, kad postaje sve više opće zlo,onda nam svima, pa i dobrima, dakle i tebi, sve više prijeti k o l e k t i v n a Božja kazna. U tvom je dakle interesu, da pridoneseš svoj udio, ne bi li je spriječio. A valja računati s tim, da je grijeh priljepčivo zlo. Ako još uvijek uspravno stojiš, hoćeš li sutra stajati? Ti svakako želiš, da te u tvom na-

stojanju oko kreposti, u tvom vršenju dobrih djela, u tvojoj službi Bogu nitko ne ometa, da ti u tom svetom poslu nitko ne smeta. Što je grijeh većma raširen, to je teže služiti Bogu i biti dobar. Dakle i zato, da uzmogneš bez smetnje služiti Bogu, potrebno je da se potrudiš, da se grješnici obrate. A bit će od Dobroga Gospodina i nagrađen za svako djelo zadovoljštine i za svaki pokušaj obraćenja ljudi.

Međutim će pravi vjernik još mnogo plemenitije resonirati. Ako se u obitelji među djecom nađe kakav nevaljalac ili nevaljalka, zar je moguće, da se u srcu dobre djece ne javi potreba, da svoje roditelje radi toga tješe, razvesele, dakle: pruže im zadovoljštinu? A što su i najbolji otac i najbolja majka u svojoj dobroti prema našem nebeskom Ocu?

Kako je strašne pokore vršio glasoviti arški župnik sv.Ivan Vianney, čiju smo stogodišnjicu smrti slavili 1959. Dugo se je hranio krumpirima, koje bi skuhao za nekoliko dana, pa bi ih i pljesnive jeo. Bičevao se je nemilice, tako da je zid, uz koji je to činio, bio sav poprskan krvlju. Na svom je tijelu nosio mučila, tako da je i onima, koji nisu znali, o čemu se radi, upadalo u oči njegovo mučno hodanje. Daleko veći dio života spavao bi samo po tri sata na dan, a i to uz grozničave sanje, kašljanje i stalno okretanje po krevetu. Ali je zato i žeo bezbrojna obraćenja, i naj-

većih grješnika.

I mali pastirići iz Fatime činili su teške pokore u svojoj nejakoj dobi. Odricali bi se objeda i davali ga sirotama ili svojoj stoci,koju su pasli. Udarali bi se koprivom po golim nogama. Najprije ne bi po nekoliko dana pili vodu - po onoj strašnoj portugalskoj ljetnoj žegi! -, kasnije po nekoliko sedmica i mjeseci. Jednog su dana našli neko veliko uže. Razdijeliše ga u tri dijela, pa su se tim užetom pasali i nemilo stezali svoje slabašno tijelo.Sama ih je Bl.Dj.Marija opomenula, neka ga bar po noći odlože.

Ni Bl.Dj.Marija, ni nitko drugi ne kažu, da moramo činiti tako strašne pokore, kakve su činili sv.Ivan Vianney, drugi sveci ili pak troje pastirića u Fatimi. Ali nešto moramo učiniti i mi.Što više, to bolje - i za nas, i za cijelu ljudsku zajednicu. Sv.Mala Terezija govori na jednom mjestu u svojoj autobiografiji, skoro srameći se, o tome,kakve su strašne pokore činili sveci i svetice, a ona ništa. A ipak je stupila u strogi ženski samostan - ona, kći bogate i neobično skladne obitelji, u kojoj je imala sve, što joj je srce moglo samo zamisliti. Život u karmelićanskom samostanu bio je neprestano i vrlo osjetljivo mrtvenje i odricanje. Pa ipak je dodavala tome i svoje druge žrtve. Zar bi, na pr., sagriješila, da je zamolila svoju susestru, da malo pažljivije pere rublje,da

bude pošteđena od padanja prljave vode po sebi. Ali se je od-rekla toga prava.

I mi imamo svaki dan toliko prigoda za još manje osjetljive žrtve. Kod objeda i večere uzmimo nešto manje od onog jela, koje nam ide u tek, a nešto više od onoga, koje nam manje prija; odrecimo se ovoga ili onog nepotrebnog pogleda ili kakve druge radoznalosti; obavimo molitvu klečeći, iako nemamo za to baš odviše volje; ostanimo malko dulje pri molitvi nego obično; ujutro skočimo iz kreveta, mjesto da se još malo po njemu provaljamo; i t.d.

Valja ipak naglasiti potrebu razboritosti pri vršenju pokorničkih djela. Zato stavljamo toplo na srce, da se u tim stvarima uvijek posavjetujemo sa svojim razboritim ispovjednikom.

Bl. Dj. Marija upravila je pastirićima u Fatimi odmah pri prvom ukazanju pitanje, koje je zapravo bilo poziv, da čine zadovoljštinu za grijehe svijeta i prikazuju svoje molitve, žrtve i patnje za obraćenje grješnika. Lucija je uime svih triju pastirića veselo odgovorila: "Jest, hoćemo!" Taj isti poziv upravlja Bl.Dj.Marija sigurno i svima nama. Barem to činimo uvijek: Štogod nam je trpjeti - žegu, studen, glad, žeđ, nepravdu, napor posla, bolest i t.d., primimo to iz ruke Božje, odano u njegovu svetu volju i prikažimo to u zadovoljštinu za grijehe svijeta i za obraćenje grješnika, a obadvoje u čast Presv. Srcu Isusovu i

Bezgrj.Srcu Marijinu. I, kadgod vidimo, čujemo, saznamo za kakav grijeh, recimo Presv.Srcu Isusovu i Bezgrj.Srcu Mariji-nu: "Meni je žao, što vas vrijeđa (vrijeđaju)! Obratite ga (ju,ih)!" Ta valjda su bar to zavrijedili od nas Isus i Marija! A bit će to od velike koristi za cijeli svijet, ali i za nas osobno! Amen.

1o. MOLITVA

I molitva je pokora. Ako se hoćemo moliti, kako treba, onako kako dragi Bog želi, moramo disciplinirati tok svojih misli i svoju maštu, ne smijemo se za vrijeme molitve neprestano okretati, ne smijemo bez potrebe prekidati molitvu, - a sve su to elementi pokore. Još, ako uzmemo pri molitvi položaj tijela, koji nam manje godi, t.j., ako klečimo, onda možemo pogotovu na molitvu gledati kao na pokoru.

Katek-izam nam na pitanje, šta će reći moliti, odgovara: Moliti reći će dići pamet i srce k Bogu. Ta definicija u prvom redu vrijedi za mislenu molitvu, za razmatranje. Razmatrajući nastojimo svojom pameću što dublje prodrijeti u istine vjere ili Božje zapovijedi, a voljom i srcem što više se za njih oduševiti.

Ovdje ne mislimo govoriti o razmatranju. Ne kanimo se ni pozabaviti razdiobom molitve na poklonstvenu, zahvalnu, pomirbenu i prosnu molitvu. Nego imamo pred očima u prvom redu prosnu molitvu; i to onu prosnu molitvu, koju Isus naziva molitvom "za kraljevstvo Božje i pravdu njegovu". Hoćemo naime da potaknemo svoje cijenjene slušaoce na intenzivnu molitvu za obraćenje grješnika; a zar to nije molitva za kraljevstvo Božje i pravdu njegovu?!

U svom glasovitom govoru na gori, govoreći prije toga o pretjeranoj brizi za zemaljska dobra, rekao je Isus: "tražite dakle najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, i sve će vam se ovo dodati"(Mt. 5,33.). Dakle, ako se molimo ustrajno, čiste duše, pobožno i pouzdano na velike nakane kraljevstva Božjeg na zemlji, jako ćemo si olakšati brige za svoje zemaljske potrebe. Ali, sigurno, i brige za svoje osobno vječno dobro!

Kad se molimo za kraljevstvo Božje?

Za kraljevstvo se Božje molimo:

Kad se molimo, da nam dragi Bog dadne dovoljan broj svećenika i da svećenici budu sveti i revni!

Kad molimo za one, koji trpe: Trpljenjem bismo imali steći velike zasluge za Nebo; osim toga dragi će Bog radi trpljenja pojedinaca i drugima dati mnoge milosti - a znamo, da velik dio trpljenja na zemlji beskorisno propada, jer

oni, koji trpe, psuju, kunu, bune se protiv križa.

Kad molimo za naše obitelji, da se opet popnu na svoju staru kršćansku visinu! Obitelji su temelj nesamo državi, narodu i rodu ljudskom, nego i Crkvi. Iz obitelji dobiva Crkva svoj podmladak, zato joj mora biti puno stalo do toga, da u obiteljima vlada zdrav naravni i kršćanski duh, te da djeca budu dobro odgojena.

Kad molimo za one, koji umiru! Isus je svoje kraljevstvo na zemlji osnovao, da se smrću svaki pojedinac preseli iz njegova kraljevstva na zemlji u vječno Kristovo kraljevstvo na Nebu. Dakle je stanje duše na času smrti najodlučnije s obzirom na prijelaz u Nebo. Pobožni se vjernici napose rado ujutro i navečer, bar kratko, pomole za one, koji će umrijeti toga dana, te noći: "Isuse, smiluj se onima, koji će danas (noćas) umrijeti!"

A sve te nakane i mnoge druge (na pr. za misije i misionare; da među ljudima i narodima vlada ljubav, a ne mržnja; i td.) obuhvaćene su na svoj način ovom općom nakanom: za obraćenje grješnika.

Jedno moramo imati pred očima, da se lakše odlučimo na ustrajnost u moljenju za velike nakane Božjeg kraljevstva na zemlji. Bog dragi neće da nikoga sili na obdržavanje svojih zapovijedi. Bog hoće, da mu svaki čovjek služi drage volje. Ali Bog dijeli obilno svoju nebesku

pomoć (milost), da svaki pojedinac uzmogne lako svladati poteškoće, s kojima se ima boriti u svom služenju Bogu. I dragi Bog tom svojom nebeskom pomoći, djelujući na razum i na volju, stalno potiče svakoga grješnika na obraćenje, na povratak, na pravi put, koji vodi u Nebo. Ali čovjek, usprkos Božjem milosnom djelovanju zadržava svoju slobodnu volju, pa se može i oprijeti milosti. Takva su opiranja djelovanju Božje milosti na dnevnom redu.

Zato će se bezbroj puta dogoditi, da će dragi Bog poradi naših molitava i žrtava, što mu ih prinosimo za obraćenje ovog ili onog grješnika, povećati svoje milosne poticaje, ali da će se grješnik i njima oduprijeti. Mi ćemo ipak ustrajati i dalje u molitvi. Bog ima uvijek mogućnost, da svoje milosne poticaje umnoži i pojača i da konačno slomi grješnikovu tvrdoglavost. Usto će nam se svaki pobožni uzdah u korist grješnicima (još više negoli molitva na koju drugu nakanu) bilježiti kao naša zasluga za Nebo. Nije se jedamput dogodilo, da su se pojedinci molili desetljećima za obraćenje nekoga svoga, dok se konačno ipak nije obratio. Činio je to,na pr., glasoviti talijanski konvertit, po zanimanju liječnik, Agostino Gemelli, za svog oca, i konačno se je ovaj ispovjedio, nakon 4o godina pauze, baš uz svečano otvorenje sveučilišta Presv.Srca Isusova u Milanu (djelo toga istog Gemellija!).

U knjizi "Put u Lurd" opisuje Dr. Alexis Carrel svoje obraćenje, do kojega je došlo, kad je na njegove oči u Lurdu ozdravila jedna neobično teška bolesnica. Tu navodi i svoju žarku molitvu, kojom se, pritiješnjen tim čudom,obratio Bl.Dj.Mariji: "Preslatka Djevice, ti Pomoćnice nesretnih, koji se obraćaju tebi, zaštiti me! Vjerujem u te! Ti si sjajnim čudom htjela odgovoriti na moju sumnju, a ja ga sada ne mogu razumjeti i još uvijek sumnjam. Ipak, ja imam živu želju i čeznem za tim, da mognem vjerovati; da mognem vjerovati čvrsto,slijepo, bez diskusije, bez kritike!"

U toj se molitvi ne osjeća samo potresenost duše, nego i srdačnost, s kojom se je obraćenik molio. Mi se čudimo, zašto naše molitve nisu uslišane. Nisu uslišane i radi toga, jer su bezživotne, bez topline, bez pouzdanja. Pogledajmo malo Isusove riječi, izrečene o molitvi na Poslj.večeri - zar nam one čisto ne nameću misao o potrebi srdačnosti, kad se u molitvi obraćamo svome nebeskom Ocu?! Kako je samo srdačna ona molitva, kojom Isus završava svoj govor na Poslj. večeri. Molitva za obraćenje grješnika, za obraćenje svijeta neobično je važna. Ali se pobrinimo i, da ima potrebna svojstva, da mogne biti uslišana. Među ostalim, molimo, eto, srdačno, pobožno i pouzdano!

U povijesti su Lurda, Fatime i Sirakuze, a sigurno i svih drugih bezbroj-

nih Gospinih prošteništa, zabilježeni bezbrojni i tako dirljivi slučajevi uslišanih molitava za obraćenje grješnika. Tako nam, na pr., O.P.Vešara,u svojoj krasnoj knjizi o Lurdu: "Svibanjska (Lurdska) razmatranja", iznosi dosta opširno dirljivu pripovijest o tome,kako je Gospa konačno uslišala toplu molitvu majke, koja je bila teško potištena radi nevaljala sina, koji je malo-pomalo došao dotle, da se je otvoreno borio protiv Crkve, i čak ponudila nebeskoj Majci svoj vlastiti život, samo da joj sin na svojoj duši ponovo oživi (str. 55.).

U starim knjigama, pa i u novijim historijskim romanima, u kojima se opisuju stari događaji, znamo čitati vrlo potresne opise molitvenih obreda pogana. Kako, na pr., potresno djeluje već sam opis obrednog pohoda cara Augusta na Marsovo polje. Pojavila se je na nebu neka neobična zvijezda, i rimski car polazi sa svitom na Marsovo polje, da prinese žrtvu. Ili, kako strašno opisuje francuski romanopisac Flaubert, u svom romanu o staroj Kartagi "Salambo", prizor, kad se u usijano ždrijelo onog strašila među poganskim bogovima Moloha ubacuju živa djeca. Ili prizor među američkim Indijancima, kad su pri svojim žrtveno-molitvenim obredima javno klali posebno odabrana i uzgojena mladića i žrtvovali ga nekom svom božanstvu. U tim je obredima bilo straš-nog nečovještva, bilo je stvari, koje se protive

naravi, kako ju je stvorio Gospodin Bog, i razumu, koji je slabi odsjev neizmjernog Božjeg Uma, ali samo jedno hoćemo da naglasimo: I pogani su molili i tu svoju molitvu povezivali s najtežim žrtvama!

Puno smo toga pročitali o Albertu Einsteinu uz njegovu smrt (sad iza II. svjetskog rata). Svakako je kao učenjak prodro u tajne svemira, izgleda, više nego itko prije njega. Živio je kao osamljen pustinjak - pa i onda, kad je boravio među ljudima i predavao na univerzama. I, kad je duhom šetao po svemirskim prostranstvima, uvijek je osjećao neki strah, da ne će svojim proučavanjem poremetiti svemirski mir, da se ne će ogriješiti o neumoljive zakone, kojima Bog oduvijek upravlja zvijezdama: drugim riječima bio je pobožan i sabran, molio se je.

I zato možemo slobodno reći,da katolik, koji se ne moli, nije ni čovjek. Ima ih dosta, koji bi se uvrijedili,da ustvrdite za njih, da nisu vjernici, a ipak se hvale, da se nikada ne mole.

Uvijek je bilo važno moliti se za kraljevstvo Božje na zemlji, za obraćenje grješnika napose. Danas bi pogotovu ta molitva imala biti glavni posao svakoga katolika. Ali i svih ljudi,koji vjeruju u Boga i gledaju zabrinuto u budućnost ljudskog roda. Bl.Djevica stalno silazi s Neba, da nas o tome uvjeri. Poslušajmo je! Amen.

11. KRUNICA

Ljupki glas i još ljupkija pojava Bl.Dj.Marije odagnala je strah iz srdaca malih vidjelaca u Fatimi, što ga je prouzrokovalo iznenadno jako svijetlo i još čudnija pojava žene neobične ljepote među granama niska hrastića. "Ne bojte se! Ne ću vam ništa!", rekla im je, kad su htjeli bježati, i oni se zaustaviše i nisu se više bojali. A Lucija, kao najstarija i najodvažnija, stavlja iza toga lijepoj Gospođi i pitanja. I tako je započeo čarobno-dražestan razgovor između Majke Božje i 10-godišnje Lucije.

Pitala ju je, među ostalim, redom, i to, hoće li njih troje doći u Nebo. Kad je sa svojim pitanjima došla do Franje: "A Franjo?", odgovorila joj je Bl. Dj.Marija: "I Franjo; ali on mora izmoliti još puno krunica!"

Zar ne moramo s pravom reći, da taj odgovor vrijedi i za nas, dragi vjernici: I mi ćemo jedamput doći u Nebo, ako budemo za svog boravka na zemlji izmolili puno krunica.

Da budu jedamput što ljepši i što dragocjeniji stanovnici Neba, a sigurno i radi velike misije, koju im je Božja Providnost tim ukazanjima namijenila, Bl. im je Djevica Marija stavljala stalno, prigodom svih svojih ukazanja, na srce, da mole krunicu SVAKI DAN!

I nama, u ova odsudna vremena, namjenjuje Božja Providnost posebno veliku misiju: da pridonese svaki od nas svoj važan udio za obraćenje svijeta. Pa, ako možda i ne radi samog našeg spasenja, a ono svakako, da taj svoj velik, pa i težak zadatak sretno izvršimo, potrebno je, da i mi molimo krunicu svaki dan. U jednom svom objavljenju potvrdila je to i Bl.Dj.Marija, rekavši, da je u naše dane dnevno moljenje krunice znak pravih kršćana!

Pisci o fatimskim događajima vole stavljati pitanje: Odakle taj nagli uspon na putu svetosti kod te male fatimske djece? I onda spominju u svom odgovoru i krunicu. Dok je to troje pastirića prije Marijinih ukazanja vrlo neozbiljno gledalo na zahtjev svojih starijih, da svaki dan mole krunicu, poslije ukazanja Majke Božje i njezinih poticaja s obzirom na dnevno moljenje krunice djeca shvaćaju tu stvar vrlo ozbiljno, i velik uspon do kršćanske savršenosti bio je trajno osiguran.

Pa u čemu je ta velika vrijednost krunice? Svakako više vrijede 53 Zdravomarije,negoli jedna; a kod krunice su još i drugi molitveni dodaci. Ako čovjek shvaća molitvu kako treba i trudi se,da je obavi zbilja pobožno, ta će pobožnost kod dulje molitve sve više rasti,pa će i vrijednost tih Zdravomarija bivati sa svakom novom Zdravomarijom sve veća. Iako možemo - kao i svaku drugu molitvu, tako i - krunicu moliti u kojemgod čas-

nom položaju tijela, pa i hodajući, ipak je obično molimo klečeći. Sigurno i pokorničko klečanje povećava krunici znatno njezinu vrijednost.

Ali sve to nije ono glavno, radi čega je krunica u očima Neba tako vrijedna. Ta vrijednost dolazi odatle, što se, dok krunicu molimo, duhovno družimo s najsvetijim, najkreposnijim i najmoćnijim bićima - Isusom i Marijom. To postizavamo onim umetkom, što ga izgovaramo iza ".... utrobe tvoje Isus...".

Tko zna, koliko je tisućljeća već stara latinska poslovica: "Verba volant, exempla trahunt." Riječi lete, primjeri vuku". Nek odgojitelj samo riječima dadne svojim gojencima kakvo lijepo moralno načelo, a ne potvrdi ga i primjerom svog života, te će riječi na jedno uho ući, a na drugo izići - ne će biti koristi. A, ako odgojitelj svoje zahtjeve i svojim primjerom potvrđuje, taj će njegov primjer za njegove gojence biti ono, što je magnet za željezo. Za ono, što želimo sada reći o vrijednosti krunice, misao spomenute latinske poslovice još pregnatnije izriče naša narodna poslovica: "S kim si, takav si."

Moleći krunicu dodajemo iza svake "Utrobe tvoje Isus" jedan detalj iz života Isusova i Marijina. Dodajemo zato, da onda o tom detalju stalno razmišljamo, dok izgovaramo riječi Zdravomarija dotične desetke. Na taj smo način za vrijeme moljenja krunice stalno u društvu

Isusa i Marije. Gledamo ih, kako se ponašaju, slušamo ih, što govore, i njihov primjer - već snagom psiholoških zakona - djeluje na nas sugestivno, i mi smo poslije krunice uvijek bolji. - Rekosmo, da je već iz psiholoških razloga razumljivo, da će primjer Isusa i Marije na nas djelovati povoljno; ali je tu i poseban Božji blagoslov. Moleći krunicu i promatrajući život Isusov i Marijin mi vršimo Bogu nadasve ugodno djelo, pa će Gospodin radi toga taj posao popratiti i svojim obilnim blagoslovom i brojnim milostima, da uspjeh bude što veći. Radi toga će dragi Bog i mnogo dobrohotnije i milostivije pogledati na naše želje i nakane, na koje prikazujemo molitvu krunice, i uslišiti ih mnogo spremnije, negoli kad što drugo molimo, ne razmišljajući o Isusu i Mariji.

Radi se samo o tome, da se zbilja zbiljski potrudimo, da to moljenje bude pobožno i to razmišljanje ozbiljno; i - važan uvjet za uspješnost svih naših molitava! - da molimo raskajani, srca čista od grijeha. Ako nam se čini, da naša molitva kod Boga nije primljena, nije uslišana, ispitajmo ozbiljno svoju savjest u toj stvari, a onda se i popravimo, pa će sigurno biti odmah bolje.

Ovako shvaćena krunica uvijek je bila u Crkvi u velikoj cijeni. Moljenju krunice pripisujemo mnoge kršćanske pobjede, koje su od velikog značenja za dobrobit vjere i očuvanja kulture. Krunica je bila dnevno u ruci tolikih veli-

kana sa svih područja ljudske znanosti, umjetnosti i državničke djelatnosti. Kad znamo, da se čovjek uzalud trudi, ako mu Gospodin ne daje svoga blagoslova, onda ne možemo, a da i dnevnom moljenju krunice kod tih ljudi ne pripišemo njihova velika djela. Bezbroj njih to su i izričito tvrdili. Gotovo na isto izlazi i onda, kad kažu, da su ih osjećaj odgovornosti i želja, da ne iznevjere očekivanja Boga i ljudi, nagnali, da svaki dan prebiru zrnca krunice.

Ne će biti na odmet, da se i opet spomene ime velikog francuskog generala-vojskovođe maršala Focha. Bio je to čovjek silnih talenata; strateg, da mu premca nema; ali i čeličan karakter, i čovjek velike vjere u Boga i velikog pouzdanja u Majku Božju. Radi svojih izvanrednih vojnih sposobnosti imenovan je pod konac I.svjetskog rata vrhovnim komandantom savezničkih vojnih snaga. Po danu bi naširoko raspravljao sa svojim generalima o novonastaloj situaciji na fronti. A, kad bi njegovi savjetnici polijegali, da provedu noć u bunovnom snu, maršal bi Foch povlačio bi se u tišinu, i iz svog džepa vadio krunicu. Kao čovjek i strateg učinio je za pobjedu sve, što je znao i mogao; ali je znao, da je mogao nešto previdjeti, ne vidjeti ili krivo vidjeti. Pa su zato i zaključci mogli biti krivi i odluke nepametne. Zato se sada obraća Mariji i Njezinu Sinu, da oni to poprave. Foch je pobijedio, iako je to ljudskim očima izgledalo nevjerojatno. Zato se još i danas o Fochovoj pobjedi govori kao o "čudu na Marni".

Svaki će vam suvremeni Irac potvrditi, da Irska ne bi nikada došla do svoje slobode, da nije bilo Daniela O'Connella. U času, kad se u parlamentu u Londonu odlučivalo o irskoj sudbini, oči su svih prijatelja Irske tražile njega, a njega nije bilo. Uzeše ga tražiti i nađoše ga u susjednoj dvorani s krunicom u ruci. Pozvaše ga, da dođe u parlamenat, s očitim izrazom nervoznog predbacivanja. A O'Connell im mirno odgovara: "Pustite me, da dovršim krunicu. Za stvar Irske znači ona više, negoli najbolji govori!"

Windhorst, vođa njemačkih katolika u doba nadutog kancelara Bismarcka, začetnika i provoditelja zloglasnog "Kulturkampfa", upitao je jednom zgodom katoličke studente, koji su ga posjetili, imaju li spremno oružje za borbu. Oni su ga začuđeno pogledali, jer su znali, da je Windhorst kao praktičan katolik uvijek bio protivnik subverzivnih oružanih akcija. On im nato izvadi iz svog džepa krunicu i reče im: "Ovo je moje oružje!"

Krunicu je svaki dan molio i Pasteur, bez čijeg se velikog znanstvenog priloga ne bi mogla ni zamisliti moderna kemijska, biološka i medicinska znanost. Kad je njegov asistent izrazio radi toga svoje začuđenje, odvratio mu je

Pasteur: "Jer sam mnogo studirao, zato imam vjeru Bretonca; a, da sam studirao još više, imao bih vjeru Bretonke."

Ali pustimo velikane i pogledajmo radije male ljude svakidašnjice!

Jedne zimske večeri, već u mrak, penjao sam se, pred par godina, strmom ulicom jednoga našeg velikog grada. Htio sam učiniti posjet obitelji, koju nisam vidio već puno godina. Kad sam se približio stanu, čuo sam već izdaleka ugodan mrmor mnogih glasova. Brojna obitelj obavljala je zajedničku večernju molitvu - baš su molili krunicu. Roditelji su rodili desetero djece i, može se reći, iz ničega sagradili lijepu kućicu. Svu su djecu školovali - umrlo je samo jedno dijete. Imaju dva sina svećenika, najstarija kći živi kod kuće u svetom djevičanstvu i brine se za jednu crkvu, sva su druga djeca namještena, osim najmlađe, koja ove godine svršava srednju školu. Sva su djeca sretna, a s njima i roditelji. Mislite, da se to nema zahvaliti i blagoslovu dnevne zajedničke krunice?!

Jednog sam dana pratio u sjedištu nadbiskupije X. Nadbiskupa. Na jednom smo mjestu najprometnije ulice našli, naslonjena na zid, uglednog suca jednog višeg sudišta. Oči je imao upravljene koso prema visokoj zgradi na suprotnoj strani, a dva prsta jedne ruke držao je u džepiću prsluka. Bio je dobar znanac Nadbiskupov, pa se je ovaj zaustavio i

upitao ga, šta radi. A sudac je izvukao iz džepa krunicu, hoteći s tom gestom reći: "Molim krunicu!"

A u jednoj zagrebačkoj crkvi gledao sam iz svoje ispovijedaonice svaki dan lijepo obučena gospodina, kako vadi iz džepa malu kutiju i iz nje krunicu i pobožno prebire njezina zrnca.

Hvala dragom Bogu, ima i danas mnogo ljudi, i muževa i mladića, i djevojaka i žena, i djece, koji svaki dan mole krunicu. Mole je mnogi i u autobusu, tramvaju, u vlaku, na ulici. Ima još uvijek i dosta obitelji, u kojima se ona svaki dan zajednički moli.

Ona je izvanredno sredstvo samoodgoja, napose izgradnje bogata nutarnjeg života; ali i sredstvo za postizavanje svega drugoga, što treba pojedincima, obiteljima, narodima, državama, Crkvi, ljudskom rodu,

Ali Bl.Dj.Marija želi,da je u prvom redu prikazujemo na velike nakane Božjega kraljevstva na zemlji. Za obraćenje grješnika napose! Udovoljimo toj želji svoje nebeske Majke, pa, kadgod molimo krunicu, i, na koju je god nakanu - osobnu, obiteljsku ili opću - molili, prikažimo je uvijek i za obraćenje grješnika! Amen.

12. NEVJERA

Već nas je u Starom Zavjetu upozoravao Gospodin Bog, da grijesi izazivaju razne Božje kazne. A, kad množina grijeha prevrši svaku mjeru, onda šalje Bog kolektivne kazne na cijeli kraj, čitav narod, sav rod ljudski. I ratove pripušta Bog sa svoje strane kao kaznu za grijehe svijeta. Te misli ponavlja i Bl.Djevica u Fatimi. Iz njezinih riječi saznajemo i to, da nevjera, psovka i bludni grijeh još posebno izazivaju Gospodina Boga.

Nevjera ne bi bila tako strašan grijeh, kad bi bilo moguće, da ljudi kroz dulje vremena živu u uvjerenju, da Boga nema. Kršćanska filozofija dokazuje, da je to nemoguće. Ima vremena, gdje ljudi imena svojih miljenika svuda ispisuju; na prozorima, po zidovima, na transparentima. A, makar ne bilo ime Božje nigdje ispisano slovima ljudskog jezika, svaka gruda zemlje, svaki kamen, svaki cvijet, svaki atom viče, da Bog postoji. Da nema Boga, ne bi ničega bilo. A, jer ja postojim, a postoje i tolika druga bića na zemlji, živa i neživa, razumna i nerazumna, postoji i cijeli svemir, postojimo svi kao djela Bića velike mudrosti, moći i dobrote, postojimo kao stvorovi, onda mora biti i Stvoritelj. Veliki španjolski filozof Balmes znao je reći: "Dokaz, da postoji Bog, imam u malom džepu svog prsluka". Tu je naime držao džepni sat. Htio je

reći: Kao što nitko pametan ne će reći, da je sat sam od sebe nastao, tako još manje smijemo tvrditi, da je taj divni i u sekunde precizan mehanizam velikog svemira nastao sam od sebe, bez Boga. Ne u sekundu, nego u stotnine sekunda znaju astronomi izračunati unaprijed, kad će biti pomrčina sunca ili mjeseca, pomoću računa, što ih je Gospodin Bog kao Stvoritelj predvidio unaprijed, i ta točnost, nevjerojatna točnost, nikada ne zataji. Na zemlji, u ljjudskim djelima, nema nigdje apsolutne točnosti. Sve zakašnjuje ili pak bude prerano. I vlakovi i satovi. I najprecizniji satovi, tzv. kronometri, bar za godinu dana malo požure ili pak mab zaostanu. Potpuna je točnost moguća samo u djelima Vrhovnog Bića Gospodina Boga. Ali zato, kad na tu apsolutnu točnost naiđemo, tu je prst Božji, ona je znak, da je to djelo Svemogućega, dakle i dokaz, da Bog postoji.

Zar, na pr., ne sili čovjeka na vjerovanje činjenica, da je potrebno lo milijuna atoma poredati jedan do drugoga, da dobijemo sitnu debljinu od 1 mm?! A atomskih jezgri potrebno je još 2o tisuća puta više! A u tim iščezavajući sitnim djelićima materije vrijede isti zakoni, kao i u ogromnom svemiru. Pa ona silna energija, koja drži na okupu elektrone i atomsku jezgru!...

A ima toliko i drugih stvari u svemiru, radi kojih čovjeku pamet staje; koje čovjeka sile, da prizna Božju opstoj-

nost. Prirodoslovac Baer rekao je jednom zgodom s obzirom na te izvanredne stvari u prirodi, u svemiru: "Činilo mi se, kao da slušam silnu propovijed, i ne znam sam, zašto, skinuo sam kapu s glave, i bilo mi je, kao da moram pjevati Aleluja." ("Priroda zove", str. 31).

Prirodoslovac Dennert si je dao truda, da prouči vjersko osvjedočenje 300 prirodoslovnih učenjaka prvog reda, od najstarijih vremena do naših dana, i pronašao je, da su samo njih pet, dakle ni punih 2%, bili materijalisti ili bezbošci. ("Die Religion der Naturforscher").

Godine 1956. izašla je na našem jeziku, u izdanju "Kulture", mala knjiga Lincolna Barnet-a: "Albert Einstein i nauka o svemiru". Sam Einstein napisao je uvodnu riječ za tu knjigu, i u tom uvodu nijednom riječju ne prigovara piscu; pa, jer ništa ne prigovara, a sam je jedanmput ustvrdio, da je minimalan broj onih, koji su ga razumjeli, onda je Lincoln Barnet svakako jedan od tih rijetkih učenjaka, koji su Einsteina razumjeli; a vjerojatno je čak učenjak, koji je Einsteinovu nauku najbolje shvatio. - L.Barnet se u spomenutoj knjizi čisto poigrava znanošću, i starom i novom, a osobito najnovijim rezultatima nauke i njihovim predstavnicima. Na znanstvene mogućnosti gleda s velikom skepsom. Veli otprilike ovo: Što dublje prodiremo u materiju, s to više novih nepoznanica se susrećemo. A do istine

putem znanosti nikada ne ćemo doći, jednostavno zato, jer je ljudski um - ograničen. I onda završava svoja razlaganja po prilici ovako: Možda ima pravo samo sv.Pavao, koji je prije 19 stoljeća rekao, da je ovaj svijet postao svemogućom riječju Božjom tako, da je ono, što se vidi, postalo od onoga, koji se ne vidi (cfr.Hebr. 11,3). Ono "možda" rečeno je vjerojatno samo iz taktičkih razloga; jer lako je moguće, da je i L.Barnet jedan od bezbrojnih temeljitih učenjaka, koji nepokolebljivo vjeruju u Boga i svoj život udešavaju prema tome vjerovanju.

Zašto je nevjera toliki grijeh? Njom se niječe prva i temeljna istina, a niječe se protiv vlastitog uvjerenja. Niječe se Bog, koji je glavni, a na koncu konca i jedini izvor sreće, i vremenite i vječne. Niječe se Bog kao Vrhovni Gospodar svijeta; odbacuje se dekalog; niječe se naša podložnost Bogu i zabacuje se vjera kao veza i put k Bogu. Ako nema Boga, zašto bi onda bio grijeh ubiti, ukrasti i t.d.?! Onda nema više nikakve sigurnosti čovjeku od čovjeka.

Sve su ljudske sankcije i odveć slabe, a da bi mogle grijeh posve isključiti. Bez Boga i njegove vječne sankcije pokvarenjaci bi se uz isključivo ljudsko zakonodavstvo sve više uvježbavali u rafiniranosti, kako da dođu do svog grješnog cilja, a da izbjegnu ka-zni.

Ipak ne smijemo olako gledati na problem nevjere i za bezvjerce imati

samo riječ oštre osude, možda i mržnje. Duša je ljudska bezdan, pun pitanja i zagonetaka, i za samog njezina vlasnika, a kamoli ne jedan čovjek za drugoga. Mi nosimo u sebi Boga, Bog se svakome u duši i savjesti javlja, stalno javlja; ali je te glasove Božje u nama čovjeku lako ugušiti, pa budu jači glasovi strasti, loših knjiga i lošeg odgoja. Da, lošeg odgoja. Koliko djece zna od najmlađe svoje dobi biti posve zanemareno u vjersko-ćudorednom odgoju; govori im se dapače stalno protiv Boga i vjere; dijete to prima, jer nije uopće sposobno za kritičko prosuđivanje onoga, što čuje. Kad se stariji, u mladosti dobro odgojen čovjek, uz današnji duh vremena, mora za svoju vjeru katkada vrlo ozbiljno boriti, zar će lako doći do vjere onaj, koji ju nikada nije pravo ni posjedovao?"

Zato ne treba bezvjerce odveć oštro osuđivati. I tu se treba držati onog, već 15 stoljeća starog, načela sv. Augustina iz Hipona: "Occidite errores, diligite errantes!" Uništavajte, mrzite grijehe, ali ljubite one, koji griješe!

Posebno je interesantna literatura o t. zv. konvertitima, obraćenicima. Već sam, na pr., naslov knjige "Od đavla k Bogu", u kojoj glasoviti francuski obraćenik Retté opisuje svoj povratak vjeri, govori o strašnim borbama. Francuz Artur Rimbaud veli: "Duhovna je borba gruba kao i ljudska bitka. Teške noći! Osušena se krv puši na mome licu." (Moderni

konvertiti, str. 38.). Ta borba zna svršiti i samoubistvom. Kod spomenutog Retté-a samo je za dlaku manjkalo do toga koraka. Zato treba ljude bez vjere žaliti i treba se puno za njih moliti i žrtvovati, da borba s vragom, sa samim sobom i sa svojim strastima imadne sretan ishod.

Bezvjerje je priljepčiva bolest. Zato treba vjernicima reći i to, da griješimo protiv vjere, kad čitamo stvari, pisane s ciljem, da se vjera iščupa iz srca. Zato ćemo izbjegavati onakvu literaturu, koja je kadra, da nam vjeru uzdrma i poruši. Grijeh je protiv vjere i smijati se, kad se netko vjerskim svetinjama ruga; držati se izvana u takvim slučajevima tako, kao da pristajemo na napadaje na vjeru. Grijeh su i neukusne šale na račun Svetog Pisma, pojedinih vjerskih istina, svetaca i svetica, pa i vjerskih predstavnika.

Ali treba i bdjeti nad svojom vjerom; ali i nad vjerom svojih, osobito djece. Put u nevjerovanje jesto vjersko neznanje. Zato ćemo rado slušati propovijedi i čitati vjerske knjige i časopise. Ali ćemo i rado tražiti sva potrebna razjašnjenja u ispovijedaonici ili izvan nje.

Drugi put u bezvjerje je grijeh, osobito bludni grijeh. To su iskreno priznali mnogi, koji su nekad vjerovali, a kasnije poradi bludnog grijeha vjeru zabacili.

Treći je put u bezvjerje obzir, strah od ljudi. Zanemari se najprije ova ili ona vjerska dužnost iz kukavičluka, zanemarujemo se onda sve više i konačno opažamo, da nam je vjera posve napustila dušu. Izvjestan oprez i razboritost možemo i moramo imati. Mi ne moramo svakome otvarati svoje srce i svoje misli. I sam Isus dao nam je u toj stvari pametan savjet (Mt. 7,6). Mi smijemo slobodno uskratiti odgovor, kad se netko hoće da pača u stvari, koje na njega ne spadaju. Ali sve ima svoje granice, i ima momenata, kad moramo pokazati,da se više bojimo Boga nego ljudi. "Kojigod dakle prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima. A, kojigod zataji mene pred ljudima, zatajit ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima" (Mt. lo,32.s.). "I ne bojte se onih, koji ubijaju tijelo, a duše ne mogu ubiti, nego se više bojte onoga, koji može dušu i tijelo pogubiti u paklu" (Mt.lo,28).

Jer nevjera često dolazi od nepoznavanja vjersko-ćudorednih istina,zato je jedna od najtežih dužnosti roditelja, da se od najranije mladosti svojoj djeci brinu za vjersku pouku i da ih redovito šalju na vjeronauk.

A svi ćemo imati stalno na umu, da grijeh nevjere još posebno izaziva Gospodina Boga, a na čovječanstvo navlači Božju kaznu. Zato ćemo radi toga grije-

ha još napose rado pružati zadovoljštinu u čast Presv.Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu. Amen.

13. PSOVKA I KLETVA

Psovka i kletva su drugi strašni grijeh, koji Gospodina Boga jako izaziva i njegovu pravdu sili,da pripusti na ljude teške vremenite kazne.

Psovka je pogrđivanje imena Božjeg, svetaca ili svetih stvari. Svejedno je, da li ta pogrda ima značaj šale, da li je povezana sa srditošću ili se izgovara iz običaja. Makar tako govorili srditi na sebe, na neki neuspjeh, na ljude ili životinje ili na neke događaje. A, ako smo na samog Boga ljuti, onda je to još strašniji grijeh. I sporedno je, da li, psujući, sveto ime povezujemo s ovom ili s onom pogrdnom riječju. Kad sveta imena izgovaramo u srditosti ili s podrugivačkim raspoloženjem prema tim svetim osobama ili stvarima, pa makar i nikakvu pogrdnu riječ ne dodali, i to je psovka. Kadgod psujemo sveta imena ili svete stvari, uvijek je to smrtni grijeh.

Neki pod "kleti" misle isto, što i pod "psovati". Za druge se međutim pod te dvije riječi kriju dva različita pojma, i za takve je kleti isto što i proklinjati. Proklinjati pak znači zazivati

zlo na sebe ili na druge i to povezivati sa svetim imenima. Drugo je k l e t i , a drugo KLETI SE ili ZAKLETI SE.

Ovamo spadaju i svi drugi grijesi protiv druge Božje zapovijedi, koja glasi: "Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud!" Dakle i svako drugo nepotrebno izgovaranje svetih imena, grješna i osobito kriva zakletva, te neizvršivanje učinjena zavjeta.

Psovka i kletva tako nagrđuju ljudski jezik, a u duše prisutnih unose tako neugodno raspoloženje, te se ljudi protiv njih bore i uime kulture i pristojnosti. Bore se i oni, koji ne vjeruju, a imaju smisla za finoću. A kako onda ne će osuđivati te grijehe oni, koji vjeruju!

Kako samo strašno zvuče riječi Otkrivenja sv.Ivana apostola, kad govore o psovci: "I izgorješe ljudi od velike žege i psovaše ime Boga, koji ima vlast nad zlima ovima, i ne pokajaše se, da mu dadu slavu" (16,9.). "I psovaše Boga nebeskoga od bolova svojih i od rana svojih, niti se pokajaše za djela svoja" (16,11.). "I ljudi su psovali Boga poradi zla od tuče..." (16,21.).

Bolno nas se doimlje Božja tužba kod proroka Izaije radi ljudske nezahvalnosti: "Čujte nebesa! Slušaj, zemljo!... Djecu odgojih i podigoh. Ali mi ona postadoše nevjerna. Vo poznaje gospodara svojega i magarac jasle svojega vlasnika... Samo narod moj ne razumije (me).

Jao, pokoljenje grješno, narode krivnjom natovareni, leglo zlikovaca, djeco izrođena! Oni ostaviše Gospoda, pogrdiše Sveca Izraelova, okrenuše mu leđa" (Iz. 1, 2.-4.). I onda dalje: "Ne prinosite više žrtava nevrijednih! Kad mi se gadi... Duša moja mrzi na vaše mlađake i blagdane. Oni su mi na teret. Dodija mi podnositi ih. I, kad širite ruke svoje, zatvaram ipak oči svoje od vas i, kad molite još koliko, ne slušam vas: ruke su vaše pune krvi. Operite se! Očistite se! Uklonite zla djela svoja ispred očiju mojih! Prestanite zlo činiti!" (Iz.1,13.-16.). Sve te riječi, kojima se Gospodin tuži još u Starom Zavjetu na ljudsku nezahvalnost i onda radi nje povlači posve razumljive konsekvencije, vrijede za svaki grijeh, ali sigurno još posebno za grijehe psovke.

Jedna od najstrašnijih slika ljudske bijede, jedan od najžalosnijih prizora ljudske ograničenosti i pokvarenosti, odigrao se je, kad su Pilatovi vojnici Isusa pljuvali i udarali (Mat.27, 30). To rade i današnji psovači, kad psuju Isusa, njegova nebeskog Oca, njegovu Presvetu Majku, njegove svece, njegove sakramente, njegovu Crkvu i uopće kakve bilo svete stvari.

Zaraza se psovke i kletve sve više širi. Ne znam, da se je ikada toliko psovalo i klelo, koliko u naše doba! Uz Talijane i Madžare ističe se i naš narod kao psovački. A ne znam, koji još

narod ima i tako prost izraz za psovku kao naš.

S pravom se pitamo, zašto ljudi psuju? Zašto, na pr., psuju Isusa? Da li zato, što nas hrani svojim presv. Tijelom? Zato, što je najupadnija karakteristika njegova života i djelovanja na zemlji ljubav prema ljudima? Zato, što je za nas na križu umro? A kako bismo mogli proanalizirati i svaku drugu psovku, da vidimo njezinu isprazност i strahotu. Uzmimo, na pr., jednu od naoko najnevinijih psovki, psovku majke! Majka je na zemlji najveća svetinja. Uzmimo samo njezino materinsko trpljenje i njezinu materinsku ljubav. Ni žena, ni kći, ni sestra ne može tako ljubiti kao majka. Pojam naše majke tako nam je uzvišen, da se čisto preplašimo, kad nam se zaleti neka manje zgodna misao o njoj - pa makar inače, možda bili i pokvareni. A, kad opsujemo, taj uzvišen pojam spajamo s najbestidnijim glagolom. A tako često nije ni to dosta, nego onda dodaju i drugu prostačku riječ, da ime majke posve uprljaju, posve zablate.

Psovka, i to strašna psovka, jest i svako izrugivanje vjere, iskrivljivanje vjerskih istina, nezasluženo blaćenje predstavnika vjere i Crkve, kao i onih, koji vjeruju; proglašivanje dobrim onoga, što je zlo, i osuđivanje kreposti, molitve, dobrih djela - kao nečega zla.

Ima jedno mjesto, gdje se stalno psuje i kune. To je pakao. Psovači, koji živu na zemlji, sa svojim se psovkama još posebno brinu, da dođu u pakao. Psovka dolazi iz pakla, a u pakao i vodi.

Nitko se nije rodio kao psovač - psovačem se postane. Zato se čuvajmo prve psovke i prve kletve! A, tko je već navukao običaj psovanja i kletve, taj neka ne žali nikakva truda, da se od toga opet oduči. Svagdašnje ispitivanje savjesti, čvrsta odluka, a onda naložimo i sami sebi pokoru! "Ako opet opsujem, prokunem, izmolit ću toliko i toliko!" Što veću pokoru sebi zadaš, to lakše ćeš se odučiti!

Često puta imamo dojam, da ovaj ili onaj psuje ne "od potrebe", nego da se dodvori ljudima. Zar nije to jedno od najgnjusnijih pretvaranja?! Zar se na takve ne bi mogla s pravom primijeniti ona oštra riječ pjesnika: "Gade sa dva lica, da si proklet i za ovaj i za onaj svijet!"

Malo je ljudi, koji psuju ili kunu u sebi, samo u mislima. Redovito se psuje i kune ustima, i to pred drugima. Zato se psovka i kletva poput priljepčive bolesti lako prihvati i onih, koji dotle nisu psovali. U tome je njihovo socijalno zlo, socijalna pogibao. Zato se protiv psovke i kletve valja boriti, suzbijati ih. Ne samo kod sebe, nego i kod drugih. Ne smijemo dopustiti, da se psuje i kune. Napose ne u svojim kućama. Ima toliko kuća, gdje roditelji ne psuju i ne kunu, a sinovi su im, pa i kćeri

strašni psovači. Dopusti im prvi put psovati, teško ćeš kasnije to zlo spriječiti! Spriječiti ste ga dužni, oče i majko, odmah u početku i onda se protiv toga zla stalno boriti! Ta dužnost obvezuje, u koliko se radi o psovanju svetih imena i svetih stvari, pod veliki grijeh!

Ali valja to zlo suzbijati i u susjedstvu, kod rodbine, prijatelja, u radionici, kancelariji, svagdje. Razumije se, da postignemo, za čim idemo, trebat će tu i mnogo razboritosti. Nekad valja skočiti odmah u času psovke. Ali će razboritost redovito tražiti, da ne nastupamo odmah u času srdžbe, nego tek, kad se nastup ljutine stiša. A i tada ćemo biti najjači, ako nastupimo u četiri oka i s lijepim riječima.

Psovka predstavlja posebno veliko socijalno zlo radi toga, jer, kad se ona jako raširi, onda prijeti svima nama Božja kazna. Zato valja i radi nje prije svega pružati zadovoljštinu i moliti se za obraćenje psovača. Jer tako želi Gospodin Bog, zato ćemo i zadovoljštinu za psovke i kletve i molitvu za obraćenje onih, koji psuju i kunu, prikazivati u prvom redu u čast Presv.Srcu Isusovu i Bezgrješnom Srcu Marijinu. Amen.

14. BLUDNI GRIJEH

I to je jedna od napasti u vezi s bludnim grijehom, kad nam dođe misao: Pa zašto bi bludni grijeh, na oko tako mala stvar, bio tako strašan?

Strašnim ga naziva Gospodin Bog, a za nas mora biti mjerodavna njegova riječ, ona je nepogrešiva, pa zato je doista strašan svaki bludni grijeh!

Sv.Pavao u svojim poslanicama toliko puta nabraja razne kategorije grješnika, za koje veli, da "ne će baštiniti kraljevstva Božjega", pa spominje među njima i bludnike (na pr.: I.Kor.6,9.s.; Gal.5,19.ss.; Ef.5,5.itd.). Mala portugalska vidjelica Jacinta izgovarala je pred svoju smrt, bez sumnje rasvijetljena od Duha Svetoga, misli dostojne velikih propovjednika, pa je kazala i ovo: "Grijesi, koji najviše duša strovaljuju u pakao, jesu nečisti grijesi". (Kraljica sv.krunice od Fatime, str. 68,).

A zar nije sam Isus rekao: "Čuli ste, da je kazano: Ne čini preljube! A ja vama kažem, da svaki, koji promatra s požudom ženu, već je učinio s njome preljubu u srcu svome" (Mat. 5,27.s.).

Pa šta je zapravo bludni grijeh? Bludni je grijeh svaka zloraba onih sila, što ih je Bog dao, da ljudski rod ne izumre, nego da se stalno umnaža; to su sile, čiju je porabu Stvoritelj predvidio samo u posvećenu braku, a i tu,

razumije se, na prirodan način, t.j. tako, da se ne omete od Boga postavljeni cilj.

Nije bludni grijeh samo zloraba spomenutih spolnih čina, nego i mišlju, željom, pogledom, govorom, slušanjem i na svaki mogući drugi način; to zato, jer sve to, po naravi stvari, vodi do zlorabe činom. Pa zato su svi mogući svijesni bludni grijesi teški prekršaji Božje zapovijedi, teški grijesi protiv jedne od najvažnijih Božjih ustanova.

Ni u posvećenu braku nije sve dozvoljeno. Dapače, zloraba je spomenutih sila unutar braka još strašniji grijeh, negoli zloraba prije braka. To je grijeh protiv svetosti te tako važne ustanove za uzdržavanje ljudskog roda i protiv svetosti sakramenta. Roditelji sudjeluju sa samim Gospodinom Bogom kao Stvoriteljem u velikom djelu dolaska novih bića na zemlju - od njih će novo biće, po zakonima od Boga danim, dobiti svoje tijelo, a dušu će direktno stvoriti sam Gospodin Bog -, i Bog čeka, da se dijete začne, pa da mu stvori dušu, a roditelji, tim, što svoje bračno pravo vrše na nedozvoljen način, guraju Boga od sebe i kao da mu vele: "Ne trebaš nam!" Svaka je posvećena obitelj Božje svetište, a takvi ga roditelji pretvaraju u bludilište, razvaljuju ga, mjesto da ga drže u najvećoj časti. I posljedice su takva nepotpuna bračnog života strašne. Ne samo da se rod ljudski ne povećava (skoro bolje: ne uzdržava), kako Bog želi, i da je to jedan od najvećih grijeha protiv naroda, države, Crkve, ljudskog roda, nego takav bračni život i jako škodi zdravlju bračnih drugova - uništava im obadvojici srce i živce, a ženi kvari i utrobu i materinje mlijeko. I radi svega to je put u pakao. Da u takvoj obitelji nema pravog Božjeg blagoslova, ne treba ni reći. A istotako ni to, da se, tako postupajući, roditelji onesposobljuju za tako tešku zadaću odgojitelja djece.

Osim protunaravnog bračnog života ima i drugih stvari, koje su bračnim drugovima zabranjene, dakle grijeh. Nije dozvoljen samoblud (taj nije nikada dozvoljen; ni izvan braka; a u braku se njime krši i strogo pravo bračnog druga); bračna nevjera; više muževa ili više žena; sklapanje novog braka, dok je zakoniti ženidbeni drug na životu; pobačaj.

Bog je mogao svakoga čovjeka napose stvoriti, kao što je stvorio Adama i Evu. Ali je on u svojoj neizmjernoj dobroti htio, da u tom velikom djelu sudjeluju s njim i ljudi, pa je zato uveo ustanovu braka. Roditeljske su dužnosti jako teške, pune odgovornosti, i mnogi čovjek radi toga ne stupa u brak. Stoga je Gospodin Bog porabu braka učinio ugodnom, muškarca ženskoj, a žensku muškarcu jako privlačivom. A, jer je opet zloraba sila, određenih za uzdržavanje ljudskog roda strašan grijeh, zato je Gospodin Bog usadio u ljudsku narav ve-

liku stidljivost. Radi te vel-ike privlačljivosti s jedne strane, a s druge strane velike stidljivosti može pojedincu izgledati, da je bračni život već u sebi nešto nečasno. Ne; bračna prava i dužnosti nisu ništa nečasno, već je nečasna i grješna svaka zloraba tih sila. A zloraba tih sila nije samo protunaravan život u braku, nego i svaka zloraba tih sila izvan braka - dakle prije braka, u udovačko-udovičkom staležu,kod onih, koji imaju zavjet svete čistoće. Poraba tih sila u braku, dokle je god u skladu s voljom Stvoriteljevom, nesamo da je dozvoljena, nego je i visoko moralna i časna, jer je na slavu Božju i na dobro ljudskog roda, a bračnim drugovima služi i na njihovo osobno posvećenje.

Time smo indirektno odgovorili i na pitanje, zašto je bludni grijeh, iako na oko ne tako strašan, u očima Božjim velik prekršaj Božjih zapovijedi, fatalan: Kaošto je on unutar braka (kad se radi o zlorabi) grijeh protiv Boga Stvoritelja, tako je i svako rabljenje tih sila izvan braka grijeh protiv Boga Stvoritelja!

Već u rano doba mladosti ima napasti protiv 6.zapovijedi. S pubertetom i uslijed raznih drugih okolnosti te se napasti znaju znatno pojačati.Ustrajnim opiranjem tim napastima i uporabom potrebnih za to sredstava mladići se i djevojke čeliče za teš-ke životne dužnosti i osposobljuju za uzorne kršćanske bračne drugove i uzorne kršćanske roditelje.

samo se tako dolazi do životne sreće,koja je u urednom kršćanskom braku zbilja velika. Kad dođu djeca, onda pogotovo. Svako dijete cementira novom snagom kršćansku čvrstoću braka, ali i povećava međusobnu ljubav i obiteljsku sreću. Naprotiv, mladići i djevojke,koji su u svojoj mladosti živjeli po zakonu grješne slobode, tim se osposobljuju samo za rušioce ženidbene čvrstoće i obiteljske sreće i unaprijed onesposobljuju,da osjete slatkoću obiteljskog jarma i da odgoje svoju djecu za Nebo i na svoju čast. Razne strašne, tzv. spolne bolesti također su dokaz, da je zloraba izvjesnih sila uistinu strašna; ali i obratno: onaj mir, nutarnja sreća,povećanje fizičkih, umnih i ćudorednih sila, što prate kao blagoslov s Neba zauzdavanje toga nagona u čovjeku, dokaz su, da je to zauzdavanje naređeno od Boga. Šta ima ljepše na zemlji, negoli je nevino dijete,stidljiv mladić i stidljiva djevojka?! Ali istotako i ozbiljan i častan muž-otac,ozbiljna i časna žena-majka!

Strast, koja navodi na nečisti grijeh, nosimo mi svi u sebi. Zato valja biti stalno na oprezu.Tko nije dosada pao, može pasti u budućnosti.Tko hoće da u toj stvari stoji,treba da pazi na svoje oči, treba da obuzdava svoju maštu, treba da izbjegava pogibli,da mnogoput svlada svoju radoznalost,da se čuva opasna štiva, ali i koječega drugoga.Moramo upotrebljavati i pozitivna sredstva,

da sv.čistoću sačuvamo neokaljanom:usrdna molitva, strogi ispit savjesti,česta sv.Ispovijed i Pričest,vrući pobožni zazivi u času napasti.I biti odlučan od početka.Svako očijukanje s napašću,svaka mlitavost i polovičnost strašno se osvećuje. "A od dana Ivana Krstitelja... kraljevstvo nebesko silu trpi, i silnici ga grabe" (Mat.11,12.).

Nije dosta,da smo sami čisti,nego se valja brinuti,da i drugi budu sljedbenici te divne kreposti. Jer,ako je ne slijede,nalaze se sami na putu za pakao, ali i mogu biti krivci kolektivne Božje kazne za cijeli kraj,narod,čovječanstvo, a skoro uvijek će biti ugroženo i vječno spasenje drugih ljudi.Napose treba da roditelji uzgajaju svoju djecu od malih nogu u ljubavi prema sv.čistoći:sv. stidljivost;odijelo; štivo; društvo;zabave; često pristupanje k sv.sakramentima;redovita molitva; itd.

I valja nam se čuvati,da ne budemo drugima zavodnici na bludni grijeh.Koliko žena i djevojaka danas možda ni ne misle, da su svojom svakojakom nošnjom postale izazivači bludnih strasti,paša pokvarenih očiju,zavodnice,mjesto da budu, većom dozom sebi prirođene stidljivosti, vidljivi anđeli čuvari. "A, tko sablazni jednoga od ovih malenih..., bolje bi mu bilo,da mu se objesi mlinski kamen... o vratu..., i da potone u dubini morskoj" (Mat.18,6.).

Je li čudo,da je Gospodin ljudski

rod kaznio općim potopom, kad su svi ljudi - osim malobrojnih iznimaka -postali meso (Gen. 6,3), da je izvanredno lijep kraj, radi strašnih, nenaravnih bludnih grijeha, pretvorio u Mrtvo more; da radi tih grijeha i kasnije šalje teške vremenite kazne, pripušta,na pr.ratove?! Čuvajmo se stoga sami svih grijeha protiv 6.zapovijedi,a nastojmo, da i drugi živu čisto! I činimo rado zadovoljštinu za te grijehe! I molimo se puno za obraćenje bludnika! Obadvoje u čast Presv.Srcu Isusovu i Bezgrj.Srcu Mariji-nu! Amen.

15. ZA SVEĆENIČKU SVETOST

I za vrijeme ovih propovijedi,a i inače toliko puta sigurno vam je padala na pamet misao: Ipak najviše ovisi o svećenicima, hoće li se svijet vratiti na pravi put, Bogu - ili će pak propasti radi svojih grijeha.

Povratak današnjeg svijeta k Bogu nije samo stvar svećenika,nego i vjernika. On ovisi i o vjerničkom primjeru solidnoga kršćanstva,o njihovim molitvama i pokorama,o njihovu apostolatu.Ali da najviše baš o nama svećenicima ovisi, hoće li se današnji ljudi povratiti Bogu ili ustrajati u svom otpadu, to je po-

sve točno. Ovisi to u prvom redu o svetosti života nas svećenika i o našoj svećeničkoj revnosti.

Crkva to nikada nije krila od svojih vjernika. Još u najstarija vremena ona je uvela tzv.kvatre sa željom,da svijest o potrebi svetih duhovnih pastira bude kod vjernika uvijek živa i djelotvorna. I nedjelja Dobrog Pastira na II.nedjelju iza Uskrsa ima da svake godine nanovo potakne vjernike,da se nebeskom Ocu i Spasitelju vruće mole na tu nakanu Isusova kraljevstva na zemlji,da mi svećenici budemo sveti i revni.

Koliko je većih i manjih članaka, većih i manjih knjiga kroz stoljeća već tiskano, širom cijelog svijeta,a napose u našem stoljeću,u kojima je ta tema obrađivana pod svim mogućim vidicima.U novije se vrijeme u mnogim mjestima obavlja posebna pobožnost za dovoljan broj svetih duhovnih pastira prvom subotom u mjesecu.Crkva je odobrila i poseban misni obrazac u čast Isusu Kristu Velikom Svećeniku,koji može svećenik upotrijebiti svakoga I.četvrtka u mjesecu ili I.subotom u crkvama,gdje se obavlja pobožnost za posvećenje svećenika.

Isus želi,da mi svećenici budemo sveti i revni: "Kao što Otac posla mene, i ja šaljem vas" (Iv.2o,21). A Otac je nebeski poslao svoga Sina,da potpuno izvrši volju Očevu. I mi bismo svećenici morali potpuno izvršiti volju Isusovu, kao što je Isus izvršio volju svoga

nebeskog Oca. A velike stvari očekuje od nas Isus:

"Vi ste so zemlji... Vi ste svjetlo svijetu..." (Mt. 5,13-16.). "Nitko, koji metne ruku svoju na plug, pa se obazire natrag, nije priličan za kraljevstvo Božje" (Lk.9,62). "Učite se od mene, jer sam krotak i ponizan srcem" (Mt.11,29). Kako nam snažno i uvjerljivo stavlja na srce u svom oproštajnom govoru na Poslj. večeri molitvu! Kad je Isus opet jednom zgodom istjerao đavla iz opsjednutoga,oko kojega su se njegovi učenici uzalud trudili, upitaše ga: "Zašto ga mi ne mogosmo izagnati? ", a Isus im odgovori: "Ovaj se rod izgoni samo molitvom i postom" (Mt.17,18-2o). Isus je u svojim propovijedima tako mnogo i tako potresno govorio o paklenom djelovanju kneza ovoga svijeta, kako je Isus posebno rado zvao sotonu. Da Isus danas vidljivo boravi na zemlji, koliko bi tek danas morao da naglašuje to isto! Danas, gdje je sotoni - ima već dugi niz desetljeća! - pošlo za rukom, da širom svijeta brojne mase zarazi najstrašnijim grijesima!Zato bi Isus danas još potresnije i još više govorio i o potrebi molitve i pokore za svetost, za revan i uspješan rad nas svećenika.

Dakako, sve, što je Isusu govorio, vrijedi za sve kršćane, i za svećenike i za obične vjernike,pa tako i njegovi zahtjevi za svetost i revnost; ali, da su ti zahtjevi u prvom redu upravljeni

nama svećenicima, koji smo svojom službom postavljeni nad druge,to se po sebi razumije,i Crkva je uvijek tako i naučavala.

Kad je Isus odlučio,da između svojih učenika izabere dvanaestoricu apostola, sv.Luka bilježi,da se popeo na goru, da se pomoli,i da je proveo svu noć u molitvi(Lk.6,12). Tim je jasno pokazao, kako se i mi moramo rado moliti za svoje svećenike; prvo,da ih dobijemo u dovoljnom broju,a drugo, da budemo sveti i revni. Radi preopširnosti predmeta mi ćemo ovdje govoriti samo o nastojanju vjernika,da mi svećenici budemo sveti i revni. Imamo pritom pred očima i to,da je naša svetost i revnost - iza Božje milosti - najjači magnet idealnim mladićima za svećenički stalež.

Ne mora svećenik biti zao,ako ga ljudi proglase zlim. Ako svećenike pogrđuju, napadaju ili im kakvo drugo zlo čine,to još ne znači,da su oni to i zavrijedili. Barem je Isus bio sama svetost i sama dobrota, a revnost ga je za dom Gospodnji izjedala,pa su ga ipak napadali, nazivali ga najgorim imenima i konačno ga mučili i raspeli na križ.Ali se ipak ne može zanijekati,da je bilo zlih svećenika,da ih ima danas i da će ih biti sve do Sudnjeg dana.Ne može se zanijekati,da i među dobrim svećenicima ima razlike,katkada i vrlo velike.A želja je Isusa i Crkve,da mi svećenici budemo svi što bliže idealu sveta i revna svećenika.To moraju iskreno željeti i

naši vjernici i moraju se oko toga iskreno truditi.Napose molitvom i žrtvom (pokorom).

Pobožni vjernici! Draga braćo i drage sestre! I mi smo svećenici ljudi, slabi ljudi,podvrgnuti svim posljedicama istočnoga grijeha,kao i vi: i požudi, i srdžbi, i lijenosti,i komociji,i životnoj dosadi,i svakoj napasti,i mogućnosti svakoga grijeha.A morali bismo biti radi svoje svete i tako odgovorne svećeničke službe anđeli i sveci; puni blagosti,puni strpljivosti,puni pobožnosti; puni žive vjere, nepokolebljiva pouzdanja, žarke ljubavi; puni plemenitosti, puni saučešća prema ljudima i njihovim patnjama; nevini i prostodušni poput djece,kojima moramo biti posebni prijatelji; puni odricanja,požrtvovnosti i praštanja; posve ispunjeni velikom željom,da po mogućnosti obratimo sve grješnike - sve psovače da odučimo od psovke i kletve, sve bludnike oslobodimo od toga najsramotnijeg ropstva nečistog grijeha,sve nevjernike privedemo vjeri, sve ljude dovedemo u Nebo. A to nam Bog ne daje sam od sebe, kad nas je izabrao za svećenike i kad nam je po biskupu podijelio svećeničku vlast.To je velikim dijelom prepušteno našoj vlastitoj borbi i vašoj, dragi vjernici,molitvi i žrtvi.

Mi živimo, dragi vjernici,u vrijeme strahovitog otpada od Boga.Sotonina je vlast sve vidnija na zemaljskoj kugli. Vrijedi to za cijeli svijet. Vrijedi već

više od jednog stoljeća, - ali, što dalje, to je gore. Današnji su naraštaji bludnički i psovački naraštaji. Okrutnost, koju možemo pripisati samo sotoni, dolazi sve više do izražaja. Zato danas nije dosta,da mi svećenici budemo samo pobožni i korektni. Danas su potrebni svećenički sveci-heroji, koji uživaju u žrtvi, postu i trapnji,koji svojom vrućom molitvom sile Boga,da obraća ljude, a grješnike svojom neobičnom pojavom i ljubavlju prisiljavaju, da im otvore svoje srce. Danas su potrebni ne obični uzorni svećenici,nego onakve apostolske svetačke pojave, kakvi su bili: sv.Benedikt, sv.Grgur VII., sv.Dominik, sv.Franjo Asiški, sv.Bernard,sv.Ignacije Lojolski, sv.Franjo Ksaverski, sv.Karlo Boromejski, sv.Franjo Saleški, sv.Vinko Paulski, sv.Ivan Eudes, sv.Ivan Vianney, sv.Kottolengo, sv.Don Bosko, sv.Pijo X. itd., itd., koji predstavljaju historijske prekretnice u povijesti katoličke Crkve, čijeg se djelovanja blagotvorne posljedice osjećaju još stoljećima iza njihove smrti i zapravo će trajati sve do Sudnjeg dana.

O, koliko se za taj veliki cilj očekuje od vas, dragi vjernici, molitava, koliko žrtava, koliko posta, koliko svetih djevica, koliko svetih kršćanskih otaca i majki, koliko nevinih dječjih molitvenih vapaja, koliko junačnog ispovijedanja vjere! Tu treba da moli cijela sveta Crkva, to jest svi vjernici, nesamo jedan ili drugi; tu nije dosta

samo onaj jedan zaziv: "Euharistijsko Srce Isusovo, uzore srca svećeničkoga, daj nam svetih svećenika!"* ; tu se traže mnoge krunice, mnogo klečanja, mnoge sv.Pričesti; mnoge noćne molitve! Tu se radi o strahovitoj borbi s najmračnijim, najstrašnijim, najupornijim, najjačim, najinteligentijim i najopasnijim silama-đavlima iz paklenog podzemlja,pa je zato potrebno,da za tu borbu budemo mi svećenici puni Boga,a znatan prilog za taj veliki i teški cilj morate nam dati vi, naši dobri i pobožni vjernici,svojom pobožnom i stalnom molitvom i žrtvom.

Da dragog Boga prisilimo, da nam dadne ono, što ga molimo, dođimo mu za vrijeme molitve za svete i revne svećenike s najljepšim darovima i rukama!Vi, djevičanske duše,prikažite mu svoje sveto miomirisno djevičanstvo! Vi, uzorni očevi i majke, sjetite ga svojih briga, bolova, žalosti i svoje vjernosti. Vi, nesretni muževi i nesretne žene, prinesite mu svoje teške, a strpljivo nošene bračne i obiteljske križeve! Vi, koji morate često plakati,prikažite mu svoje suze,povezane s odanošću u volju Božju! Vi, koje muče teške napasti, a jednako

---

* Samo je hvalevrijedan običaj,da se taj lijep zaziv u jednoj našoj istaknutoj biskupiji svaki dan dodaje molitvama iza sv.Mise.Ali se sigurno u prvom redu ima shvatiti kao poticaj za stalnu intenzivnu molitvu na tu veliku nakanu.

ste vjerni Bogu, tu svoju izmučenu,ali bijelu dušu i te svoje junačke i pobjedonosne borbe! Ako misliš, da uvijek vršiš volju Božju, pokloni Gospodinu, kad se moliš za svete i revne svećenike, to svoje divno rajsko cvijeće! A, koji nemate ništa, pobrinite se, da i vama budu ruke što prije puňe, pa i vi dođite pred Gospodina i pomolite mu se za svete i revne svećenike,i tako ćete postići dvije velike stvari: i sami sebe obratiti i posvetiti, i isprositi svećenicima velike milosti,danas tako važne za svetu Crkvu i za cijeli ljudski rod! A vi, drage majke, naučite svoju nevinu dječicu, još dok su malena, da se mole za svete i revne svećenike! Njihovo nerazumijevanje nadoknadit će razumijevanje vaše,a njihove molitvice i žrtvice bit će popraćene s Bogu tako dragom nevinošću i prostodušnošću. Ali ćemo svi mi, molitelji za tu veliku stvar, biti čvrsto uvjereni i o veličini predmeta, ali i o svojoj nedostojnosti,pa se iskreno poniziti pred Bogom i moliti ga, neka nam ono, čega mi, radi svojih grijeha i radi svoje tako nesavršene molitve nismo dostojni, dadne radi svoje neizmjerne dobrote, radi zasluga Isusovih, Bl.Dj.Marije i svetaca i poradi spasenja neumrlih duša. Treba li reći: Kad nam je dragi Bog dao za ova vremena strahovitog otpada dva divna i izvanredno uspješna sredstva za postizavanje svega, što nam treba, a to su pobožnosti k Presv. Srcu Isusovu i k Bezgrj.Srcu Marijinu, da ćemo se napose njima utjecati i za

veliku potrebu kraljevstva Božjega, za svete svećenike. Amen.

16. ČAROBNOST LJUBAVI PRESV.SRCA ISUSOVA I BEZGRJ. SRCA MARIJINA

(Uz posvetu Presv.Srcu Isusovu i Bezgrj. Srcu Marijinu).

Za vrijeme ovih propovijedi,kojima smo se pripravljali na današnju posvetu Presv.Srcu Isusovu i Bezgrj.Srcu Marijinu, bili smo - po samim mislima u propovijedima, ali još više po milostima,što smo ih s Neba primili - u školi Fatimske Majke Božje. I u školi Isusovoj,jer i tu vrijedi ona: Po Mariji k Isusu!

I bili smo tako sretni! Sva vjerna katolička srca puna su radosti radi Fatime! Osobito radi neobičnih i nezapamćenih stvari za vrijeme putovanja kipa Fatimske Gospe po svijetu. Tu radost osjetili smo u punoj mjeri i mi za vrijeme devetnice.

Kako se ne bismo, na pr. radovali, kad vidimo, da nam Gospodin i naša nebeska Majka poklanjaju najveću ljubav, da Božja svemogućnost čini najveća čudesa baš u vrijeme, gdje mi tu ljubav i brigu, radi nezapamćenog dosada otpada, najmanje zaslužujemo. A i mi smo krivi. Pomalo ili podosta - svi! Bolje je, da svaki

od nas priznamo, da smo puno krivi,nego li da si što umišljamo. Pa nas zato mora još posebno dirati ta neobična ljubav Božja i njegove Presvete Majke.

A sada ćemo doživjeti vrhunac te radosti i sreće: Stavit ćemo se posve na raspolaganje Isusovu Presvetom Srcu i Bezgrješnom Srcu Marijinu - posvetit ćemo im se. I ljubav će nas njihova odsele u životu još više grijati; i blagoslov će nas njihov s Neba još više pratiti; i radost će i mir u našim srcima još više ključati - samo, ako tu posvetu ozbiljno shvatimo i obavimo i prema njoj odsele preuredimo svoj život.

Veliki revnitelj za posvetu obitelji Presv.Srcu Isusovu o.Mateo pripovijeda o jednoj takvoj posveti: Sin nije htio da prisustvuje toj posveti. "Ah, kako je to žalosno!", rekao je otac. "A danas smo mogli biti tako sretni,sjedinjeni u Isusovoj ljubavi!" Svećenik je rekao: "Uzdajte se,gospodine! Prikazat ćemo posvetu i za njega. Isus ne će dopustiti,da mu duša propadne". Uto je sin ostavio kuću; pronevaljanio se i obolio; došao je do zadnjega. O Bogu i sakramentima neće ni da čuje. "Šta ću?", zavapi jadni otac. "Nije mi toliko radi sramote! Ali duša! Zar da mi dijete propadne?!" I opet ga tješi svećenik: "Uzdajte se! Vaša obitelj pripada Srcu Isusovu. Ono će slaviti to ljepše slavlje, što se on žešće opire!" I odluči svećenik,da ga posjeti i nagovori.Ukućani ga odgovaraju: "Ne idite k njemu! Kao mahnit viče i psuje!" - "Jači je Isus!" i pošao je. "Evo me k vama u ime Srca Isusova, kralja vaše obitelji!" "Oče! Izmirite me s Bogom! Hoćete li me ispovjediti?!" I izmirenje je bilo gotovo.

Razumije se, ta posveta, koju obavljate u ime svoje obitelji, ne može donijeti punu korist onima,kojih ovdje nema i koji se s njom ne saglašuju. Ali vi ćete se odsele još više brinuti za sve članove svoje obitelji, osobito za one, koji su daleko od Isusa i Marije,pa će radi vas, radi vaše dobrote,radi vaše molitve i žrtve, radi vašeg pouzdanja i na njih padati posebne Božje milosti,da se konačno obrate i spasu.

Kip Fatimske Gospe,koji putuje svijetom, nazivaju rado katolički pisci "Djevicom hodočasnicom". Jedan muslimanski princ poklonio joj je raskošni dijamant,koji ju odsele na njezinim putovanjima stalno resi. Sigurno joj je taj princ svojim velikim darom - radi odricanja i ljubavi s kojom je to učinio! - prouzrokovao i veliku radost. Na veću ćemo radost svojoj nebeskoj Majci, a tako i njezinu Sinu služiti,dragi vjernici, mi time, što ćemo im danas pokloniti svoju dušu i srce i sebe cijele,a osobito, ako ćemo odsele živjeti onako, kako dolikuje Isusovim i Marijinim odabranicima i odabranicama.

Između dva posljednja svjetska ra-

ta dogodilo se u jednoj velikoj evropskoj zemlji ovo: Vodio se je bratoubilački građanski rat. I na jednom mjestu,gdje su neprijateljske vojske neko vrijeme bile posve blizu, a nije se ratovalo,na jednoj su strani bili pobožni vojnici, koji su željeli imati u svom rovu oltar Majke Božje. Oltar su i podigli,odnekle nabavili i sliku, ali su im manjkale ruže, koje bi na oltaru mirisale u čast Majci Božjoj. A baš nekako po sredini između rovova nalazio se je ružin grm s krasnim crvenim ružama. Ali tko bi se usudio ubrati ih?! Glavu bi izložio takav. Kad jednog dana, rano ujutro, ugledaše vojnici na oltaru crvene ruže, a da nisu znali, odakle i kako. Trajalo je to nekoliko dana, dok se zagonetka konačno nije riješila. Rano ujutro, kad pogledaše vojnici na protivnu stranu, imaju šta vidjeti: Uz ružin grm ležao je mrtav njihov drug-vojnik s buketom crvenih ruža u ruci, poprskan vlastitom krvlju,koja je bila još crvenija od ružine crvene boje.Taj je vojnik opskrbljivao Marijin oltar ružama, dok ga nisu jednoga jutra ugledali neprijateljski vojnici i ubili. Iz ljubavi prema nebeskoj Majci izložio je svoj vlastiti život dok joj ga konačno nije i dao. Recite mi, zar ga nije Bl.Djevica na ulazu u vječnost dočekala s velikom ljubavlju i pobrinula mu se, da mu muke u čistilištu budu posve kratke,ako i ne oproštene?! A tako će i nas poslije današnje posvete njezinu Bezgrj.Srcu u čast posvuda pratiti i njezino ljubezno oko, voditi njezina blaga ruka, kao meka nebe-

ska rosa padat će na nas njezina materinska ljubav. Isus pak, čijem se Presvetom Srcu također posvećujemo,dodat će sve ono, što Bl.Dj.Marija sama ne može,i tako će naša radost biti potpuna.

Više od 3o puta,u najrazličitijim zemljama,desilo se je prigodom putovanja kipa Fatimske Gospe draženo i simbolično čudo s golubovima,koji su bili tajanstveno privučeni od bijeloga kipa na prolazu. Kip se nosi u povorci,kad najedamput odnekle se pojave golubovi i postave se s jedne i s druge strane kipa,jednako poredani,i prate Djevicu hodočasnicu.Bilo je u vezi s tim i čestih obraćenja.Ima jedno mjesto u Portugalu,gdje su još prije I.svjetskog rata porušili neprijatelji vjere crkvu,a nanovo je sagrađena tek iza II.svjetskog rata,u vezi s tim čudom golubova. Jedan je novinar tvrdio, da se radi o posebno uvježbanim golubovima, a ne o kakvu čudu. Pa, da to i dokaže, kupio je divlje golubove i pustio ih. I gle, i ti divlji golubovi učinili su u čast Bl.Dj.Mariji, kao i oni prije njih, na bezbroj drugih mjesta. Novinar je iza toga pošteno objavio ono, što je vidio, u svojim novinama.- Budemo li ozbiljno shvatili danas tu posvetu, mi ćemo sličiti bijelim golubovima - golubove svi mi volimo, radi bezazlenosti i drugih njihovih odlika-: duše će nam biti bijele, čiste od smrtnih grijeha,bit će bijele po ljubavi, kojom će plamtjeti naša srca i prema Bogu i prema ljudima, ne ćemo se više kaljati onim tako ružnim ma-

nama zlobe, zavisti, ljubomore,okrutnosti, nečovještva, i bit će nam mnogo ugodniji život na zemlji,i mnogo ćemo onda lakše doći u Nebo.

Jedan je od najljepših prizora prigodom hodočašća u Fatimi onaj o podne, kad iz kapele iznose čudotvorni kip Fatimske Gospe,da bude nošen u procesiji. Jedva što je izišao iz kapele,sa svih strana padaju na kip Fatimske Gospe ruže i prekriju ga. A sada slijedi još dirljiviji prizor: One tisuće,koje su od kipa daleko,pa ne mogu učiniti isto, vade svoje džepne rupčiće i mašu prema Gospi. Prostor iznad uvale čini taj čas dojam, kao da more bijelih golubova, lepršа u zraku. Mase to čine uz klicanje Mariji.Prizor je tako dirljiv, da svi plaču. I sami muževi; i biskupi i svećenici. - Draga braćo i drage sestre! Obavimo ovu današnju posvetu iz svega srca! Pobožno i srdačno, pa će i uzvrat od strane Isusa i Marije biti topao i srdačan!

Prigodom dolaska kipa Fatimske Gospe negdje na Istoku htio se je jedan musliman silom ispovjediti. Kad su mu razjasnili, da se nitko, tko nije kršten, ispovjediti ne može, onda je stao pred kip, pa je javno kazivao svoje grijehe. Rekli smo, dragi vjernici, da ćemo se u vezi s devetnicom, što je obavismo u čast Srcu Isusovu, Srcu Marijinu i sv. Josipu, jedamput i ispovjediti i pričestiti, da naša posveta bude posve uspješ-

na, blagoslovljena puninom Božjeg blagoslova. Ako to možda još nismo učinili,učinimo što prije! I onda ćemo odsele posebno rado dolaziti na sv.Ispovijedi i sv.Pričest u prve petke i prve subote! To će nam biti ponajdraži dani u mjesecu! Bit ćemo i apostoli za te dane,oduševljavajući i druge za obdržavanje I. petaka i I.subota! A sada se od srca pokajmo za sve grijehe i čvrsto odlučimo, da bar smrtnom grijehu u našem odsele životu ne će više biti mjesta; ali da ćemo se protiv njega i u svijetu boriti svim mogućim sredstvima, osobito zadovoljštinom i molitvom za obraćenje grješnika, da onda i danas i sve do smrti osjećamo svu čarobnost ljubavi Presv.Srca Isusova i Bezgrj.Srca Marijina!

K O R I Z M E N E
P R O P O V I J E D I

----

1. UVODNA

Dozvolite,da odmah na početku ovih korizmenih propovijedi stavim na vas jedno pitanje:Da li se korizmene propovijedi u biti razlikuju od drugih propovijedi? Ne; u biti su one isto, što i sve druge propovijedi. Ipak se u nečem razlikuju od drugih. Korizmeni propovjednik mnogo brižljivije bira predmet i sve pojedinosti u svojim propovijedima. On se na te propovijedi mnogo ozbiljnije pripravlja negoli na druge i nastoji,da i od strane njega samoga, ali i od strane vjernika budu te propovijedi mnogo obilnije zalivene molitvom i popraćene žrtvom. Propovjednik nastoji,da on sam za vrijeme tih propovijedi bude što puniji Boga,da onda Boga i njegov blagoslov u što većoj mjeri preda prvim slušateljima ovogodišnjih korizmenih propovijedi:Pomozite mi ovih korizmenih dana molitvom i žrtvom! Budete li se za mene molili, Bog će blagosloviti moje riječi,one će

prodirati do vaših srdaca, bit će oplođene rosom Božje milosti,i vi ćete odlaziti na propovijedi bolji,negoli ste na nju došli. A to je i cilj svakoj propovijedi - korizmenoj propovijedi još posebno!

Ako bismo htjeli jednom snažnom slikom prikazati, šta je naš boravak na zemlji, mogli bismo reći,da je to velika povorka, koja putuje sa zemlje u vječnost. Pa tako i jest. Svakog dana umire nekoliko desetaka tisuća ljudi širom cijele zemaljske kugle i odlazi u sretnu odnosno nesretnu vječnost. Mogli bismo reći,da je boravak ljudi na zemlji i ogromna povorka, koja stalno putuje iz vječnosti na zemlju: jer svakog dana nastaje na zemlji još veći broj života,negoli što ih umire. A zar nije doista prikladno, da rođenje novog čovjeka,dolazak djeteta u ovaj život nazovemo dolaskom čovjeka iz vječnosti: jer dušu svakom novorođenčetu stvara sam Bog.

Ali zar ne bi možda bilo najzgodnije reći, da je življenje ljudi na zemlji - veliki K r i ž n i put. Ovako gledanje na ljude, na život nas ljudi najviše odgovara našem psihološkom raspoloženju, nama, koji smo i odveć svjesni svojih križeva. Predvodnik na tom velikom Križnom putu roda ljudskog na zemlji nakon rođenja betlehemskog Djetešca jest naš Spasitelj Isus Krist. On nosi pred nama najveći križ; taj križ je sav krvav; Isus je sav u ranama; dušu mu je pritisla velika žalost. Mi ljudi, koji za njim nosimo svoje križeve, pod njima i padamo i ne padamo, kako koji; tijelo nam je ili ranjeno ili cijelo,ali vrlo umorno, teško; duša nekome stenje, nekome plače, a nekome se savija poput crva u strašnim mukama; - nečiji je Križni put sav krvav.

Ja sam vam htio najprije reći,da ostavite kod svojih kuća, na ulici, pred crkvenim vratima sve svoje brige, sve svoje žalosti i sve svoje boli; ali i sva svoja veselja, sve svoje sklonosti, sve svoje napasti i sve svoje grijehe; i da onda dođete u crkvu,na ove korizmene propovijedi, posve prazni,da u vaše duše i u vaša srca uzmogne što lakše ući i ondje se nastaniti Božja riječ, koju vam ja kanim dati. Ali sam promijenio odluku i ja vas naprotiv pozivam,da ništa ne ostavite kod svojih kuća, na ulici, pred crkvenim vratima, da uđete u crkvu potpuni individui, ljudske jedinke, svaki pojedinac sa svojim napastima, sa svim svojim brigama, sa svojim radostima i žalostima,sa svojim grijesima i sa svojim dobrim djelima. I ovdje se smatrajte, kao da ste na svom stalnom Križnom putu. Ponesite te svoje križeve, i osobne i obiteljske,i postavite ih jednoga kraj drugoga i pokraj Križa Isusova, da vidimo, kakva je razlika među njima. Isporedit ćemo svoje misli sa mislima drugih ljudi, ali najviše sa mislima Isusovim; svoje brige s brigama drugih ljudi, ali najviše s brigama Isusovim; svoje držanje u napasti s držanjem u napasti

drugih ljudi, ali najviše sa držanjem samog Isusa, kad ga je đavao kušao;svoje grijehe sa življenjem drugih ljudi, ali najviše s Isusovim trpljenjem,koje predstavlja strašnu cijenu za naše grijehe; s Isusovim trpljenjem, ali i s dobrotom i pravdom Isusovom; svoje radosti i žalosti s radostima i žalostima drugih ljudi, ali najviše s radostima i žalostima Isusovim; svoja, možda rijetka i mala, dobra djela s velikim dobrim djelima drugih ljudi, a osobito s neizmjernim dobrim djelima Isusovim!

Hoće li biti bar gdjekoja suza za vrijeme ovih korizmenih propovijedi?Suze pokajnice su blažene suze. "Blago onima, koji plaču, jer će se utješiti" (Mt. 5,5).- O, te zagonetne ljudske suze! Na zemlji se toliko plače! Plače dijete, kad se rodi, a sa suzom u oku ostavlja opet tu zemlju starac i starica. Plaču ljudi, kad su veseli, plaču, kad su žalosni. Plaču u piću, ali plaču i, kad su trijezni. Plaču muškarci, samo što iz nekog ponosa vole svoje suze potiskivati i sakrivati, ali mnogo više plaču žene. Plače se iz zavisti, ljubomore i prkosa, no ovdje nas ne interesiraju te grješne suze, nego one od žalosti i druge iz još uzvišenijih motiva u našoj nutrini.Neki i ne plaču, ali im je još teže, negoli onima, koji plaču: tad plače samo srce, a plače ne vodenim suzama, već samom krvlju.

Plakali su ljudi, kad su pred više od loo godina, na maloj župi Ars, kod

Lyona slušali sv.Ivana Vianneya ili se pred njim ispovijedali. Pred više od 3 stoljeća plakali su pariški katolici, kad su gledali ili slušali na propovijedaonici utjelovljenu u čovjeku Isusovu ljubav u sv.Vinku Paulskom. Plakali su koncem prošlog stoljeća oni katolici i katolikinje,koji su pokapali sveticu ljubavi Božje - sv.Malu Tereziju. Plakali su u Zagrebu u ovom stoljeću, kad su gledali i slušali u zagrebačkoj katedrali svetog biskupa Langa.

Nekad nas nešto počne daviti u grlu,osjećamo se potreseni, i suze samo provale, a ne znamo ni sami pravo,zašto. Jedno je sigurno: Suze su uvijek znak jakih potresa čuvstava,velikih događaja u duši, pa zato plačemo i onda, kad na snažan način doživimo Boga i vječnost.

Milostivi i veliki Bože! Daj, da se ovi moji današnji slušaoci i svi ostali, koji će tijekom ovogodišnjih korizmenih propovijedi biti moji slušaoci, što češće susretnu s tobom, da te na što jači način prožive, da tako što jasnije osjete, da je vrijeme njihova života samo jedan neznatan dijelak vječnosti; da osjete besmrtnost, vječnost svoje duše i svu grozotu svojih grijeha, pa makar i plakali. Poslije tih suza bit će sretniji. S tim raspoloženjem iskrenog kajanja neka odu svojim kućama, nek se vrate u život, ali tako potreseni tvojom milošću, da se više nikad ne vrate na put grijeha.

O čemu ćemo govoriti u ovogodišnjim korizmenim propovijedima? Nakon ove uvodne redom ćemo u njima obrađivati pet otajstava žalosne krunice. Razumije se, povezano s posljednjim stvarima čovjeka i s drugim važnim istinama svete vjere, a sve će biti protkano s našim dnevnim životom.

Vi znadete, što je to tragedija? Drama odnosno kazališna predstava sa žalosnim svršetkom, s pogibijom glavnog junaka, glavne osobe te prestave. Sofoklo, veliki grčki pisac, sastavljač tragedija, od kojih se neke još i danas izvode po kazalištima, izradio je ujedno i teoriju za tragediju. Ona mora imati pet dijelova, vremenski i mjesno mora biti jedinstvena, a važna i posebno karakteristična stvar u djelovanju izvedbe, pa i samog čitanja tragedije na gledaonice odnosno čitaoce jest tzv. katarza - mi bismo to nazvali duševno pročišćavanje. Glavni junaci tj. glavne ličnosti tragedije redovito su tako prikazane, da osvajaju simpatije gledalaca tragedije; a, jer svršavaju tragično, žalosno, pobuđuju u duši gledalaca veliku sućut, znaju biti izazvane i suze u oku, mi smo u duši potreseni. I u tom nam se duševnom raspoloženju same od sebe javljaju razne misli, sjećamo se raznih živih patnika, uspoređujemo druge, nesretnije i bolje, sa sobom, mi se smekšavamo, postajemo bolji, svoju sućut prenosimo i na ljude, s kojima živimo, a osudu historijskih krivaca tragičnog svršetka glavnog

junaka tragedije na same sebe. Takvu katarzu u vezi s ovogodišnjim promatranjem Muke i Smrti Isusove želim i ja sebi i vama, svojim dragim slušaocima. Mi to zovemo ljepše, praktičnije i razumljivije: kajanje. - Bog nam je u djelu stvaranja čovjeka dao i srce i s njim dragocjeno sredstvo za suosjećanje s onim, koji trpi. Ako smo normalni, mi osjećamo sućut prema svakom čovjeku, koji trpi. Što je bol veća i što je čovjek, koji trpi, bolji, to je i naše saučešće veće. A ovdje se, vidjet ćemo to u našim zajedničkim razmišljanjima, radi o najvećem mučeniku svih vremena, a ujedno i najustrpljivijem i najboljem. O onome, koji je od vijeka odlučio, da radi dobra ljudi, da jedamput mogu doći u Nebo, kad dođe za to vrijeme, sađe s Neba na zemlju, da se rodi kao čovjek, a onda konačno za nas i na križu umre. O onome, koji je i za svog javnog djelovanja pokazao prema ljudima ljubav kao nitko ni prije ni poslije njega. O onome, koji nas čak hrani svojim presv. Tijelom i Krvlju. Pa, kad nam se srce, ako smo ga sačuvali onakvo, kakvo nam ga je dragi Bog dao, i prema neprijatelju, kad trpi, smekša, kako se ne će onda smekšati prema našem najvećem Prijatelju?! Ali to smekšanje, ta katarza mora imati karakter kajanja, kršćanskog kajanja! U katarzi tragedije mi iz saučešća prema glavnoj ličnosti osuđujemo i krivce njegova tragičnog svršetka. Promatrajući Isusovu muku i smrt mi ćemo i to spoznati, da smo mi, svojim grijesima, skrivi-

li smrt u toj najvećoj tragediji Isusova života! Pa ćemo radi toga sebe osuditi i žaliti, što smo griješili, a to žaljenje povezati i s dobrim odlukama za budućnost!

Spomenimo na koncu veliku misao sv. Augustina: "Nemirno je naše srce, o Bože, dokle se god ne smiri u Tebi!" Mir u našem srcu već sada na zemlji, a osobito jedamput u vječnosti - mir po skrušenju, po obraćenju, po pokajanju i čvrstoj odluci, - to je cilj ovih korizmenih propovijedi. Amen.

2. KOJI SE JE ZA NAS KRVLJU ZNOJIO

Kad je Isus sjeo za sto, na svojoj posljednjoj večeri, rekao je apostolima: "Vruće sam želio, da ovu pashu jedem s vama" (Lk. 22,15). A sv. Ivan, opisujući Isusovu Posljednju večeru, veli odmah na početku: "... kako je ljubio svoje, koji su bili na svijetu, zasvjedoči im svoju izvanrednu ljubav" (Iv 13,1). Nikad nije tako toplo govorio Isus apostolima kao što tada; nikad se nije tako ponizio pred njima, perući im noge; tom zgodom prvi put pretvara kruh u svoje tijelo i vino u svoju krv i hrani ih svojim Tijelom i svojom Krvlju; a onda, hoće da već jednom izvrši djelo otkupljenja roda ljudskoga, hoće da umre na križu, da nas, svoju braću i sestre, izmiri sa svojim nebeskim Ocem.

Međutim, uza sve to, što čezne za mukom i smrću, njezina ga neposredna blizina i strahota njezina sve više plaši: "Rekavši ovo Isus, ražalosti se u duhu... i reče:... Jedan će me između vas izdati" (Iv. 13,21). I, otpjevavši pjesme zahvalne, kako su to tražili starozavjetni propisi za večeru vazmenog janjeta, diže se Isus s apostolima od stola i pođoše zajedno prema Maslinskoj gori, gdje je Isus običavao obavljati svoju noćnu molitvu. Blizina apostola izaziva mu jako žalosne misli i bolne osjećaje. Judu je već spomenuo. A sada gleda u duhu, kako će se svi apostoli razbježati, a njihov prvak Petar će ga i formalno zatajiti. "Svi ćete se vi sablazniti noćas nada mnom, jer je pisano: Udarit ću pastira, i ovce će se razbjeći" (Mat. 26,30.ss.), Apostoli, a među njima najviše sv. Petar, uvjeravaju ga, da se ne će sablazniti, da su pripravni i u smrt s njim ići. Ali Isus je Bog, on sve znade, on zna, da će podleći strašljivosti. "Došavši Isus s njima u zaselak, koji se zove Getsemani, reče svojim učenicima: Sjednite ovdje, dok ja idem onamo i dok se pomolim. I, uzevši Petra i oba sina Zebedejeva, poče se žalostiti i plašiti" (Mat. 26,36.s.). Poznata je stvar iz psihologije, a i iz svagdašnjeg iskustva: Kad se netko nečega plaši ili, kad čovjeka pritisne velika žalost, onda ne voli biti sam. Sigurno je i zato ovaj put Isus poveo sa sobom

apostole. A na samo mjesto svoje tjeskobne molitve i smrtnoga straha poveo je trojicu najdražih - Petra, Ivana i Jakova. Rekao im je: "Žalosna je duša moja do smrti. Ostanite ovdje i bdijte sa mnom!" (Mat. 26,38). Trebat će mu njihova blizina, njihovo društvo, njihova utjeha. "I, otišavši malo, pade na lice svoje, moleći se i govoreći: "Oče moj! Ako je moguće, neka me mimoiđe kalež ovaj; ali ne, kako ja hoću, nego kako ti" (Mat. 26,39). Isus je izgovarao te riječi s najvećom pobožnošću, ali i s najvećom odanošću u volju svog nebeskog Oca. Radi božanskog sveznanja zna sve pojedinosti svoje muke i smrti, ljudska mu je narav prepuštena samoj sebi, pa hoće da se oslobodi muke. Predstavlja si je kao neko strašno gorko pilo, koje mu valja iskapiti do dna, pa je zato naziva kaležom. Po svojoj ljudskoj naravi Isus je istočnjak, pa je uvijek sklon govoru u slikama. Cijela mu se čovječja narav bori protiv te gorčine, pa zato moli: "Neka me mimoiđe kalež ovaj!" Ali zna, da je volja njegova Oca na nebesima, da ispije taj kalež, a i on se je sam od vijeka odlučio na to iz ljubavi prema ljudima, pa zato odmah dodaje: "Ali ne, kako ja hoću, nego kako ti!" Borba je u njemu između slabog ljudskog tijela i jake volje Sina Božjega morala biti strašna, jer triput ponavlja istu molitvu i triput se navraća najmilijim apostolima. Ide njima, da ga utješe, ali ih uvijek nalazi gdje spavaju, pa je njegova žalost još veća. Kako je ta borba u

Isus morala biti strašna, najbolje nam kazuje činjenica, da je na pore, na one male pukotinice kože, kroz koje inače izlazi znoj, u to vrijeme na Isusovu tijelu izlazila krv. "I javio se je anđeo s Neba i hrabrio ga. I, jer je bio u smrtnoj stisci, molio se usrdnije. I njegov je znoj bio kao kaplje krvi, što su tekle na zemlju" (Lk. 22,43.44.).

U medicinskim je knjigama zabilježeno, a znamo i iz vlastitog iskustva, kad se znojimo: radi bolesti; ako smo posve malo spavali; radi velike vrućine; ali i radi raznih neugodnih duševnih stanja: tako od straha, velikih briga, radi žalosti, nervoze. No ljudsko iskustvo ne zna ni za jedan slučaj, da bi se koji čovjek iz bilo kojeg uzroka KRVLJU znojio. Kad doživimo kakve strašne doživljaje, na pr. željezničku nesreću, liječnici su ustanovili, da i kod onih ljudi, koji ne budu ranjeni pri takvoj nesreći, jednog im dijela krvi nestane u tijelu, ali im ne izlazi poput znoja van. Pa kako to onda, da se je Isus na Maslinskoj gori krvlju znojio?

Istina, njegova je muka i smrt posve blizu. I strašna je, a Isus je radi svog božanskog sveznanja poznaje u svim pojedinostima. Strašno ga se bolno doimlje i nezahvalnost apostola i čudesno ozdravljenih. I manjak zahvalnosti svih slušatelja njegovih propovijedi, i nezahvalnost svih ljudi do konca svijeta. Ali mora da je nešto drugo, što

toliko straši, radi čega se krvlju znoji. Isus je u tom času osjetio svu strahotu svih ljudskih grijeha od početka svijeta do Sudnjeg dana. Kako je običnu čestitu čovjeku teško čuti, kad netko psuje Boga, Isusa, Majku Božju; slušati, kako pokvareni ljudi bljuju prostote; gledati okrutnosti, što se čine na račun jadna, nezaštićena čovjeka! A Isus je ovdje, u času, kad se je znojio krvavim znojem, čuo sve teške milijarde psovki, od početka do kraja svijeta, i vidio sva prostaštva i svu pokvarenost, gledao svu zvjersku okrutnost ljudi i na ljudima kroz sve vjekove. On se je tu dušio od smrada svih mogućih vrsta grijeha. On je tu u duhu bio okružen svim pokvarenjacima, koji su ikad i koji će ikad stupati zemljom. Vidio je i osjetio svu đavolsku pokvarenost zlih duhova, koji iz zlobe i zavisti stalno zavode ljude na grijeh i u tom poslu beru tolike uspjehe. Kad nam je teško, kad smo bez razloga mrženi, progonjeni, kad se susrećemo sa zlobom i zavišću. Imamo onda često dojam, kao da nas dira sam đavao, naziremo ga u zlobnu smijehu, u osvetničkom rovarenju, u klevetama. A mi smo ipak grješnici. A ovdje je osjećao na sebi svu mržnju legla paklenoga. Najbolji, pa zato i Najosjetljiviji.

Kad se je krvlju znojio, proživio je Isus i sve strašne posljedice grijeha na zemlji. Gledao je svu ljudsku bijedu, proosjetio sve boli i bolesti, čuo sav plač, proćutio sve žalosti nesretnih

ljudi, nevino progonjenih, gledao potoke krvi. A istom, kad je zavirio u pakao i gledao nepreglednu povorku duša, osuđenih na vječne muke. I zato se je onda znojio krvavim znojem.

Za mene je Isusov krvavi znoj dokaz njegova božanstva. Da Isus nije bio Bog, da nije imao božansko sveznanje, da nije bio neizmjerno dobar, On ne bi znao za sve strahote, s kojima je grijeh skopčan, On ne bi mogao gledati u pakao, On ne bi mogao jednim pogledom obuhvatiti sve grijehe i sve patnje ljudi od postanka svijeta do Sudnjeg dana, On ne bi radi toga toliko trpio, - On se ne bi krvlju znojio.

Ali je Isusovo znojenje krvavim znojem i dokaz, kako je strašan grijeh. Jednako će nam strašno o grijehu govoriti i svi ostali dijelovi Isusove muke i smrti u slijedećim korizmenim propovijedima. Pa šta je grijeh?

Grijeh je nijekanje podložnosti dragom Bogu, gaženje njegovih zapovijedi i u zadnjoj liniji - nijekanje samoga Boga. Makar govorili, da vjerujemo u Njega, ako griješimo, mi Ga praktički niječemo, niječući Njegovu vlast nad sobom, ne obdržavajući zapovijedi, koje nam je On dao. I još više je grijeh. Grijeh je ponovo razapinjanje Isusa na križ, ubijanje Boga u našem vlastitom srcu i domu; a, ako smo drugoga naveli na grijeh, onda je grijeh i ubijanje Boga u tuđem srcu.

"Čujte, nebesa! Slušaj, zemljo!... Djecu odgojih i podigoh. Ali mi ona postadoše nevjerna. Vo poznaje gospodara svojega i magarac jasle gospodara svojega... Samo narod moj ne razumije (mene). Jao, pokoljenje grješno, narode krivnjom natovareni, leglo zlikovaca, djeco izrođena! Oni ostaviše Gospoda, pogrdiše Sveca Izraelova, okrenuše mu leđa" (Iz. 1, 2-4.). "Ne prinosite više žrtava nevrijednih. Kad mi se gadi... Duša moja mrzi na vaše mlađake i blagdane. Oni su mi na teret. Dodija mi podnositi ih. I, kad širite ruke svoje, zatvaram ipak oči svoje od vas; i, kad molite još toliko, ne slušam vas: Ruke su vaše pune krvi. Operite se! Očistite se! Uklonite zla djela svoja ispred očiju mojih! Prestanite zlo činiti!" (Iz. 1,13.-16.).

Vidite i sami iz toga teksta Izaije proroka: Grijeh je velika nepravda nanesena Bogu; Bog je radi naših grijeha teško uvrijeđen; On se osjeća od nas prezrenim; - i zato postaju Bogu odurna i naša dobra djela i naše molitve, doklegod ne ćemo da odlučno obračunamo s grijehom. Dragi Bog neće tim reći: "Ne treba da se molite! Da idete u crkvu! Da vršite dobra djela!" Tim bismo samo još krivlji bili pred Bogom. I takvim molitvama i dobrim djelima možemo postići kakvo vremenito dobro i sigurno ćemo se prije obratiti po njima nego bez njih, ali u Nebu nam takve molitve i takva dobra djela sigurno ne će biti nagrađena; molitve naime i uopće dobra djela, što

smo ih učinili, imajući na duši neoprošten smrtni grijeh. Svako naime dobro djelo, što smo ga učinili u milosti posvećujućoj, bez smrtnog grijeha na duši, bit će nam nagrađeno u Nebu. I, što bude veće mnoštvo takvih dobrih djela, to veća će biti naša nebeska slava. A, čim smo učinili samo jedan smrtni grijeh, gubimo sve zasluge dotle stečene i tako ostajemo bez ikakva prava na nebo. "Ako li se pravednik odvrati od pravednosti svoje i čini opačinu..., hoće li on živjeti, ako čini takvo što? Ne; sva pravedna djela njegova, što ih je učinio, ne će mu se uračunati" (Ezek.18,24.). Kako se iza toga opet pomirimo s dragim Bogom, ta nam dobra djela, te zasluge, što smo ih stekli prije počinjenog smrtnog grijeha, opet oživljuju.

Čovjek, kad griješi, kao da je uzeo u ruku vagu i na jednu stranu stavio velikog Boga, a na drugu časovito, nisko, razumnog čovjeka nedostojno grješno uživanje i kao da onda veli: Jednako je vrijedno! I još više: čovjek, kad griješi, svojim grijehom govori: Grijeh je vrjedniji od Boga! Onda Boga baca na zemlju, gazi ga i povezuje se s grijehom. "Začudi se tome, nebo, zgrozi se i zaprepast i... Dvostruk je grijeh počinio moj narod: Ostavili su mene, izvor žive vode, da kopaju sebi čatrnje, raspucane bunareve, što ne drže vode" (Jer.2,12.s.).

Da nije ništa drugo, već se radi mira duše isplati biti daleko od grijeha. O, šta sve ne bi dali od svog bo-

gatstva, od svoje slave, od svoje učenosti toliki ljudi,samo da imaju mirne noći, samo da imaju mirnu savjest. U njoj se sastoji prava sreća na zemlji. A ona je ujedno i predznak vječne sreće na Nebu. No mnogi grješnici ipak uspiju, da koliko-toliko umire svoju savjest. Ali konačno ipak dolazi smrt, a onda provali sav taj osjećaj nesreće, što je osjeća čovjek, koji je svojim životom bio daleko od Boga; tad provali grižnja savjesti radi proigrana života,radi života provedena isprazno, radi sigurnosti, da ga čeka nešto grozno. O tome groznom nam jasno govori svijest, naša nutrina, naš instinkt. Nalazimo se pred strašnim susretom s Gospodinom Bogom kao Pravednim Sucem. Bio je ugodan svaki susret s Gospodinom, kad je vidljiv boravio na zemlji, jer je onda hodao kao milosrdni Samaritanac, kao liječnik meke ruke, kao Prijatelj malenih, kao Dobri Pastir,kao blagi Spasitelj, kao naš Božanski Brat. A susret s Bogom iza smrti u prvom je redu susret s Božjom Pravdom.

Zašto da onda stalno zatežemo sa svojim popravkom i govorimo: Kasnije! Ima vremena! Zar ti znadeš,kad ćeš umrijeti? Vjerujte, kad bi takvi ljudi i znali, kad će doći smrt, onda bi ih i opet zatekla nepripravne. Ali mi uopće ne znamo, kad ćemo umrijeti. I najteži bolesnik može ipak ozdraviti. Ali i najzdraviji čovjek može umrijeti i bez prethodne bolesti - naglo.

Još samo jedna opomena u vezi s I-

sovim krvavim znojem! Imajmo saučešće prema Isusu! On je stalno žalostan radi grijeha svijeta. I do svetohraništa,današnjeg njegova boravišta na zemlji, i po danu i po noći, dopire do njega sav smrad grijeha. Popravljajmo taj kužni zrak oko njega miomiriom svojih dobrih djela. Dolazimo rado u crkvu,da Mu se poklonimo i da mu reknemo, da ga volimo, da nam je žao, što ga ljudi toliko vrijeđaju. Nemojmo biti slični apostolima, koji su uvijek spavali, kad im je Isus došao po utjehu. Budimo revni, a ne niski! - Ni Judi nemojmo biti slični,koji je poljupcem izdao svog Isusa. Slični smo mu, kad se s jedne strane rastapamo od pobožnosti, od lijepih riječi,ali ne pazimo na svoj ostali živbt, ne marimo za druga dobra djela, okrutni smo prema njegovoj braći i sestrama,prema našem bližnjem.- Ni onoj rulji, koja je na njega došla s batina-ma i toljagama,nemojmo biti slični! Slični smo im, kad mjesto da budemo Isusu dobri, psujemo i kunemo, prostaci smo u svom govoru i u svom ponašanju. - Iz ljubavi k Isusu dolazimo s veseljem na pobožnost Križnog puta, na korizmene propovijedi! Vršimo sad tokom korizme još revnije sve s-voje kršćanske dužnosti i idimo još češće k sv.Ispovijedi i sv.Pričesti! Svladavajmo se i u dopuštenim stvarima! To će biti pravi dokaz naše zahvalnosti i naše ozbiljnosti u nastojanju oko vječnog spasenja! Ali će nam onda i Isusova muka i smrt i razmišljanje o njoj donijeti

puninu plodova.

Isuse, koji si se za nas krvlju znojio, smiluj nam se! Amen.

3. KOJI JE ZA NAS BIO BIČEVAN

Jedan od najžalosnijih prizora u Isusovoj muci jest njegovo bičevanje. O tome ćemo govoriti u ovoj propovijedi. O Isusovu bičevanju govore svi evanđelisti. Isus je svoje apostole unaprijed upozoravao i na taj dio svoje muke. Tako pripovijeda sveti Luka: "Isus uze dvanaestoricu i reče im: Evo, idemo u Jeruzalem, i sve će se izvršiti, što su proroci pisali za Sina čovječjega. Jer će Ga predati neznabošcima, i narugat će mu se, i ružit će ga, i popljuvat će ga; i, pošto ga b i č u j u , ubit će ga" (Lk. 18,31.-33.).

Bičevanje je bila strašna kazna, u ono vrijeme ne baš rijetka. Historijski podaci, što ih ovdje iznosimo o bičevanju uopće i o Isusovu bičevanju napose, uzeti su, uz druga vrela, i od starog historičara Euzebija, te od našeg zemljaka sv. Jeronima, koji je jedan dio svog života proveo na Istoku. Kaznu bičevanja bi obično izvršavali vojnici. Upotrebljavali su pritom trnjave šibe ili bičeve od kože, koji su na svojim krajevima imali ili komade kostiju ili

olovne kuglice. Takvi su udarci bili grozni. Znalo se je dogoditi, da bi bičevani izdahnuo u rukama svojih mučitelja. Euzebije opisuje jedan slučaj, gdje je bilo bičevano više osoba, i veli, da su se svi prisutni zgražali, kad su ih vidjeli dijelom do žila razmrcvarene, tako da su im tjelesni članci bili goli, te su im se vidjela crijeva. - Kako je izgledalo Isusovo bičevanje? Privezali su ga na nizak stup, da ga sami udarci bičeva mogu što bolje dohvatiti, tako da je bio spuštenih leđa, možda i posve ravno postavljenih. Onda je pristupilo Isusu šest vojnika - dvojica s trnjavim šibama, dvojica sa zauzlanim kajševima i dvojica sa željeznim veržicama. S gornjeg dijela Isusova tijela bilo je odijelo, dakako, skinuto. I na znak kapetana počelo je bičevanje. Najprije su udarala dvojica s trnjavim šibama. Udarali, su, dakako, svom snagom. Kad su se ovi umorili, pristupila su druga dvojica s uzlatim remenjem. A onda su pristupila treća dvojica, da sa željeznim oštricama trgaju s Isusa meso i kožu. Neki misle, da je takvih vojničkih šestorki s bičevima u ruci bilo više. Jer su ti udarci bičeva zadavali strašne boli i bili i smrtonosni, zato je postojala odredba, da se moraju brojiti udarci, pa, da se ne prekorači broj četrdeset, u praksi bi se davao uvijek jedan udarac manje. No izgleda, da ti vojnici nisu znali prema Isusu za nikakvo milosrđe. I sv. Evanđelje naglašuje, da je Pilat I-

sa, i u vezi s kaznom bičevanja, predao njihovoj s a m o v o l j i (Lk.23,25.).

Kako je strašno izgledao Isus nakon tih udaraca! Najprije su se pojavili crveni, pa tamni tragovi, a onda i otekline. Konačno je koža pucala i krv šikala na sve strane. Koža je bila sva raskidana, komadići su otpadali na zemlju, cijeli komadi visjeli, i sve je tlo pod njim bilo natopljeno njegovom krvlju. Udarci su padali i po golim rebrima - lako moguće, da su mu se vidjeli i dijelovi ponutrice. Bič nije ukroćen, on zahvaća okolo naokolo, i vrlo vjerojatno, da su i prsa Isusova bila sva u strašnim ranama, pa i glava, obrazi, a osobito vrat. - Kad je zločinačkim instinktima divljih vojnika već bilo udovoljeno, a možda se je radilo i o sramotnom ljudskom kukavičluku: pa, kad se više nije bilo bojati, da im se može predbaciti saučešće, i Isus bio odriješen od stupa, pao je u lokvu vlastite krvi.

Ako se pitamo, da li je možda Isus kaznu bičevanja imao pretrpjeti radi nekih naših posebnih grijeha, reći nam je, da ju je sigurno imao podnijeti napose radi nečistih grijeha! U jednoj slovenačkoj knjizi, tiskanoj između dva svjetska rata, čitao sam, da se na jednom raskršću u Sloveniji nalazi slika, koja prikazuje Isusa u času, kad je bio odriješen od stupa. Isus leži na toj slici u lokvi vlastite krvi, a svoj bolan i žalostan pogled upravlja prema prolaznicima i kao da im govori one riječi, što su

napisane ispod slike: "Čovječe, ne bičuj me više sramotnim grijesima!"

Taj strašan sramotan grijeh! Valja se poput kakve blatne ogromne rijeke od početka roda ljudskoga i valjat će se do Sudnjeg dana. Prolazi svim krajevima svijeta i kalja desno i lijevo. Rijetki su oni, koji su posve pošteđeni od tog blata. Grijeh, koji čini čovjeka robom najnižih strasti - čini ga gorim od životinje, jer životinje u upotrebi tih moći rade slijepo prema instinktu, prema zakonima, od Stvoritelja usađenim u svoju narav, za potrebe plođenja, uzdržavanje vrste, a razumni ih čovjek zlorabi, bez mjere i ograničenja ih upotrebljava, rabi ih u nedozvoljeno vrijeme: izvan braka, a u braku ih upotrebljava na nedozvoljen način - tako da im spriječi svrhu: začeće djeteta. Grijeh, koji nanosi strašne štete i tijelu i duši, obitelji i narodu, Crkvi i rodu ljudskom! Djeluje kao razorni elemenat, koji rastače, truje, čini žalosnim i nesretnim. Najstrašnije bolesti - posljedica su bludnih grijeha. To su strašne z a r a z n e bolesti, čije žrtve znaju biti i posve nevine - žene se zaraze od muževa ili obratno, potomstvo od svojih roditelja i pređa. Zna se ta bolest nevino dobiti i u brijačnici, od neoprana voća itd. itd. Grijeh, koji tako često svršava u ludnici ili samoubistvom.

A kako su tek strašne posljedice na duši od nečistog grijeha: Razum tam-

ni, volja slabi, mašta je zablačena i nesposobna za uzvišene slike, duh postaje apatičan prema svemu, što čovjeka diže uvis, pogled je sve više upravljen prema zemlji - prema blatu, za pobožnost imamo sve manje volje, molitva nam je dosadna, vjera sve više tuđa - dok je jednog dana i posve ne odbacimo. Koliki su izgubili vjeru samo radi nečistih grijeha. Oni vam, razumije se, to ne će priznati, osim onih rjeđih, koji su se poslije obratili i poslije obraćenja to otvoreno priznali - uime svoje i uime onih drugih, sebi jednakih. Sodoma i Gomora, opći potop i tolike druge opće kazne u povijesti roda ljudskoga dovoljno govore o tome, kako oštro prosuđuje nečiste grijehe Gospodin Bog! Mala Jacinta, jedna od fatimskih vidjelaca,kazivala je pred smrt misli, koje su dostojne velikih propovjednika. Među ostalim je rekla: "Grijesi, koji najviše duša strovaljuju u pakao, jesu nečisti grijesi". I drugu: "Kad bi ljudi znali, šta je vječnost, sve bi učinili, da promijene svoj život." Jednom ćemo na Sudnjem danu saznati, kakva su sve strašna zla snašla rod ljudski radi bludnih grijeha!

Ali prekinimo s razmatranjem bludnog grijeha,da se radije malo pozabavimo i s ljepotom protivne kreposti - svete čistoće. I pokornička sv.čistoća ima svoju ljepotu. Samo poslije toga silan oprez i velika ustrajnost u upotrebi sredstava,da ostanemo na visini. Lijepa je i bračna sveta čistoća. Bez braka nema

ni svećenika, a nema ni Isusovih djevičanskih zaručnica po samostanima i u svijetu! Kad muž u punom smislu riječi znade samo za jednu, svoju ženu i žena samo za jednog, svojeg muža. I kad bračni drugovi ne zlorabe moći, koje im je Bog dao u prvom redu u tu svrhu, da sudjeluje u njegovu stvoriteljskom djelu! Znadete, na to mislim! Na one strašne čine, kojima bračni drugovi oduzimaju bračnom činu mogućnost začeća djeteta! Dragoga Boga najviše izazivaju b r a č n i bludni grijesi! Time se bračno svetište pretvara u bludilište, živa se crkva ruši i pretvara u razvaline,a roditelji se onesposobljuju za uzvišeno djelo odgoja djece za Nebo!

Ali je, razumije se, najuzvišenija djevičanska, p o t p u n a sv.čistoća. Kad se čitav život muškarac ili žena uzdržava od svih grijeha protiv sv. čistoće, te neće ni da stupe u ženidbeni stalež. Prvokršćanske i kasnije djevice - to su najljepša poglavlja u povijesti Katoličke Crkve. To su njezin najljepši ukras! To je njezina najveća snaga, koju Crkva crpi i danas i osjećat će je do Sudnjeg dana. Djevice su so zemlje i svjetlo svijeta. Da nema svetog djevičanstva, radi nečistih bi grijeha već davno potpuni duševni mrak pokrio zemlju, i ne bi bilo razloga,da je Bog uzdržava.

Kao primjer uzet ćemo samo jedan, iz početka našeg stoljeća. To je sveta Marija Goretti, koju zovemo krvavim lji-

ljanom, jer je prolila svoju nevinu krv za ideale svete čistoće. Već dulje vremena ta krasna 12-godišnja djevojčica, još divnija na svojoj duši, u svom srcu, vidi neke čudne poglede mladića iz susjedstva Aleksandra Serenellija. Konačno ju je uvrebao, kad je bila sama. "Ne,ne, ne!" viče ona i pruža svoje ruke prema napasniku, da se od njega obrani. "Ne, nikada ne ću dopustiti grijeha!" Napasnik je čvrsto drži rukama i začepljuje joj usta. "Aleksandre!... Ta ti ćeš u pakao! ... Ne, toga nikad ne ću dopustiti!" Uto je u rukama pokvarenjaka već bodež. "Ne, ni pod prijetnjom bodeža ne ću privoljeti na grijeh... Radije želim čista umrijeti, nego sagriješiti!..." I poslije kratkog vremena ona leži u lokvi vlastite krvi, sva u teškim ranama, i u strašnim mukama leži još satima, i konačno umire. Kad je Marija Goretti - bilo je to nakon ovog II. svjetskog rata - u Rimu bila proglašena svetom, mase su svijeta - iz Italije i ostalih zemalja - pošle onamo. Ogromna crkva sv.Petra,koja može primiti - tako, da komotno sjede na stolicama - 5o tisuća ljudi, bila je premaleha, da primi one stotine tisuća ljudi, pa se je svečanost kanonizacije morala obaviti pred crkvom. U današnje, nečistim grijesima tako okaljano, vrijeme!

Isuse, koji si se za nas krvlju znojio: Zaustavi tok blatne rijeke nečistoće, koja se valja svijetom! Daj,da sveta čistoća vlada, a ne bludni grijeh! Daj, da naša djeca budu nevina; naši mladići i djevojke, da se sveto pripravljaju na brak; da muževi i žene živu u braku po Tvojoj svetoj volji! I da napose mi svećenici budemo čisti, posve čisti! I očisti potpuno, potpuno sve duše, u koje se je tijekom života uvuklo nešto nečisto! I nauči nas puno se moliti za obraćenje bludnika! I činiti puno zadovoljštine baš za te grijehe! Amen.

4. KOJI JE ZA NAS BIO TRNJEM OKRUNJEN

Danas ćemo se posebno pozabaviti trećim otajstvom žalosne krunice:"Koji je za nas bio trnjem okrunjen". Od strane mučitelja imala je ta trnova kruna, što su je Isusu stavili na glavu,dvostruku namjenu. Oni su time htjeli Isusa poniziti, narugati mu se, ali su ga htjeli i mučiti, zadati mu tjelesne boli.

O tome ruganju pripovijeda sv.evanđelist Marko: "Vojnici ga odvedoše u sudsko dvorište i sazovu svu kohortu (5oo do 6oo vojnika). I obuku mu crvenu haljinu, i, opletavši vijenac od trnja, metnuše na njega. I stadoše ga pozdravljati: Zdravo, kralju Židovski! I udarali su ga po glavi trskom, i pljuvali su na njega, i, padajući na koljena, klanjali su mu se. I, kad mu se narugaše, svukoše mu crvenu haljinu i obukoše ga

u njegove haljine, i odvedoše ga, da ga razapnu" (Mk. 15,16.-2o.).

Ali su htjeli Isusu nanijeti i tjelesnu bol, kad su ga okrunili trnovom krunom. To trnje, iz kojega misle,da je bila spletena Isusova trnova kruna,ima do 6 cm duge bodljike, a tako su tvrde, da ih na Istoku često upotrebljavaju mjesto čavala. Žabiju u zid takav dugačak trn i onda na njega vješaju stvari. Vojnici su po toj kruni - čuli smo kod sv.Marka - udarali štapovima.To trnje je onda sve dublje prodiralo u vrlo osjetljivu kožu na glavi, sve do kostiju, po mišljenju nekih pisaca i u mozak.Bili su to, dakako, strašni bolovi. Kažu za lava, da strahovito urliče,kad mu trn uniđe u šapu, a kako je tek Isusa strašno bolo to trnje na glavi!

Pobožni se pisci pitaju,radi kojih je grijeha Isus bio trnjem okrunjen.Cijelu je svoju muku i smrt podnio radi svih naših grijeha,ali je,izgleda, neke pojedine boli imao podnijeti još posebno radi nekih konkretnih naših grijeha. Tako je to ruganje i te boli, što ih je Isus imao da podnese u vezi sa svim tim postupcima, o kojima smo malo prije slušali sv.Marka evanđelistu, a napose u vezi s trnovom krunom, sve je to Isus morao pretrpjeti napose radi naše oholosti.

Oholost je umišljanje, samodopadnost, taština, precjenjivanje sebe.Onaj, koji hoće da bude ili da bar izgleda mnogo više, nego što jest: Za njega ve-

limo, da je ohol. S ohološću je najuže povezano uskraćivanje dužne časti Bogu i preziranje bližnjega.

Grijeh oholosti su prvi učinili pali anđeli. Parola njihova vođe Lucifera bila je: "Neću da služim!" Lucifer je sa svojim društvom imao u planu:"Popet ću se na Nebo, više zvijezda Božjih podignut ću svoje prijestolje" (Iz.14,13.). "Hoću da budem jednak Višnjemu" (Iz.14, 14). Ali, tko visoko leti,nisko pada. Isus veli za Lucifera: "Vidjeh sotonu gdje spada s Neba kao munja"(Lk 1o,18). Vječna propast u paklu - to je bila sudbina za grijeh oholosti kod andjela.I to odmah, čim su učinili taj grijeh.

I prvi su ljudi počinili grijeh oholosti. "Postat ćete kao Bog" (Gen.3, 5.), rekla je zmija tj. sotona Evi. A Eva je to povjerovala, pa je, želeći da bude kao Bog, jela plod sa zabranjenog drveta. A onda je zavela i Adama, koji je također htio postati kao Bog. I za grijeh oholosti prvih ljudi odmah je nastupila kazna Božja, ali ipak ne vječna. Bili su istjerani iz raja zemaljskog, i valjalo im se puno mučiti u njihovu dugu životu,da okaju svoj grijeh, pa da onda mognu doći u Nebo. - A taj je grijeh prešao na sve ljude, u njemu se svi mi rodimo, iz njega izviru svi drugi grijesi i sva druga zla. Koliko je tih zala na svijetu, koliko boli, žalosti, bolesti, briga, straha - čitave planine poteškoća i čitava mora suza -, a sve zbog grijeha.

I svaki naš osobni grijeh u svojoj je biti čin oholosti prema Bogu. Makar mi to ustima ni ne rekli i u glavi ni ne mislili, ali govorimo svojim grijehom, time, što prestupamo Božje zapovijedi: "Neću da služim! Neću da trpim Boga nad sobom!" Jer svaki je grijeh prekršaj ove ili one Božje zapovijedi. I onda, kad se ogriješimo o crkvene zapovijedi, uskratili smo poslušnost Bogu, jer nam On zapovijeda, da slušamo Crkvu. I, kad učinimo koji tuđi grijeh, prekršili smo petu zapovijed Božju, u kojoj nam se zabranjuje nanijeti štetu duši bližnjega. I, kad učinimo koji glavni grijeh, uvijek smo prekršili ovu ili onu Božju zapovijed.- Nikad nitko od nas ne učini grijeha, a da ne osjeti u sebi glas savjesti. Savjest - to je glas Božji u nama! I mi, kad griješimo, nećemo da čujemo, da poslušamo taj glas, opiremo mu se. A mjesto toga slušamo glas đavla, glas grješnog tijela, glas zemaljskih zavodnika - pomagača sotone.

O grijehu općenito govorili smo u 2. korizmenoj propovijedi. Ovdje da još samo nešto reknemo u vezi s grijehom, koji ima na sebi još poseban biljeg oholosti -, a to je svaki grijeh protiv vjere.

Ne smijemo biti naivni ni nagli u prosuđivanju grijeha protiv vjere, u koliko se oni konkretno nalaze na pojedinim ljudima. Dubine su naše duše bezdani, a tko da u bezdane prodre? Psihologija, nauka o duši i duševnim pojavama,

nemoćna je na tom području u mnogočem. Svaki je čovjek za sebe jedna zagonetka, jedna velika zagonetka, pa i ono, što vrijedi kao opće pravilo za tumačenje pojava u duši, u pojedinom slučaju ne mora imati svoju punu primjenu. Pa zato ne bi bilo zgodno, bez sigurnih indicija i bez vlastitih izjava tumačiti činjenicu, što netko ne vjeruje, ohološću, nečiji put do zabacivanja vjere htjeti razjasniti bludnim grijesima, uopće se izjašnjavati kategoričkim tvrdnjama.

Ipak moramo kazati, da su grijesi protiv vjere u svojoj biti oholost. I moramo naglasiti, da katolička filozofija dokazuje jakim dokazima svoju tezu, da je nemoguće dulje vremena živjeti u uvjerenju, da Boga nema. Dakako, drugo je: ne vjerovati, a drugo reći: Ne vjerujem! Čovjek može i protiv svoga dubokog nutarnjeg uvjerenja nešto reći.

Ta divna i nedostiživa inteligencija, što je svuda oko sebe nalazimo, i u životinjskom i u biljnom carstvu, i u neživoj prirodi oko nas, i u cijelom svemiru, je li to pamet životinja, bilja i mrtve prirode? Ne, to su tragovi neizmjerne inteligencije onoga bića, koje je sve to proizvelo iz ničega, to su tragovi inteligencije Stvoritelja, Boga. Od stvorenja na zemlji pametan je, t.j. ima razum - samo čovjek, a čovječje djelo to svakako nije. A, da životinje, biljke i mrtva priroda nisu pametni, da nemaju pameti, vidimo i po tome, što ne idu na-

prijed, napredovati može samo razumno biće - čovjek, jer ono, što su svojim razumom pronašli prijašnji ljudi, naši predji: mi prihvaćamo kao baštinu i na to nadovezujemo svojim umnim djelovanjem i tako idemo naprijed. Životinje nemaju pameti, a ostala priroda još manje. Životinje samo nesvijesno, ne znajući, djeluju prema onim neumoljivim i nepromjenljivim zakonima, što ih je Bog usadio u njihovu narav - to je tzv.instinkt.

Baš zato su kod učenjaka, osobito kod onih, koji proučavaju prirodu, tako česte pojave duboke pobožnosti i neobično žive vjere. Zato je i rekao veliki kemičar Liebig za učenjake, koji su nijekali Boga, da su samo šetači na granici znanosti.- Fizičar svjetskog glasa Robert Mayer, koji je nazvan najvećim umom prošlog stoljeća, piše: "Prijašnja moja slutnja, da se istine prirodnih znanosti odnose prema vjeri kao potoci i rijeke prema oceanu, sada se okrenula u živu svijest." - Svaki, koji je samo malo studirao nauku o elektriciteti,zna za Voltu i Ampera. Prvi je pronalazač električne struje - svaki dan je slušao sv.Misu, a blagdanom primao i sv.Pričest i svaki dan molio krunicu,a usto mu nije bilo ispod časti,da za djecu drži pouku iz katekizma. Francuz Ampere je osnivač elektrodinamike. Pariški sveučilištarac Ozanam, kasniji glasoviti literarni historik, prolazi jedne nedjelje Parizom. Ne iz pobožnosti, već iz puke radoznalosti hoće da vidi ponutricu jed-

ne historijske crkvice. Tu opazi,da pod vječnim svijetlom netko kleči. Hoće da vidi, tko je. Kako se je iznenadio,kad je u njemu prepoznao učenjaka Ampere-a. Ozanama je to posve okrenulo k Bogu.- Bez Pasteura (1822.-1895.) još bi i danas kolera i kuga kosile u milijunskim brojevima ljudske živote.Bio je jedan od najosvjedočenijih katoličkih vjernika. Kad se je njegov asistent začudio,što toliki učenjak moli svaki dan krunicu,Pasteur, gledajući s pravom u svakidašnjoj krunici znak jake vjere, odgovorio mu je: "Baš zato, jer sam mnogo studirao,vjerujem poput Bretonca; a, da sam još više studirao, imao bih vjeru Bretonke!" - Da spomenemo još samo riječi jednog od najvećih suvremenih astronoma Jammes-a Jeine-a: "Svemir sve više počinje izgledati kao velika misao, a ne kao stroj.Mi sve više počinjemo uviđati, da je Duh (Božji Duh!) tvorac i upravljač carstva materije."

Nemojte misliti,da sam vam ovim donio najjače dokaze za vjeru i vjerske istine. Učenjaci, koji vjeruju, djeluju više kao neka vanjska konfirmacija za istine vjere. Bog se je mnogo puta sam javljao ljudima. Konačno je Bog i vidljiv - vidljiv po svojoj čovječjoj naravi - boravio na zemlji. To je naš dragi Spasitelj Isus Krist, koji je među ostalim i svetošću života i bezbrojnim čudesima dokazao, da je Bog, a tako i istinitost svoje nauke. Štogod nas vjera uči, sve je to objavio ljudima Gospodin

Bog; u Starom Zavjetu preko patrijarha i proroka, a u Novom preko Isusa Krista i apostola. Božja je objava zabilježena u najbolje čuvanim knjigama - u knjigama Svetog Pisma.Da Sveto Pismo sadržava Božju objavu, to dokazujemo dokazima najjače vrste. Samo se jedan mali dio od Boga objavljenih istina ne nalazi u Svetom Pismu, već u tzv. usmenoj predaji. Čuvar Svetoga Pisma i usmene predaje, dakle sveukupne Božje objave, kao i nepogrešivi njezin tumač je sveta Crkva s Papom na čelu. Dokaz za istinitost nauke, što je katolička Crkva uči, jest i njezino čudesno opstojanje kroz već 2.000 godina - uza sve ogromne poteškoće, s kojima se kroz vjekove imala da bori.

A na koncu konca mi Boga i uvjerenje o prekogrobnom životu, o besmrtnosti duše nosimo u sebi. A, što više, što objektivnije i iskrenije promatramo prirodu i svemir, to se o Božjoj opstojnosti sve jače uvjeravamo, to sve dublje poniremo u Božje veličanstvo, u njegovu svemogućnost, u njegovu mudrost i neizmjernu dobrotu, to više osjećamo svoju ništetnost i svoju ovisnost o Bogu, kao i potrebu, da mu se pokoravamo. I to više težimo za svojim susretom s njim u blaženoj vječnosti, u Nebu. Ali, da naše vjerovanje bude spasonosno, sve, što vjerujemo, moramo vjerovati, tj. držati za istinu, zato, što je to Bog objavio; Bog, koji je nepogrešivo istinit.

A da li smo mi prema svom poznavanju Boga i vjere i svog odnosa prema Go-

spodinu Bogu uredili i svoj život?Da li se mi uvijek iskreno veselimo Božjoj slavi? Činimo li sve dobro, što ga činimo, u prvom redu iz ljubavi k Bogu - Njemu na slavu? Obavljamo li svoje molitve iz srdačne ljubavi k dragom Bogu? Obavljamo li bar svoju jutarnju i večernju molitvu redovito i pobožno? Dokazujemo li Bogu svoju ljubav i time, što mu rado pružamo zadovoljštinu za grijehe svijeta i što mu se vruće i stalno molimo za obraćenje grješnika?

Kad u promatranju prirode i svemira osjetimo nedostižnu Božju veličinu i svoju ništetnost, kako onda u prah padaju svi naši, tobože tako važni razlozi, zašto ne slijedimo Božja načela u braku i inače u svom životu!

O, koliko bismo toga imali moliti Isusa, koji je za nas bio trnjem okrunjen! Molimo ga osobito, da budemo pred Bogom i pred ljudima uvijek iskreno ponizni. I, da nam vjera bude uvijek živa i djelotvorna. Amen.

5. KOJI JE ZA NAS TEŠKI KRIŽ NOSIO

Sada ćemo razmotriti četvrto otajstvo žalosne krunice: "Koji je za nas teški križ nosio. Da, križ je Isusov bio doista strašno težak. I materijalno - samo drvo. Križ, na koje su razapinjali zločince, pa tako i Isusa, bio je po svoj prilici izrađen od teškog drveta - radi izdržanja tereta tijela. A onda je taj križ morao biti jako velik. Da Isusovim ustima prinese spužvu, napunjenu octom, morao je vojnik upotrijebiti hisopovu stabljiku (Iv. 19,29). Da se ne obori, morao je dobar dio križa biti usađen u zemlju, dakle je bio vjerojatno 4-5 metara dug. A, da mu ruke mognu biti razapete u ispruženu položaju, križ je morao imati oko 2 metra u širinu. Ako još pretpostavimo, da su letve bile bar 2o cm široke i debele, onda si lako možemo predočiti, kako je strašno težak bio Isusov križ.

A taj mu teret pritište tijelo, koje je već posve izmučeno noćašnjim krvavim znojenjem, a onda opet zvjerskim bičevanjem i mukama od trnove krune. Napose mu pritište leđa i ramena, koja su puna upravo groznih rana. Kako ga uopće može nositi? Kako je uopće još pri svijesti, kad mu je skoro sva krv već iscijeđena? Kako se nije odmah srušio, da se više ne digne?

Svoj križ je morao Isus sam nositi. Samo, kad je njegove mučitelje uhvatio

strah, da ne bi izdahnuo, prije nego bude na njemu mučenje potpuno izvršeno, onda su natjerali Simona Cirenca, da mu pomogne nositi križ (Mt. 27,32).

Isus je pod križem triput pao. Bili su to strašni padovi. S neizrecivim bolima na tijelu povezana je strašna tjeskoba u duši. Strašne su slike i vizije o svim mogućim najstrašnijim grijesima mučile Isusa cijeli život, a od časa smrtne muke na Maslinskoj gori hvataju ga svojim ogavnim i nakaznim šapama bez ikakva milosrđa i stišću sve jače.

U te boli, u te tako žalosne vizije stalno se zalijeću psovke, ruganje, pakleni smijeh. Kao da ih je sam đavao tražio i sabrao, tu su se našli na okupu najpokvareniji ljudi - bez smisla za sućut, nesposobni, da ocijene nevinost i nepravdu, ljudi sa dna života, u kojima je otupjelo i umrlo sve lijepo i uzvišeno, sve, što veže s Bogom i vječnošću. A bile su to mase svijeta. Isus je nosio svoj križ po danu, ulicama jeruzalemskim, koje su u te dane židovske Pashe vrvjele od ljudstva, sabrana sa svih strana. Tu je oko Isusa, vidjeli smo već zadnji put, cijela kohorta rimskih poganskih vojnika. Posebni trubači obavještuju i one, koji su daleko od ulica, kojima se prolazi, o događaju, koji predstoji, pa su mase sve brojnije.

Kako je željan utjehe naš dragi Spasitelj! Simon je Cirenac iza prvog opiranja s veseljem pomagao Isusu nositi

križ; priskočila je i junačka Veronika, pa mu pružila rubac, da njim otare svoje krvavo i zamazano lice; tu je i grupa žena,koje plaču nad njim; - ali su sve to samo kapi utjehe prema oceanu boli i žalosti.- Da li mu je bar njegova draga Majka, kad se je s njom susreo na svojoj IV.postaji, znatno ublažila njegov Križni put? Kad ga je ugledala, svog dragog Sina, najbolje dijete,što ga je ikada ikoja majka na zemlji imala, zamazana, popljuvana, krvava, otečenih obraza,svega u ranama, iznakažena i tako žalosna, srušila se je - pala je u nesvijest. O tom govori i stari naziv IV.postaje:"Nemoć Marijina". Od svih dijelova njegove muke, u koliko su bili pristupačni očima prisutnih, susret je s Majkom Isusovom bio sigurno jedan od najtežih časova na njegovu Križnom putu!

Kad je za Isusom "išlo veliko mnoštvo naroda i žena,Isus,obazrevši se na njih, reče: Kćeri jeruzalemske! Ne plačite za mnom, nego plačite za sobom i za djecom svojom; jer, gle, idu dani,u koje će se reći: Blago nerotkinjama i utrobama,koje ne rodiše, i grudima,koje ne dojiše. Tada će početi govoriti gorama: Padnite na nas! i brežuljcima: Pokrijte nas! Jer, kad ovako rade od zelena drveta, šta će biti od suha?" (Lk 23, 27.-31.).

"Kad ovako rade od zelena drveta, šta će biti od suha?" Strašne riječi! Potresnije propovijedi o paklu nije bilo, negoli ju je izrekao taj čas ljud-

skim grijesima iznakaženi Isus,koji je na sebi iskusio svu mržnju i osvetu pakla, a istodobno živi sav u osjećajima sućuti prema tim najvećim bijednicima, prema jadnim stanovnicima pakla.- Zeleno drvo, to je nevini Isus; a suho drvo, to smo mi okrutni grješnici, koji ni nakon Isusove muke i smrti,radi naših grijeha podnesene, još uvijek nećemo da se grijeha kanimo!

O, da samo radi toga ne dođemo u pakao! Ako se ipak ne htjednemo obratiti, sami smo sebe osudili na pakao! Bog je stvorio pakao kao mjesto vječnih muka za sebi nepokornu zemaljsku djecu,jer je to tražila Božja pravda; Bog drugačije nije mogao; Bog nije samo neizmjerno dobar, već i neizmjerno pravedan. Ali baš zato, jer je neizmjerno dobar,On je nama objavio istinu o paklu kao o mjestu vječnih muka i stavio nam na znanje,tko ima doći u pakao: svaki, koji umre s neoproštenim, s neokajanim velikim grijehom. Iz Svetoga Pisma razabiremo,šta su to veliki, teški odnosno smrtni grijesi. - Za neke oblike ljudske zloće i pokvarenosti rekli bismo smjesta,da je takav sigurno zaslužio pakao. A, ako nam možda za druge izgleda,da je pakao prestroga kazna, sjetimo se, da nije naše bogovati i određivati u tim stvarima. Dosta, da nam je dragi Bog kazao, šta vodi u pakao, pa se onda imamo toga kloniti.A onda nam dragi Bog daje tolika pomagala protiv grijeha,upravo je božanski rasipan u tome, i tako nam spremno oprašta

grijeh, ako se skrušimo: Pa šta onda još želimo? Doista nemamo više šta željeti, očekivati od strane Božje, već se samo najbrižljivije čuvati i, ako smo već sagriješili, žuriti, da se s Bogom što prije opet pomirimo.

Uvjerenje o paklu nosimo u samima sebi. Grižnja savjesti nema doista nikakva smisla, ako pakla nema. Nema smisla ni onaj strah od smrti, od susreta s Bogom, ako nema vječnih muka u paklu.

Isus nam o paklu govori 25 puta: Samo da nas uvjeri, da pakao doista postoji, pa da se onda grijeha čuvamo i u pakao ne dođemo. Isus nam time hoće da dovikne: Brate, sestro, utuvi si u glavu, pakao postoji! To ti zato velim, jer ne želim, da dođeš u to mjesto posve beskorisnih muka! I govori nam jasno o paklu, kao o mjestu vječnog ognja.- Svi znamo, kako je strašan elemenat oganj. On razara kamenje i topi željezo. Muke s užarenim ugljenom, s usijanim željezom, smrt na lomači - to je bilo najstrašnije, što su mogli izmisliti nečovječni poganski mučitelji za kršćanske mučenike. Stavi u plamen samo prst; a istom cijelu ruku; a istom cijelo tijelo - grozne muke! A ipak je velika razlika između zemaljskog i paklenog ognja. Ovaj je neisporedivo strašniji. Posebno zato, što je vječan. Nije se jedamput na zemlji dogodilo, da je netko pao u oganj, na pr. u livnici. Kad u tu strašnu vatru, koja broji nekoliko stotina stepeni Celzijusa, padne čovjek, samo se čuje jedan "Š" -----, i

gotovo je; čovjeka više nema. A ovdje u paklu oganj još daleko strašnije žeže, a uvijek - uvijek cijelo tijelo; iza Sudnjeg dana i dušu; - a da nikad ne prestane; i čovjek u paklu uvijek - uvijek živi, uvijek-uvijek strašnu vatru jednako osjeća - i tako kroz svu vječnost!

Da ne dođemo u pakao, među ostalim podnosimo odano u volju Božju ono trpljenje, s kojim je skopčano naše življenje na zemlji. Nezadovoljstvom u svojim križevima, psovkom i kletvom, prekršajima ljubavi prema bližnjemu, što ih radi toga činimo, a osobito prigovaranjem Gospodinu Bogu ne ćemo si olakšati svoje križeve, već samo znatno oteščati, ne ćemo postići smirenje, već samo još veći nemir, a usto ćemo natovariti na svoju dušu strašnu odgovornost pred Bogom i Boga izazivati, da nas kazni. A odanost je u volju Božju put do smirenja, najbolja mjera za olakšanje životnih poteškoća i izvor velikih zasluga za vječnost. Naša molitva dobiva izvanrednu snagu po trpljenju, što ga snosimo odano u volju Božju. Malo čim ćemo, na pr., obratiti nekoga grješnika tako uspješno, kao što, ako za njega prikažemo svoje trpljenje. I izvanredna životna škola je trpljenje. Svi redom veliki ljudi proveli su bar svoju mladost u odricanjima i drugim križevima, a sveci i svetice cijeli život. Kad bismo u času životnih muka htjeli da sagriješimo, trgnimo se brže i recimo: Ne, svladat ću se, podnosit ću i taj križ odano u volju Božju, samo

da jednom ne bih došao u pakao!

Dakle, trpjet ćemo odano u volju Božju, sve, što nam je neugodna podnijeti, samo da jednoć ne bismo i mi došli u pakao! A, ako se dragi Bog udostoji naše ustrpljivo podnašano trpljenje uzeti i na tu nakanu, da drugi, na pr.,netko od naših, ne dodje u pakao, kud ćeš veće sreće i veće časti! Ako to sad ne osjećaš, osjećat ćeš ih kroz cijelu vječnost.

Doista bi mnogi i mnogi proigrao svoje vječno spasenje, da nije trpio. Svaki onaj, koji je griješio,treba da je - na miran način, dakako - uvijek svijestan svojih grijeha, pa da kaže: "Kad je Isus posve nevin tako strašno trpio, a s njim i toliki, bezbrojni kršćani, zar da ne trpim ustrpljivo i ja,a koji sam to trpljenje zaslužio?!" Ali mnogi je nevin ostao samo zato, što je puno trpio. A ipak je daleko veća sreća ostati bez krivice velikog grijeha,negoli biti pošteđen od trpljenja.Drugi su opet konačno ipak našli Boga i put k vječnoj sreći, kad ih je pohodilo trpljenje i prisililo, da se uvuku u sebe.

Kušnje na zemlji znaju biti strašne. Zna nas zgrabiti očaj, i mi ne vidimo izlaz iz toga strašnog položaja. Žalost nam bude tolika, da su nam oči ne pune suza već posve suhe, a zato nam bolno, oh, tako bolno krvari srce! O, kako tada uzdišemo za osloboditeljicom smrću! Nečasno je i nedostojno Isusovih učeni-

ka, ako živimo na zemlji, a ne vodimo stalno u evidenciji, da je zemaljska kugla puna velikih životnih mučenika, koji traže od nas utjehu i pomoć. I u riječima, i u djelima, i, osobito, u molitvi. Stalno bismo se morali moliti za sve, koji trpe,da ti veliki kapitali zemaljskog trpljenja ne propadnu,već da budu iskorišteni za vlastito spasenje i za velike nakane cijelog Kristova kraljevstva na zemlji. Da ne bi patnici radi svojih velikih križeva za zemnog života još izgubili i dušu, pa onda nakon mučeništva na zemlji nastavili još i s vječnim mukama na drugom svijetu. Ako počine, na pr., samoubistvo.

26.II.1959. pokopali smo na Mirogoju u Zagrebu, dugogodišnjeg gimnazijskog profesora Dr.Ljubu Marakovića. Bio je, ako ne najbolji, a ono svakako jedan od najboljih poznavalaca i svjetske i domaće literature. Kad je pred 30 godina bio na operaciji i mnogo trpio, bolničarka se je divila njegovoj ustrpljivosti: "Tko je taj profesor?", pitala je nekoga. "Bolove snosi neobično ustrpljivo, a gotovo cijeli dan provodi u molitvi". Ali taj Dr.Lj.Maraković živi od rane mladosti kršćanskim životom. Svaki dan sluša sv.Misu, svaki dan prima sv. Pričest i svaki dan moli krunicu. Ja već davno nisam vidio tako velikog sprovoda, kakav je bio njegov, a na sprovodu se je osjećalo, da pokapamo sveca.

Isuse,koji si za nas teški križ nosio, daj, da i mi odano u volju našega

nebeskog Oca nosimo svoje križeve! Daj, da nas naša trpljenja odvrate od grijeha i osiguraju nam Nebo. Isuse, ti kao Bog sve znadeš, znadeš i našu budućnost. Ako vidiš, da nas čekaju velike kušnje, daj, da za vremena osjetimo slast molitve, slast prijateljevanja s Tvojim Presv. Srcem, s Tobom u svetoj Pričesti, pa da gomilamo snagu te slasti za časove briga, žalosti, bolesti, očaja, za sate mraka, koji će se na nas sručiti, pa da onda budemo jaki, da trpimo s Tobom, da onda Ti trpiš u nama, da ne dođemo u pakao! Isuse! Da ne dođemo u pakao! Amen.

6. KOJI JE ZA NAS RASPET BIO

Isusov Križni put - to je njegov cijeli život. Napose je to njegovo trogodišnje javno naučavanje i djelovanje. U užem smislu riječi - to je vrijeme, koje obuhvaća Isusovu vanjsku muku, počev od znojenja krvavim znojem - kako je shvaćamo kad molimo žalosnu krunicu. A u najužem smislu riječi to je onaj Isusov Križni put, koji promatramo, obavljajući pobožnost Križnog puta, to jest, vrijeme, počevši od izručenja Isusa Židovima i vojnicima, pa do njegove smrti.

Prije nego su htjeli Isusa raspeti, najprije su mu svukli njegove haljine, ogoljeli su ga - time je započelo ono, što

obuhvaćamo zazivom: "Koji je za nas raspet bio." Kad si već predstavljamo anđele kao dječje likove s krilima, sigurno su sve čete nevidljivih anđela, koje su pratile Isusa, sakrile svoje lice krilima. A da su se taj čas našle tu na okupu sve bezbrojne stotine tisuća nevine djece, malih najdražih Isusovih prijatelja, sigurno bi do Neba prodirao njihov žalosni plač radi strašne nepravde i sramote, koja je taj čas nanesena djevičanskom Tijelu Spasiteljevu. Njegovo lice i Njegove oči bile su pune stida! Ta je strašna nepravda nanesena djevičanskom Sinu djevičanske Majke! Isusu, koji je odrastao na djevičanskom tlu Josipovu i Marijinu u Nazaretu! Tom zgodom se je na Isusa oborio sav teret i smrad nečistih grijeha, sav stid i tjeskoba djevičanskih duša silom otkrivenih, prisiljenih, da slušaju smradne bljuvotine pakla i gledaju kojekakve gadarije, sav stid i strašni osjećaji djevica, kojima je silom oduzeto djevičanstvo. I osjetio je tu Isus svu žalost radi poharanih nebeskih cvjetnjaka na zemlji: uprljanih i slomljenih dotle divnih Božjih pupoljaka, zgaženih i onečišćenih do jučer bijelih, uspravnih i miomirisnih nebeskih ljiljana - prvi nečisti grijesi, izgubljena nevinost do jučer nevine velike i male djece. Ti njihovi zavodnici često su - oprostite na izrazu, i Isus ga je upotrijebio - stare svinje.

Oh, kako su strašne stvari zavedena djeca! "Tko sablazni (tj. zavede) jed-

noga od ovih malenih, koji vjeruju u mene, bolje bi mu bilo,da mu se objesi mlinski kamen... o vratu njegovu, i da potone u dubini morskoj" (Mt.18,6).

Haljinu, koju je Isus imao na sebi, noseći križ, trgali su s Isusa bez ikakva milosrđa. Ona se je bila i slijepila za cijelo tijelo, jer mu je cijelo tijelo bilo u otvorenim ranama. Zamislite osim sramote i te strašne boli! Sve su rane nanovo otvorene, bol je bičevanja obnovljena. Onda su mu ruke i noge nategnuli na križ tako,da su pucale žile i škripale kosti. I sad započinje zabijanje čavala u ruke i u noge. To su bili veliki, grubo izrađeni čavli. U noge, koje nisu nikad hodale po krivom putu,a toliko puta umorne nosile umorno tijelo Isusovo po svetim apostolskim putevima božanske ljubavi. U te blage ruke,koje su samo blagoslivljale i dobro činile! Zvijezde nebeske, kako se niste sručile na zemlju, da je uništite; na to okrutno grješničko leglo, koje nikako neće da zauvijek nestane; jer ti, koji zabijaju čavle, zakoniti su predstavnici i opunomoćenici grješnika svih vremena!

I sada dolazi vrhunac svega! Kao da se je pakao otvorio i izbacio sve svoje stanovnike na zemlju! Zaurlale su zvijeri u liku čovječjem tako,da su se divlji krici razlijegali sve dolje do Jeruzalema, po tada punim njegovim ulicama, prihvatili križ, digli ga svom snagom uvis i opet spustili svom snagom u iskopanu jamu. Taj se je prizor ponovio nekoliko

puta, dok se konačno križ nije utvrdio u zemlji. Šta je sve trpio u to vrijeme Isus, neka vam mašta govori.

Isusov je križ podignut između dva razbojnička križa, kao da je Isus najveći razbojnik! Oni, koji su Isusa uhvatili na Maslinskoj gori, referirali su o svemu židovskim svećenicima, pa su ovi znali i za Isusovu riječ: "Kao na razbojnika izišli ste s mačevima i toljagama,da me uhvatite" (Mt. 26,55). I zato su pri raspinjanju s Isusom postupali kao s najvećim razbojnikom! A ljudstvo pod križem mu se ruga, pogrđuje ga: "A, prolazeći, psovali su ga, mašući glavama svojim i govoreći: "Ti, koji hram razvaljuješ i za tri dana sagrađuješ,pomozi sam sebi, ako si Sin Božji, siđi s križa!" Tako su i glavari svećenički s književnicima i starješinama, rugajući se, govorili: "Drugima je pomogao, a sebi ne može pomoći! Ako je kralj izraelski, neka siđe sad s križa, pa ćemo mu vjerovati. On se uzdao u Boga, neka ga sad izbavi, ako mu je po volji, jer reče: Sin sam Božji". (Mt. 27,39-43). A napadao ga je i lijevi razbojnik. I onda se još odigrao prizor najveće žalosti na zemaljskoj kugli. Oko 9.ure povikao je Isus iza glasa: "Bože moj, Bože moj,zašto si me ostavio?" (Mt. 27,46). I brzo je iza toga ispustio svoju dušu. Isus nije rekao: "Oče moj...", već: "Bože moj...". Te je riječi Isus vikao kao čovjek, jer je u svojoj muci bio posve prepušten svojoj čovječanskoj naravi.U tom

mu je času bilo proćutjeti svu žalost grijeha i sve žalosti svih ljudi, prouzrokovane grijehom. Posljednje su Isusove riječi bile: "Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj" (Lk. 23,46.). Isus i tim riječima jasno pokazuje, da je on odredio čas svoje smrti, kao što je uopće i išao u smrt svojom slobodnom voljom. Po prirodnim zakonima, koji vrijede za čovjeka, nit je Isusova života imala biti već toliko puta prekinuta, ali ju je Isus čuvao do krajnjih mogućnosti, da mu trpljenje bude potpuno.

O, ti strašni prolaznici mimo Isusa, križem natovarena, i mimo njegove Majke, uronjene u bol i žalost! Kako nisu znali za milosrđe i sućut! Da li bismo mi bolji bili, da smo se među njima nalazili?! Ali nije tako važno, kakvi bismo mi bili prema Isusu i Mariji, da smo živjeli u vrijeme Isusove muke i smrti, već kakvi smo danas prema onima, koji su Isusova i naša braća i sestre!

O, kad bismo se već jedamput htjeli u to uživjeti i prema tome urediti svoj život na zemlji: Da svako djelo ljubavi prema bližnjemu - jest djelo ljubavi Isusu iskazano; i da je svaka uskrata ljubavi prema bližnjemu - uskrata naše ljubavi Isusu! Isus je vrlo impresivno dao sliku Sudnjega dana, pa je rekao, da će tu suditi jedne na Nebo, a druge na pakao - prema tome, kako su vršili odnosno nisu vršili djela ljubavi k bližnjemu.

Bog nam je dao srce - malen, ali tako dragocjen dio tijela, po kojemu bi nama samima, a onda i onima oko nas zemlja imala većma izgledati kao slika raja negoli kao dolina suza: Pa zašto onda stišćemo to svoje srce, da oko ne vidi, uho ne čuje, a srce ne proosjeti tuđu nevolju i ne pomognemo bratu i sestri kad su naše pomoći potrebni?!

Uzmimo samo jedan, na oko nedužan oblik manjka ljubavi prema bližnjemu - krivi sud. Toliko tih krivih sudova na zemlji ima i tako su oni već u sebi strašni, da bi pakao već i radi njih bio pun - onih naime, koji krivo sude, kad ne bi s jedne strane Božje milosrđe, a s druge strane ljudska glupost i slabost bili tako veliki! Da je krivi sud u očima Božjim - a to ima biti glavno mjerilo naših čina i naših grijeha! - strašan, vidi se i iz Isusovih riječi: "Nemojte suditi, da ne budete suđeni; jer, kakvim sudom sudite, tako ćete biti suđeni; i, kakvom mjerom mjerite, vama će se mjeriti" (Mat. 7, 1.s.),

Šta sve ne izađe iz tih krivih sudova: ogovaranja i klevete, intrigiranja, osvete i protuosvete, svađe i neprijateljstva, nezadovoljstva, a onda iz njih psovke i kletve, mizantropija, tj. nepovjerenje prema ljudima uopće, pa i ubistva i samoubistva, nemar molitve, crkve, sv.sakramenata itd. Kao što one strašne lavine na visokim alpskim planinama počnu s grudom snijega, koja se valja nizbrdo, a onda se o tu grudu hvata snijeg

sve više, lijepi se i pijesak, kamenje i kojekakvi otpaci, dok ne naraste strašna gromada, koja prijeti ljudskim životima i naseljima u pitomim dolinama - tako raste taj naoko nevini krivi sud i naraste u strašna zla i konačno završava s mnogim žrtvama u paklu!

To je krivi sud, naoko najnevinjiji grijeh protiv ljubavi k bližnjemu. A što bismo tek imali kazati o drugim, mnogo strašnijim grijesima protiv te ljubavi!

Slijedeći se je slučaj desio u dalekoj Kini, a iznosi ga jedan Amerikanac u knjizi, napisanoj poslije ovoga rata. Gomila je ljudi naišla na 8-godišnju gubavu djevojčicu i počela ju nogama gaziti i tući. Uto je nadošao katolički misionar i spasio ju od rulje, koja ju je htjela ubiti, da tako ta strašna bolest tobože ne bi zarazila druge. Kad je djevojčica prestala plakati, upita ga, začuđena: "Zašto se brinete za mene? Zašto ste tako dobri?" Misionar joj odgovara: "Bog je stvorio tebe i mene. On je moj i tvoj Otac, pa smo zato mi braća. Ja ću se pobrinuti, da dobiješ sve, što Bog želi, da dobiješ. On od tebe samo traži, da ljubiš njega i sve ljude, dobre i zle, jer su i oni tvoja braća!" I u par sekunda mala je poganska djevojčica naučila istinu o ljubavi bolje, negoli mnogi današnji kršćani, koji već deset i više godina svaki dan primaju svetu Pričest. Nije ju do smrti zaboravila. Umrla je tri godine iza toga, ali

je svaku minutu svog života upotrijebila zato, da olakša život drugim gubavcima, koji su bili nesretniji od nje. K vječnom počinku otpratilo ju je mnogo ljudi iz cijele okolice. Nazvali su je "komadić Neba, koji se vraća u Nebo" ("Tri minute dnevno", II., str.65.).

A sad stupimo još jednom pod Isusov križ: "Nema obličja na njemu, nema ljepote, da bismo ga gledali, i nema izgleda, da bismo našli ugodnosti na njemu. Prezren je bio, posljednji od ljudi, čovjek bolova, vičan patnjama. Kao jedan, od kojega čovjek zaklanja svoje lice, tako je bio prezren" (Iz. 53, 2. i 3.). - "O vi svi, koji prolazite putem, pogledajte i vidite, ima li bol, kakva je moja" (Tuž.Jer.1,12.).- "A ja sam crv, ne više čovjek, ruglo ljudima i prezir narodu" (Ps. 21,7.). - "Na leđima mojim orali su orači i povukli dugačke brazde" (Ps. 128,3.). - "Posve je bolesna glava. Posve je iznemoglo srce. Od pete do glave nema ništa zdrava na tebi - samo uboj, modrice i svježe rane. Nije ih se iscijedilo, ni zavilo, ni uljem ublažilo" (Iz. 1,6.). - "Od muke cijepa se srce moje, tako da očajavam; nadao sam se sažaljenju, ali uzalud; tješiteljima, ali ih ne nađoh" (Ps.68,21).- "A on je nosio patnje n a š e, žalosti je n a š e uzeo na se... Ali je on bio ranjen za n a š e grijehe, izbijen za n a š e opačine. Za spasenje n a š e ležala je kazna na njemu. Modricama njegovim m i smo se iscije-

lili. S v i smo m i kao ovce lutali naokolo. Svaki je išao svojim vlastitim putem. A Gospod je stavio na nj grijehe s v i j u n a s" (Iz.53, 4a, 5. i 6.).

Sv.Petar je u času kušnje i mraka u svojoj duši, u času straha i velike slabosti, zatajio Gospodina. A, kad je Gospodin vođen mimo mjesta, gdje ga je Petar zatajio, obazrevši se, pogleda ga (Lk. 22,16). Bio je to pogled teške žalosti, ali i milosrđa. I Petar, izišavši napolje, zaplaka gorko (Lk. 22,62). To nam bilježi sv.Evanđelje. A pobožna legenda nadopunjuje: Petar je radi svog grijeha plakao cijeli svoj život tako, da su mu se na licu načinile brazde. Da li naše kajanje nakon prvog susreta u duhu s milosrdnim pogledom našeg dobrog Spasitelja traje još uvijek? Ili smo i nakon toga toliko puta opet pali? I padat ćemo možda i u budućnosti još toliko puta? Ne! Trgnimo se već jedamput! Prekinimo barem sa smrtnim grijehom definitivno i zauvijek! Iz zahvalne ljubavi prema Isusu, koji se je za nas krvlju znojio, bio bičevan, trnjem okrunjen, koji je za nas teški križ nosio i na križu umro - koji je za nas, zbog naših grijeha, tako strašno trpio! Amen.

=========

S a d r ž a j

KORIZMENE PROPOVIJEDI

....